

INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTIN BUENO

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.1 EL TURISME: UN FENOMEN CONTEMPORANI

1.2 ELS ELEMENTS QUE INTEGREN EL SISTEMA
TURÍSTIC

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS: FACTORS CLAU

1.1 EL TURISME: UN FENOMEN CONTEMPORANI

T.1 L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.1 EL TURISME: UN FENOMEN CONTEMPORANI

1.1.1 QUÈ ÉS “EL TURISME”?

1.1.2 QUÈ ÉS “SER TURISTA”?

1.1.3 ORIGEN DEL TURISME

1.1.3.1 L'ANTIGUITAT

1.1.3.2 A PARTIR DE L'ANTIC RÈGIM I ALBORS DE LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

1.1.3.3 S. XX, PRIMERA MEITAT

1.1.3.4 S. XX, SEGONA MEITAT

1.1.4 CARACTERÍSTIQUES DEL TURISME

1.1.4.1 CONTEMPORANEÏTAT

1.1.4.2 NATURALESA DIVERSA

1.1.4.3 COMPLEXITAT

1.1.1 QUÈ ÉS “EL TURISME”?

EL TERME “TURISME”

- MARC CONCEPTUAL DE LES CIÈNCIES SOCIALS, EN EL LLENGUATGE COMÚ, ARGOT POLÍTIC I TÈCNIC DE LA GESTIÓ PÚBLICA.
- NO EXISTEIX UNA DEFINICIÓ ABSOLUTA
- VESSANT GEOGRÀFICA, ECONÒMICA, SOCIAL...
- RAONS QUE EXPLIQUEN L'ANTERIOR
 - CARÀCTER RECENT COM A FENOMEN GENERALITZAT
 - ACTIVITAT SOCIOECONÒMICA
 - CARÀCTER MULTISECTORIAL
 - CARÀCTER MULTIDISCIPLINARI

1.1.1 QUÈ ÉS “EL TURISME”?

CARÀCTER POLIÈDRIC

(JOAN CALS I GÜELL

CATEDRÀTIC ECONOMIA APLICADA DE LA UAB)

DIFERENTS CARES O FACETES

FENOMEN DE NATURA DISTINTA

MÚLTIPLES DIMENSIONS

MÚLTIPLES CONNOTACIONS

1.1.1 QUÈ ÉS “EL TURISME”?

DEFINICIONS BASADES EN LA CONCEPCIÓ ESPACIAL

- KNAFOU (1992: 852): “TURISME ÉS UNA ACTIVITAT ECONÒMICA I SOCIAL QUE DESCANSA EN LA NECESSITAT DE DESPLAÇAMENTS TEMPORALS DELS HOMES QUE VIUEN EN LES SOCIETATS URBANES”
- PAERCE (1988: 13): “TURISME ÉS UN CONJUNT DE RELACIONS I FENÒMENS SORGITS DELS VIATGES I DE LES PERMANÈNCIES TEMPORALS DE LES PERSONES QUE ES DESPLACEN DELS SEUS DOMICILIS PRINCIPALS PER PLAER O PER RECREACIÓ”
- ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL TURISME (OMT):
 - “TURISME COMPRÈN LES ACTIVITATS QUE REALITZEN LES PERSONES DURANT ELS SEUS VIATGES I ESTADES EN LLOCS DISTINTS AL SEU ENTORN HABITUAL, PER UN PERÍODE DE TEMPS CONSECUTIU INFERIOR A UN ANY, AMB FINALITATS D’OCI, PER NEGOCI I ALTRES”.

1.1.1 QUÈ ÉS “EL TURISME”?

- VERA I ALTRES (1997: 401):

“EL TURISME ÉS, SOBRE TOT, UNA PRÀCTICA SOCIAL DE NATURALESA ESPACIAL QUE ES GENERADORA D’ACTIVITATS ECONÒMIQUES I QUE HA DEIXAT DE SER MARGINAL PER A CONVERTIR-SE EN ESTRUCTURAL. DE FET, S’HA PROJECTAT SOBRE LES DIVERSES DIMENSIONS DEL CONJUNT DE LA SOCIETAT MALGRAT ELS CONTRASTOS ENTRE ELS PAÏSOS I ENTRE ELS GRUPS SOCIALS DELS MATEIXOS”.

1.1.2 QUÈ ÉS “SER TURISTA”?

VOLUNTAT I POSSIBILITAT

- VOLUNTAT
 - VIATJAR
 - CONÈIXER ALTRES LLOCS, GENT, CULTURES

- POSSIBILITAT
 - PERSPECTIVA POLÍTICA
 - CAPACITAT DE MOVIMENT DE LA PERSONA
 - CAPACITAT D’ESTALVI I DE DESPESA EN OCI
 - TÈCNICA

1.1.2 QUÈ ÉS “SER TURISTA”?

VOLUNTAT I POSSIBILITAT

- VOLUNTAT
 - VIATJAR
 - CONÈIXER ALTRES LLOCS, GENT, CULTURES

- POSSIBILITAT
 - PERSPECTIVA POLÍTICA
 - CAPACITAT DE MOVIMENT DE LA PERSONA
 - CAPACITAT D'ESTALVI I DE DESPESA EN OCI
 - TÈCNICA

- OMT
 - REALITZACIÓ D'UN VIATGE → AL MENYS 24 HORES FORA DE LA SEVA RESIDÈNCIA HABITUAL → PERNOCTACIÓ PERÒ MENYS D'UN ANY

1.1.3 ORIGEN DEL TURISME

1.1.3.1 L'ANTIGUITAT

1.1.3.2 A PARTIR DE L'ANTIC RÈGIM I ALBORS REVOLUCIÓ INDUSTRIAL

- S.XVIII: PRÀCTIQUES DE NOBLES I RENTISTES
 - BALNEARIS I “GRAN TOUR”

- S. XIX: INDUSTRIALS, COMERCIANTS I PROFESSIONALS LLIBERALS.
 - TEMPS LLIURE REMUNERAT
 - RENTES DISPONIBLES
 - PRIMERA AGÈNCIA: “THOMAS COOK AND SON”

1.1.3 ORIGEN DEL TURISME

1.1.3.3 S. XX (PRIMERA MEITAT):

- PRIMERS TUOPERADORS ENCARA QUE EL TURISME ÉS “ARISTOCRÀTIC”
 - BALNEARIS I CULTURA DEL VIATGE
 - INICI CANVI DEL LITORAL COM ESPAI TURÍSTIC

1.1.3.4 S. XX (SEGONA MEITAT):

- FI GUERRA MUNDIAL (1945)
- TURISME DE MASSES
 - ↑ PRODUCTIVITAT → ↑ SALARIS
 - ↓ COST PRODUCCIÓ PRODUCTES ORDINARIS → ↑ QUALITAT DE VIDA
 - ↓ TEMPS DE TREBALL → ↑ TEMPS LLIURE
- PRESSIÓ DEMANDA MASSIVA
 - CREACIÓ MECANISMES GESTIÓ
 - PRODUCCIÓ VACANCES RELATIVAMENT BARATES → SOL I PLATJA

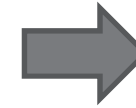
1.1.4 CARACTERÍSTIQUES DEL TURISME

- CONTEMPORANEÏTAT
- NATURALESA DIVERSA
- COMPLEXITAT

1.1.4.1 CONTEMPORANEÏTAT

1. ETAPA PRODUCCIÓ ARTESANA

- S. XIX FINS 1950
 - MÀ D'OBRA INTENSIVA
 - UTILITZACIÓ DE TÈCNIQUES
 - ORIENTADA A UNS MERCATS REDUÏTS I PRODUCCIÓ LIMITADA



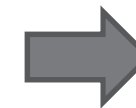
PRIMERA
REVOLUCIÓ
TURÍSTICA

2. ETAPA FORDIANA

- 1950 - 1980
 - PRODUCTES ESTANDARDITZATS AL MENYS COST
 - MERCATS MOLT AMPLIS I ESCASSA SEGMENTACIÓ

3. ETAPA POSTFORDIANA

- ACTUALITAT
 - FLEXIBILITAT FACTORS PRODUCCIÓ, DISTRIBUCIÓ I CONSUM
 - SEGMENTACIÓ MERCATS
 - NECESSITAT SINÈRGIES, ECONOMIES DE PRODUCCIÓ I ACTIVACIÓ DEL MERCAT PER OBTENIR LA RENDIBILITAT



SEGONA
REVOLUCIÓ
TURÍSTICA

1.1.4.1 CONTEMPORANEÏTAT

- **PRÀCTICA DEL LLEURE**
 - COMPONENT SOCIAL → VIATGE TURÍSTIC
 - VALORACIÓ D'ELEMENTS GEOFÍSICS → RECURSOS - ATRACTIUS
 - IDEALITZACIÓ MODE DE VIDA
 - REFLEX STATUS SOCIAL
 - NECESSITAT BÀSICA DEL MODE ACTUAL DE VIDA
 - SEGMENT DE POBLACIÓ:
 - PAÏSOS DESENVOLUPATS → MAJORIA
 - PAÏSOS NO DESENVOLUPATS → F(RENTA)
- **NOVA DEMANDA TURÍSTICA**
 - SOCIETAT D'IL·LUSIÓ → SUBSTITUEIX A LA SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ
 - + EMOCIÓ, + SENTIMENTS → - COMPORTAMENT RACIONAL
 - RECERCA TURÍSTICA D'EXPERIÈNCIES → SATISFACCIÓ SISTEMA EMOCIONAL
 - ÀREES GEOGRÀFIQUES MÉS RENDA, MONEDA MÉS FORTA AL CANVI I NECESSITATS D'OCI → EMISSORES DE TURISTES.
- **ETAPA POSTFORDIANA**
 - CONVIU AMB TURISME DE MASSES → ETAPA FORDIANA

1.1.4.1 CONTEMPORANEÏTAT

- **NOU PARADIGMA TURÍSTIC**
 - **MOTIUS:**
 - ACCELERACIÓ I INTENSIFICACIÓ DELS PROCESSOS DE GLOBALITZACIÓ
 - DIVERSIFICACIÓ DE MOTIVACIONS
 - PREOCUPACIÓ IMPACTES SOCIALS, ECONÒMICS I MEDI AMBIENTALS
 - **APARICIÓ NOVES TENDÈNCIES EN LA PRODUCCIÓ – CONSUM TURÍSTIC**
 - TURISME = INDÚSTRIA CULTURAL
 - IMPRECISA DIFERENCIACIÓ ENTRE ALTRES ACTIVITATS: ESPORTS, CULTURA, TREBALL O ESPECTACLES.
 - SUPERACIÓ CONCENTRACIÓ GEOGRÀFICA → NOVES DESTINACIONS, COMPETIDORS I MERCATS
 - CRISI MASSIFICACIÓ: TANT EN L'OFERTA COM LA DEMANDA
 - NOVES FORMES TURISME: NOUS PRODUCTES I OFERTES, NOVES DEMANDES I HÀBITS DE CONSUM
 - INNOVACIÓ PROCÉS PRODUCCIÓ – CONSUM TURÍSTIC: TRANSPORT AERI, COMERCIALIZACIÓ I ORGANITZACIÓ EMPRESARIAL
 - **OFERTA**
 - CULTURA, ESPORT → INSTRUMENTS PROMOCIÓ TURÍSTICA → DINAMITZADOR ACTIVITATS
 - PATRIMONI CULTURAL → MATERIAL I IMMATERIAL → TANT DE L'ÉSSER HUMÀ COM NATURAL

1.1.4.2 NATURALESA DIVERSA

- FENOMEN POLIÈDRIC - NATURALESA SOCIAL, ECONÒMICA I ESPACIAL INDISSOCIABLE
- VESSANTS
 - NATURALESA GEOGRÀFICA
 - NATURALESA ECONÒMICA

- **NATURALESA ECONÒMICA**
 - a) NATURALESA ECONÒMICA
 - b) PARTICULARITAT PROCESSOS PRODUCCIÓ / CONSUM TURÍSTIC
 - c) IMPORTÀNCIA ECONÒMICA DEL TURISME

- **NATURALESA GEOGRÀFICA**
 - a) NATURALESA ESPACIAL
 - b) ESPACIALITZACIÓ DEL TURISME
 - c) IMPLANTACIÓ TERRITORIAL DEL SISTEMA TURÍSTIC

1.1.4.2 NATURALES DIVERSA

- NATURALES ECONÒMICA

- a) NATURALES ECONÒMICA

- CARÀCTER DIFÚS DEL SEU TEIXIT PRODUCTIU, BENEFICIS I IMPACTES
- MERCAT INTANGIBLE → PRODUCCIÓ I CONSUM RESPECTE AL RECURS I PRODUCTE
- INFLUÈNCIA DEL CARÀCTER DIFÚS EN LA CONCEPCIÓ I PERCEPCIÓ DEL FET TURÍSTIC DELS CIUTADANS, CONSUMIDORS, EMPRESARIS I POLÍTICS

- b) PARTICULARITATS PROCESSOS PRODUCCIÓ / CONSUM TURÍSTIC

- EL SEU PAPER PRODUCCIÓ / CONSUM EN L'ESPAI GEOGRÀFIC
- TRES SINGULARITATS
 - ESPAI DESTÍ → PAPER FONAMENTAL EN TOTS ELS AGENTS
 - FACTORS ESPECÍFICS → INFLUENCIEN EN L'ESPECIALITZACIÓ
 - PRODUCCIÓ TURÍSTICA = PRODUCCIÓ FÍSICA + SIMBÒLICA

- c) IMPORTÀNCIA ECONÒMICA DEL TURISME

El turismo español viaja de vuelta a los 90

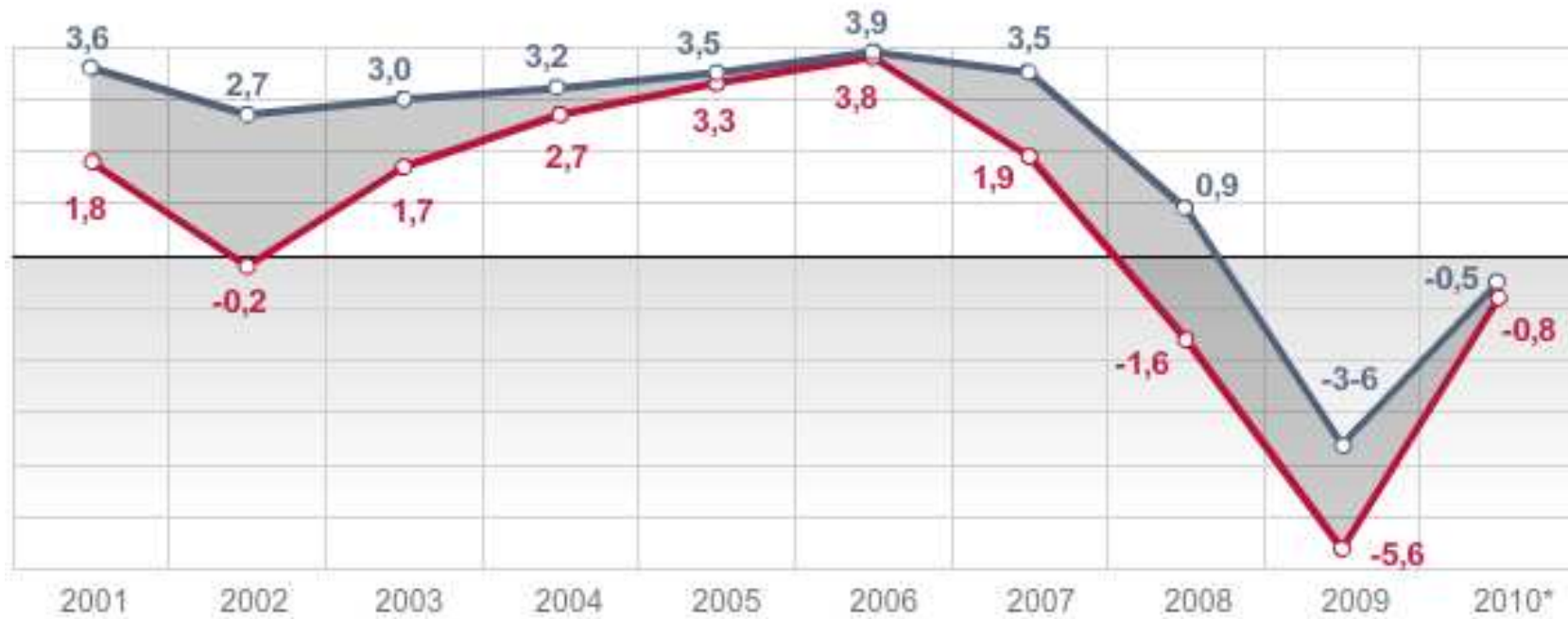
Aportación del turismo al PIB en porcentaje y en millones de euros

DIARI "EXPANSIÓN" 18/02/10
FONT: INE, EXCELTUR I AGUIRRE NEWMAN



El turismo ya no suma

Comparación del PIB turístico (ISTE) y PIB general de la economía. Tasas de crecimiento anual, en %.



(*) Previsión

Impacto económico del turismo en la Comunitat Valenciana, 2008

Fuente: EXCELTUR.

Impacto económico del turismo en la Comunitat Valenciana. Año 2008

13% del total del **PIB** en la Comunitat Valenciana
13.845 millones de euros

75,6% del total de las **exportaciones** de servicios de la Comunitat Valenciana (*)
8.462 millones de euros de consumo turístico receptor de extranjeros y españoles no residentes

6,5% del total de la **inversión** en la Comunitat Valenciana
2.139 millones de euros de formación bruta de capital (inversión)

5,2% del total de **gasto público** en la Comunitat Valenciana
983 millones de euros de gasto público

(*) datos referidos a 2007

FONT: GENERALITAT VALENCIANA (2011). ESTRATÈGIA TERRITORIAL

CUADRO 2. Evolución de los principales países en función de sus ingresos por turismo internacional: 1950, 1970 y 1996

Rango	1950			1970			1996		
	País	Millones \$ EE.UU.	% sobre total	País	Millones \$ EE.UU.	% sobre total	País	Millones \$ EE.UU.	% sobre total
1	Estados Unidos	377	17,9	Estados. Unidos	2.319	12,9	Estados Unidos	64.373	15,2
2	Canadá	275	13,1	España	1.680	9,4	España	28.428	6,7
3	Italia	186	8,8	Italia	1.636	9,1	Francia	28.241	6,6
4	Francia	184	8,8	Alemania	1.353	7,6	Italia	27.349	6,5
5	Reino Unido	170	8,1	Francia	1.189	6,6	Reino Unido	20.415	4,8
6	Suiza	104	4,9	Canadá	1.188	6,6	Austria	10.095	3,6
7	Irlanda	67	3,2	Reino Unido	1.037	5,8	Alemania	13.168	3,1
8	Alemania	45	2,1	Austria	998	5,6	Hong Kong	11.200	2,6
9	Bélgica	43	2,1	Suiza	733	4,1	China	10.500	2,5
10	Cuba	42	2,0	México	554	3,1	Suiza	9.892	2,3
11	Sudáfrica	30	1,4	Países Bajos	435	2,4	Singapur	9.410	2,2
12	Suecia	28	1,3	Bélgica	348	1,9	Canadá	8.727	2,1
13	España	20	0,9	Dinamarca	314	1,7	Tailandia	8.600	2,0
14	Noruega	20	0,9	Hong Kong	293	1,6	Austria	8.264	1,9
15	Dinamarca	20	0,9	Yugoslavia	274	1,5	Polonia	7.000	1,6
16	Países Bajos	15	0,7	Bahamas	232	1,3	México	6.898	1,6
17	Austria	14	0,7	Japón	232	1,3	Turquía	6.536	1,5
18	Puerto Rico	10	0,5	Portugal	227	1,3	Corea, Rep.	6.315	1,5
19	Bahamas	10	0,5	Grecia	193	1,1	Bélgica	5.893	1,4
20	Japón	9	0,4	Irlanda	176	1,0	Países Bajos	5.877	1,3
	Total 1-20	1.669	79,5	Total 1-20	15.411	86,1	Total 1-20	302.181	71,4
	Mundo	2.100	100	Mundo	17.900	100	Mundo	423.022	100

FUENTE: elaboración a partir de anuarios estadísticos de turismo, OMT, diversos años.

VERA I ALTRES (1997). ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO. EDITORIAL ARIEL GEOGRAFÍA. BARCELONA

1.1.4.2 NATURALES DIVERSA

- NATURALES GEOGRÀFICA
 - a) NATURALES ESPACIAL
 - b) ESPACIALITZACIÓ DEL TURISME
 - c) IMPLANTACIÓ TERRITORIAL DEL SISTEMA TURÍSTIC

1.1.4.2 NATURALES DIVERSA

- NATURALES GEOGRÀFICA

- a) NATURALES ESPACIAL

- ESPACIALITAT DEL TURISME → CONDICIÓN IMPLÍCITA
 - DESPLAÇAMENT : D'UN LLOC D'ORIGEN A UN LLOC DESTÍ.
 - SEPARACIÓ ENTRE ORIGEN I DESTÍ : DISTÀNCIA
- ESPAI (ATRIBUTS) ACOMPLEIX UN PAPER → TANT EN LA PRODUCCIÓ COM EL CONSUM TURÍSTIC
 - DESTÍ
 - SUPORT FÍSIC
 - PRODUCTE
 - RECURS
 - FACTOR

1.1.4.2 NATURALESA DIVERSA

- NATURALESA GEOGRÀFICA

- b) ESPACIALITZACIÓ DEL TURISME

- FACTORS LOCALITZACIÓ ACTIVITAT TURÍSTICA
 - ESPACIALS → DISTÀNCIA AL ATRIBUT
 - AMBIENTALS (NATURALS I CULTURALS)
 - DINÀMICS
 - DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DEL TURISME INTERNACIONAL I PERSPECTIVES FUTURES
 - ANÀLISI DADES MACRO I DEL MAPES DE DISTRIBUCIÓ (OMT, MANUALS...)
 - SÍNTESE DE CARACTERÍSTIQUES. PAUTES ESPACIALS BÀSIQUES:
 - MAJOR INTENSITAT MOVIMENT TURÍSTIC NACIONAL.
 - CARÀCTER REGIONAL DE L'ESTRUCTURA ESPACIAL DEL ÀMBITS RECEPTORS I DELS EMISSORS
 - ASIMETRIA I DESIGUALTAT DEL MAPA TURÍSTIC MUNDIAL.
 - DIVERSITAT D'ESP AIS TURÍSTICS
 - DISTINTES APROXIMACIONS TAXONÒMIQUES.
 - ENTORNS GEOGRÀFICS I TURISMES:
 - TURISME EN ÀREES LITORALS
 - TURISME EN ÀREES RURALS
 - TURISME EN ESP AIS DE MUNTANYA
 - TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

1.1.4.2 NATURALES DIVERSA

- NATURALES GEOGRÀFICA
 - c) IMPLANTACIÓ TERRITORIAL DEL SISTEMA TURÍSTIC
 - LÒGICA ESPACIAL DELS SISTEMA TURÍSTIC
 - ARTICULACIÓ DEL SISTEMA TURÍSTIC EN LES ESTRUCTURES PREEXISTENTS

CUADRO 1. Evolución de los principales países turísticos en función de la llegada de turistas internacionales: 1950, 1970 y 1996

Rango	1950			1970			1996		
	País	Llegada de turistas (miles)	% sobre total	País	Llegada de turistas (miles)	% sobre total	País	Llegada de turistas (miles)	% sobre total
1	Estados Unidos	5.548	21,9	Italia	14.189	8,9	Francia	61.500	10,4
2	Canadá	3.648	14,4	Canadá	14.184	8,9	Estados Unidos	44.791	7,6
3	Italia	3.500	13,8	Francia	13.300	8,3	España	41.295	7,0
4	Francia	3.051	12,1	España	13.226	8,3	Italia	35.500	6,0
5	Suiza	1.903	7,5	Estados Unidos	13.167	8,2	China	26.055	4,4
6	Irlanda	1.250	4,9	Austria	8.867	5,5	Reino Unido	25.800	4,3
7	Austria	947	3,7	Alemania	8.468	5,3	México	21.732	3,7
8	España	784	3,1	Suiza	6.840	4,3	Hungría	20.670	3,5
9	Alemania	651	2,6	Reino Unido	6.692	4,2	Polonia	19.420	3,3
10	Reino Unido	608	2,4	Yugoslavia	4.748	3,0	Canadá	17.345	2,9
11	Noruega	534	2,1	Hungría	4.040	2,5	Rep. Checa	17.205	2,9
12	Argentina	524	2,1	Checoslovaquia	3.545	2,2	Austria	16.641	2,8
13	México	385	1,5	Bélgica	3.445	2,1	Alemania	15.070	2,5
14	Países Bajos	368	1,4	Bulgaria	2.537	1,6	Hong Kong	11.700	2,0
15	Dinamarca	307	1,2	Rumanía	2.289	1,4	Suiza	11.097	1,9
16	Bélgica	213	0,8	México	2.250	1,4	Portugal	9.900	1,7
17	Suecia	197	0,8	Países Bajos	2.235	1,4	Grecia	9.725	1,6
18	Cuba	194	0,7	URSS	2.059	1,3	Fed. Rusa	9.678	1,6
19	Marruecos	144	0,6	Polonia	1.889	1,2	Turquía	7.935	1,3
20	Trinidad Tobago	92	0,4	Irlanda	1.758	1,1	Malasia	7.742	1,3
	Total 1-20	24.848	98,3	Total 1-20	129.728	87,2	Total 1-20	430.801	72,8
	Mundo	25.282	100	Mundo	455.323	100	Mundo	591.864	100

FUENTE: elaboración a partir de anuarios estadísticos de turismo, OMT, diversos años.

VERA I ALTRES (1997). ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO. EDITORIAL ARIEL GEOGRAFÍA. BARCELONA

1.1.4.3 COMPLEXITAT

- **CIÈNCIES SOCIALS**
 - NECESSITAT INTERPRETACIÓ PROCESSOS COMPLEXES:
 - Σ PARTS (SOCIETATS, TERRITORIS I ECONOMIES) = TOTALITAT FUNCIONAL
- **ÚS TEORIA SISTÈMICA → SISTEMA TURÍSTIC**
 - ACTIVITAT TURÍSTICA = RESULTAT COMPLEX D'INTERRELACIONS DE DIFERENTS FACTORS QUE EVOLUCIONEN DINÀMICAMENT (SANCHO, 2001).
 - RACIONALITZACIÓ CIENTÍFICA I APROXIMACIÓ METODOLÒGICA
- **3 VÈRTEX DELS PROCESSOS TURÍSTICS**



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTIN BUENO

1

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.1 EL TURISME: UN FENOMEN CONTEMPORANI

1.2 ELS ELEMENTS QUE INTEGREN EL SISTEMA
TURÍSTIC

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS: FACTORS CLAU

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN EL SISTEMA TURÍSTIC

T.1 L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN UN SISTEMA TURÍSTIC

1.2.1 QUÈ ÉS “UN SISTEMA TURÍSTIC”?

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

1.2.4 PROPOSTA N° 03: C. CAMISÓN

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN UN SISTEMA TURÍSTIC

1.2.1 QUÈ ÉS “UN SISTEMA TURÍSTIC”?

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

1.2.4 PROPOSTA N° 03: C. CAMISÓN

1.2.1 QUÈ ÉS UN SISTEMA TURÍSTIC?

- **CONCEPTE DE SISTEMA DE L. VON BERTALANFFY:**
 - SISTEMA ES UN CONJUNT D'ELEMENTS QUE INTERACTUEN. LA VARIACIÓ D'UN COMPONENT ÉS EN FUNCIÓ DE LA RESTA DE COMPONENTS. CADASCUN DELS ELEMENTS PODEN PRESENTAR DIFERENTS ESTATS, PERÒ L'ESTAT DEL MATEIX DEPÉN EL CONJUNT → FEED-BACK O RETROALIMENTACIÓ.
- CONSIDERACIÓ DE QUE L'ACTIVITAT TURÍSTICA ÉS UN RESULTAT COMPLEX D'INTERRELACIONS DE DIFERENTS FACTORS QUE S'HAN DE CONSIDERAR CONJUNTAMENT.
- PER ESTUDIAR L'ACTIVITAT TURÍSTICA S'APLICA L'ÒPTICA SISTÈMICA.

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN UN SISTEMA TURÍSTIC

1.2.1 QUÈ ÉS “UN SISTEMA TURÍSTIC”?

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

1.2.4 PROPOSTA N° 03: C. CAMISÓN

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

- SANCHO (2001 :45): INTRODUCCIÓN AL TURISMO (EDITADO PER LA OMT)
- PREMISSA:
 - LA NATURALSA DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA ÉS UN RESULTAT COMPLEX O D'INTERRELACIONS ENTRE DIFERENTS FACTORS QUE CAL CONSIDERAR CONJUNTAMENT DES D'UNA ÒPTICA SISTÈMICA.
 - CONJUNT D'ELEMENTS INTERRELACIONATS ENTRE SÍ QUE EVOLUCIONEN DINÀMICAMENT
- COMPONENTS QUE ES CONSIDEREN:
 - LA DEMANDA
 - L'OFERTA
 - L'ESPAI GEOGRÀFIC
 - ELS OPERADORS DEL MERCAT

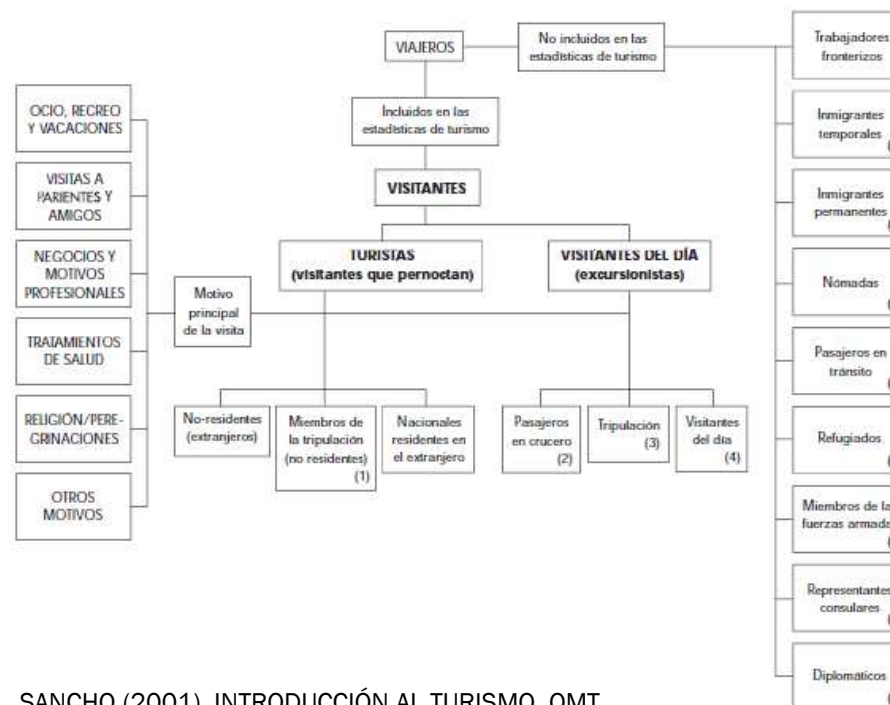
1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

■ LA DEMANDA:

■ FORMADA PEL CONJUNT DE CONSUMIDORS – O POSSIBLES CONSUMIDORS (POTENCIALS) DE BENS I SERVEIS.

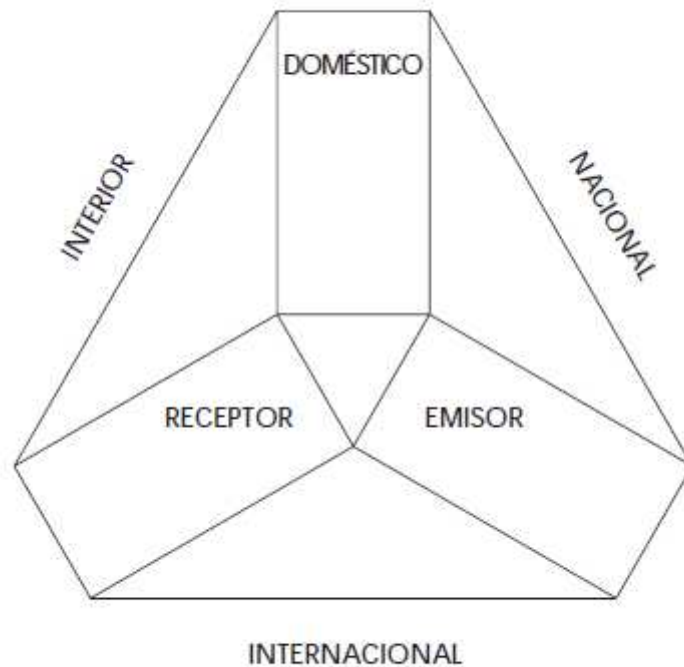
1. TRIPULACIÓ DE VAIXELLS O AVIONS ESTRANGERS EN REPARACIÓ O QUE FAN ESCALA EN EL PAÍS I QUE UTILITZEN MITJANS D'ALLOTJAMENT EN EL PAÍS.
2. PERSONES QUE ARRIBEN A UN PAÍS A BORD D'UN BUC DE CREUER I QUE S'ALLOTGEN A BORD, ENCARA QUE DESEMBARQUEN PER REALITZAR VISITES D'UN O MÉS DIES DE DURACIÓ.
3. TRIPULACIÓ NO RESIDENT EN EL PAÍS VISITAT I QUE ROMANEN EN ELL DURAN EL DIA.
4. VISITANTS QUE ARRIBEN I IXEN EN MATEIX DIA PER MOTIUS D'OCI, ESBARJO I VACANCES. VISITES A PARENTS I AMICS. NEGOCIS I MOTIUS PROFESSIONALS. TRACTAMENTS DE SALUT. RELIGIÓ / PEREGRINACIONS. ALTRES MOTIUS, INCLÒS EL TRÀNSIT DELS VISITATS DEL DIA QUE VAN I TORNEN ALS SEUS PAÏSOS DE DESTÍ.
5. SEGONS HA DEFINIT NACIONS UNIDES EN LES RECOMANACIONS SOBRE ESTADÍSTIQUES DE MIGRACIONS INTERNACIONALS, 1980.
6. QUE NO ABANDONEN L'ÀREA DE TRÀNSIT DE L'AEROPORT O PORT, INCLÒS EL TRASLLAT ENTRE AEROPORTS O PORTS.
7. SEGONS HA DEFINIT L'ALT COMISSIÓ PER ALS REFUGIATS, 1967.
8. QUAN ES DESPLACEN DELS SEUS PAÏSOS D'ORIGEN A ON ESTAN EN FUNCIONS E INVERSAMENT (INCLOSOS SERVENTS I PERSONES AL SEU CÀRREC D'ACOMPANYAMENT).

Figura 2.2: Clasificación de los visitantes internacionales.



SANCHO (2001). INTRODUCCIÓN AL TURISMO. OMT.

Figura 2.3: Formas de turismo, desde el lado de la demanda.



Fuente: OMT, 1994.

- TURISME DOMÈSTIC: RESIDENTS VISITANT EL SEU PROPI PAÍS.
- TURISME RECEPTIU: NO RESIDENTS PROCEDENT D'UN PAÍS DETERMINAT.
- TURISME EMISSOR: RESIDENTS DEL PROPI PAÍS ES DIRIGEIXEN CAP ALTRES PAÏSOS.

COMBINACIÓ DE LES FORMES DE TURISME

- TURISME INTERIOR: DOMÈSTIC I RECEPTIU.
- TURISME NACIONAL: DOMÈSTIC I EMISSOR.
- TURISME INTERNACIONAL: EMISSOR I RECEPTIU.

SANCHO (2001). INTRODUCCIÓN AL TURISMO. OMT.

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

Figura 2.4: Actividades y oferta turística.



Fuente: McIntosh y Goeldner, 1990.

■ L'OFERTA:

- COMPRÈN EL CONJUNT DE PRODUCTES, SERVEIS I ORGANITZACIONS INVOLUCRADES ACTIVAMENT EN L'EXPERIÈNCIA TURÍSTICA.
- ÉS UN TOT, ES CONSIDEREN ELS PRODUCTES NETAMENT TURÍSTICS I ELS QUE NO HO SÓN.
- OMT: OFERTA TURÍSTICA ÉS A ON ES REALITZA DESPESA ECONÒMICA
 - ALLOTJAMENT
 - ALIMENTACIÓ
 - TRANSPORT
 - OCI, CULTURA, ACTIVITATS ESPORTIVES
 - COMPRES
 - ALTRES

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

▪ L'ESPAI GEOGRÀFIC

- BASE FÍSICA ON TÉ LLOC LA CONJUNCIÓ O TROBADA ENTRE L'OFERTA I LA DEMANDA I ON SE SITUA LA POBLACIÓ RESIDENT, QUE ENCARA NO ÉS EN SI MATEIXA UN ELEMENT TURÍSTIC.
- LA POBLACIÓ RESIDENT ES CONSIDERA UN IMPORTANT FACTOR DE COHESIÓ O DISGREGACIÓ, SEGONS HAGI PARTICIPAT O NO EN EL MOMENT DE PLANIFICAR L'ACTIVITAT TURÍSTICA.

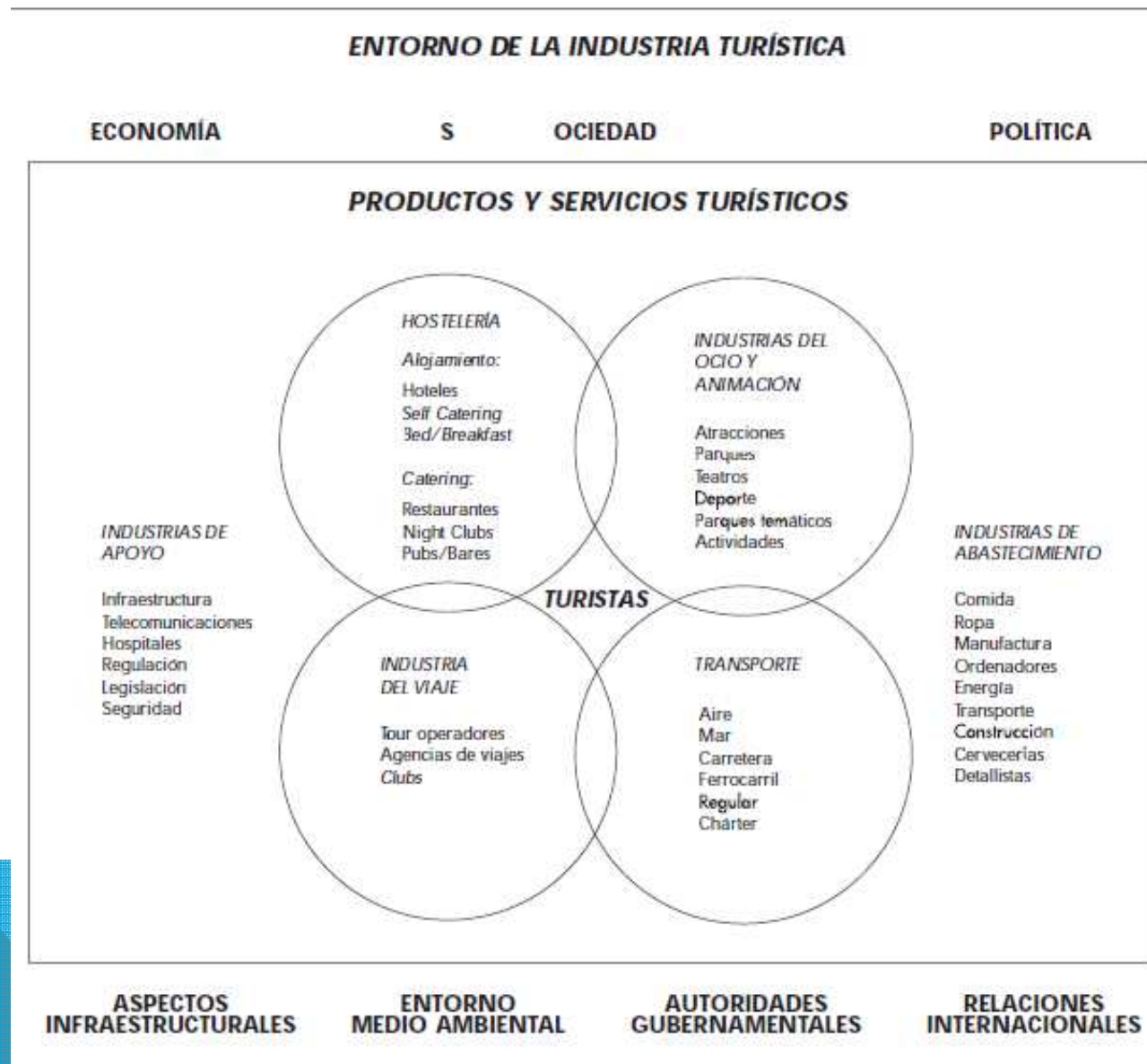
- DESCOMPOSICIÓ DE BOULLÓN (1990) DE L'ESPAI TURÍSTIC:
 - ZONA TURÍSTICA: P.E. COSTA DEL SOL
 - ÀREA TURÍSTICA
 - COMPLEX TURÍSTIC
 - CENTRE TURÍSTIC O NUCLI TURÍSTIC: P.E. PARC TEMÀTIC

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

- ELS OPERADORS DEL MERCAT
 - SÓN AQUELLES EMPRESES I ORGANISMES QUE TENEN COM A FUNCIO PRINCIPAL FACILITAR LA INTERRELACIO ENTRE L'OFERTA I LA DEMANDA.
 - INTERMEDIARIS ENTRE EL CONSUMIDOR FINAL (TURISTA) I EL PRODUCTE TURISTIC (BENS O SERVEI, DESTI TURISTIC).
 - TAMBÉ POT INFLUIR EN LA RESTA D'OFERTA COMPLEMENTÀRIA (HOTELS, RESTAURANTS...)
 - ASSOCIATS A LA FUNCIO DE DISTRIBUCIO, TRANSPORT I COMERCIALIZACIO PAQUETS TURISTICS:
 - AGÈNCIES DE VIATGES, LES COMPANYIES DE TRANSPORT REGULAR I AQUELLS ORGANISMES PÚBLICS I PRIVATS QUE, MITJANÇANT LA SEVA TASCA PROFESSIONAL, SÓN ARTÍFEX DE L'ORDENACIO I/O PROMOCIO DEL TURISME.

Figura 2.6: Marco de la industria turística.

- COMPONENTS CONSIDERATS EN EL SISTEMA TURÍSTIC → CONFIGUREN LA INDÚSTRIA TURÍSTICA
- TAMBÉ CAL TINDRE EN COMPTE ELEMENTS EXÒGENS NO CONTROLABLES



TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN UN SISTEMA TURÍSTIC

1.2.1 QUÈ ÉS “UN SISTEMA TURÍSTIC”?

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

1.2.4 PROPOSTA N° 03: C. CAMISÓN

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

- PERSPECTIVA GEOGRÀFICA → APROXIMACIÓ A L'ESPAI DE “GEOMETRIA VARIABLE”
 - MÉS ENLLÀ DEL TERRITORI FÍSIC, COM XARXA DE PUNTS I NODES DE CONNEXIÓ.
- SISTEMA DEDUCTIU QUE S'APLICA DE FORMA EMPÍRICA A LA REALITAT A ON ES DONEN LES RELACIONS DE PRODUCCIÓ I TERRITORIALITZACIÓ TURÍSTIQUES.
- SE TÉ EN COMPTE LES ESCALES TERRITORIALS, L'ANÀLISI DE LA DIVERSITAT AMBIENTAL, SOCIAL I ECONÒMICA DELS TERRITORIS DEDICATS AL TURISME I L'ARTICULACIÓ ENTRE L'ESPAI EMISSOR-MOBILITAT-DESTÍ TURÍSTIC
- NECESSITAT DE RESPONDRE A LA QÜESTIÓ:
 - **¿FUNCIONA L'ESPAI TURÍSTIC COM UN SISTEMA A ON ELS SEUS ENGRANATGES, COMPONENTS I PARTS ES COMPORTEEN FUNCIONALMENT PER SATISFER AL CLIENT (TURISTA), OBTENIR AVANTATGES COMPETITIVES DINÀMIQUES I MILLORES CONSTANT EN LA RENDIBILITAT SOCIAL, AMBIENTAL I ECONÒMICA DELS DESTINS TURÍSTICS?**

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

- VERA (1997:38): ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO. ARIEL GEOGRAFÍA
- PREMISA:
 - NECESSITAT D' APROXIMACIÓ TEORÈTICA A LA REALITAT PER COMPENDRE EL FENOMEN TURÍSTIC, FINS I TOT PER CONSTRUIR MILLORS POLÍTIQUES PÚBLIQUES I ESTRATÈGIES COMPETITIVES DES DE L'ÒPTICA EMPRESARIAL.
 - ESFORÇ DE RACIONALITZACIÓ CIENTÍFICA I APROXIMACIÓ METODOLÒGICA PER SIMPLIFICAR LA REALITAT: DIVERSITAT DE COMPONENTS QUE CONFIGUREN, PRODUÏXEN I DETERMINEN LA DINÀMICA TURÍSTICA EN EL SEU CONJUNT.
- COMPONENTS QUE ES CONSIDEREN (VÈRTEX):
 - TURISTA → TANT OBJECTE FINAL DE TOT EL SISTEMA COM CONSUMIDOR I CLIENT
 - AGENTS → QUE DISSENYEN MANEGEN ELS PRODUCTES TURÍSTICS, COMPETINT.
 - L'ESPAI TURÍSTIC I MOBILITAT → ESPECIALMENT EL DESTÍ TURÍSTIC, CLAU EN LA VERTEBRACIÓ DE LES PARTS D'UN SISTEMA TURÍSTIC.

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

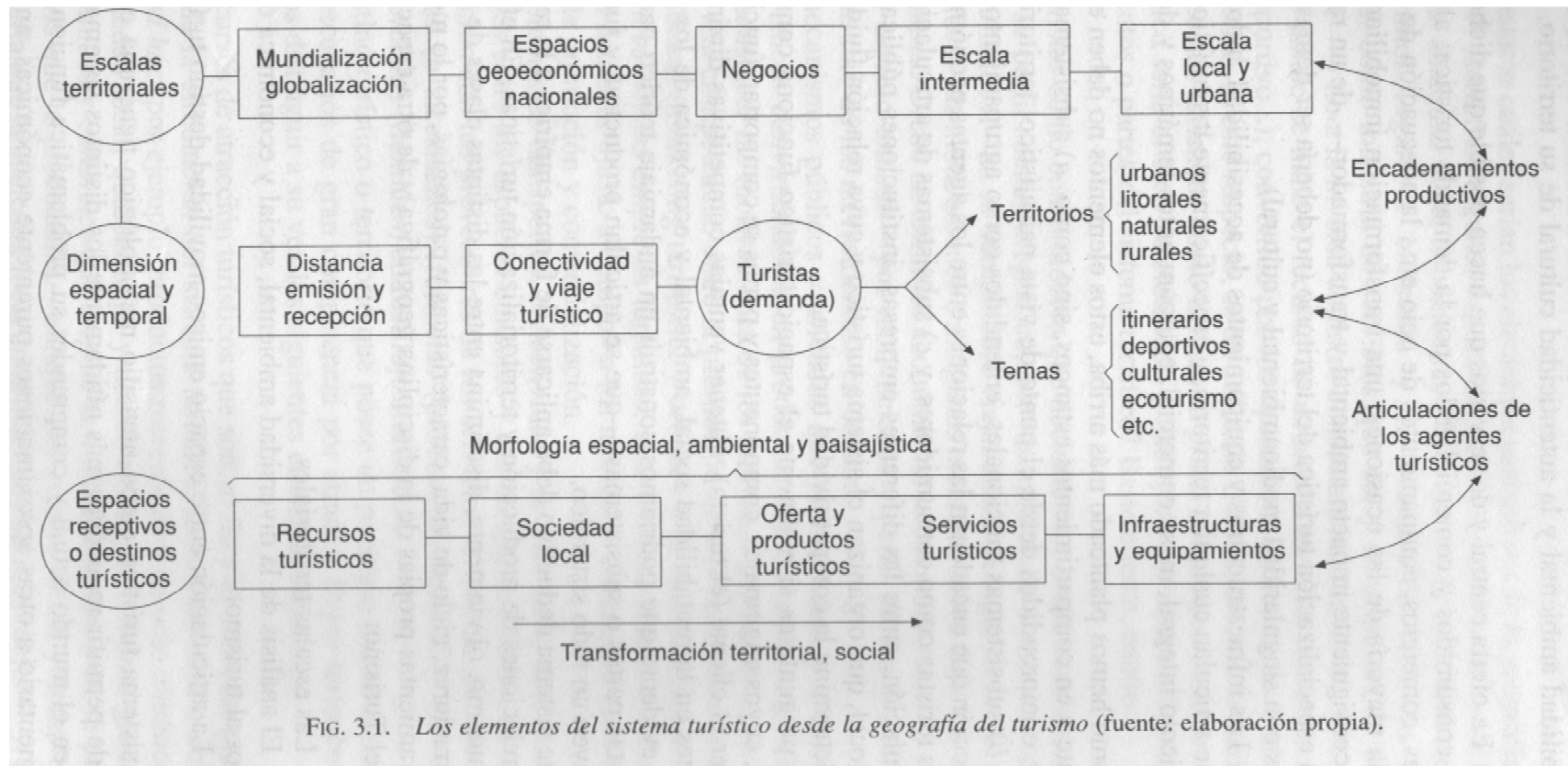
- ELEMENTS DEL SISTEMA TURÍSTIC
 - CONSUM I PRODUCCIÓ TURÍSTICA ES DONEN SIMULTÀNIAMENT (INDÚSTRIA SERVEIS)
 - DESPLAÇAMENT NECESSARI DE LA DEMANDA A ON ESTÀ L'ATRACTIU TURÍSTIC

TURISTES COM CONSUMIDORS (DEMANDA)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CONDICIONATS PEL SEU PERFIL SOCIODEMOGRÀFIC, ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ I ELS OPERADORS TURÍSTICS. ▪ SÓN ELS QUE VIATGEN PER SATISFER LES SEVES MOTIVACIONS
MECANISMES PÚBLICS I PRIVATS DE PROMOCIÓ I COMERCIALIZACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CONVERSIÓ DELS RECURSOS TURÍSTICS EN PRODUCTES. ▪ INCENTIVEN, CREEN I FAN POSSIBLES LES MOTIVACIONS DELS TURISTES. ▪ ALTA COMPETÈNCIA ▪ DIFUMINA LA PROMOCIÓ DE LA IMATGE TURÍSTICA (INSTITUCIONS PÚBLIQUES) AMB LA COMERCIALIZACIÓ (EMPRESSES TURÍSTIQUES).
SISTEMES DE TRANSPORTS, CONNECTIVITAT I MOBILITAT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ORGANITZACIÓ DEL VIATGES ENTRE ESPAI EMISSOR I RECEPTOR. ▪ AMB ELS PROVEÏDORS DE SERVEIS TURÍSTICS DISSENYEN ESTRATÈGIES PREFORDISTES, FORDISTES O POSFORDISTAS EN ELS FLUXOS.
DESTÍ TURÍSTIC AMB REONEIXEMENT	<ul style="list-style-type: none"> • REONEIXEMENT MAJOR O MENOR EN ESCENARIS DE GRAN COMPETÈNCIA. • ELEMENTS BÀSICS EN EL DESTÍ: <ol style="list-style-type: none"> 1. RECURSOS D'ATRACCIÓ TURÍSTICA NATURALS O CULTURALS O CREATS 2. SOCIETAT LOCAL I LA SEVA PARTICIPACIÓ. 3. OFERTA CENTRAL I DE SERVEIS → FAN POSSIBLE EL CONSUM DELS PRODUCTES TURÍSTICS (ALLOTJAMENTS, RESTAURANTS...) 4. ACCESSIBILITAT → INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS D'ARTICULACIÓ DEL TERRITORI

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

- NECESSITAT D'ESTUDIAR ELS ELEMENTS DEL SISTEMA TURÍSTIC → DINÀMICAMENT GRÀCIES A SUBSISTEMES

SUBSISTEMES MORFOLÒGICS	<ul style="list-style-type: none">▪ DES D'UN PUNT DE VISTA PAISATGÍSTIC, TERRITORIAL, SOCIAL I AMBIENTAL
SUBSISTEMES FUNCIONALS	<ul style="list-style-type: none">▪ AGRUPAMENT DE CIRCULACIÓ I PRODUCCIÓ▪ GENEREN RELACIONS ENTRE ELS AGENTS ECONÒMICS I ENTRE ELS AGENTS ECONÒMICS I ELS TURISTES COM CONSUMIDORS
SUBSISTEMES D'ARTICULACIÓ	<ul style="list-style-type: none">▪ ENTRE LES DIFERENTS EMPRESES, INSTITUCIONS PÚBLIQUES, TURISTES I SOCIETAT LOCAL QUE ORGANITZEN EL SISTEMA TURÍSTIC.▪ LA RELACIÓ FLUIDA I SENSE TALLS DETERMINA LA COMPETITIVITAT TURÍSTICA.



VERA (1997): ANÁLISIS TERRITORIAL DEL TURISMO. ARIEL GEOGRAFÍA

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.2 ELEMENTS QUE INTEGREN UN SISTEMA TURÍSTIC

1.2.1 QUÈ ÉS “UN SISTEMA TURÍSTIC”?

1.2.2 PROPOSTA N° 01: A. SANCHO

1.2.3 PROPOSTA N° 02: J. F. VERA

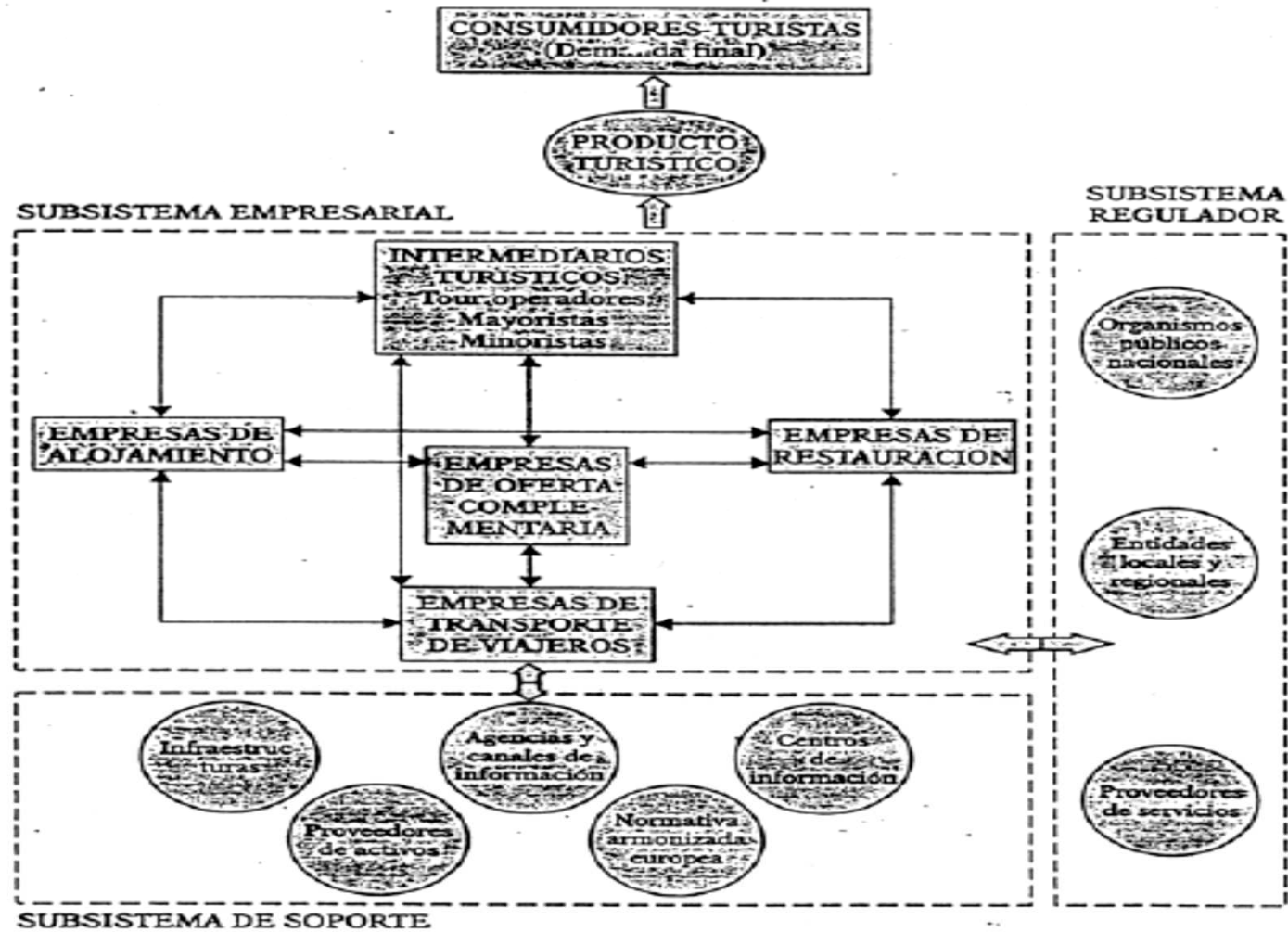
1.2.4 PROPOSTA N° 03: C. CAMISÓN

1.2.4 PROPOSTA N° 03: CÉSAR CAMISÓN

- APROXIMACIÓ ECONÒMICA AMB 3 SUBSISTEMES:
 - EMPRESARIAL
 - INTERMEDIARIS TURÍSTICS
 - EMPRESES ALLOTJAMENT
 - EMPRESES RESTAURACIÓ
 - EMPRESES TRANSPORT PASSATGERS.
 - EMPRESES OFERTA COMPLEMENTÀRIA
 - REGULADOR
 - ORGANISMES PÚBLICS NACIONALS
 - ENTITATS LOCALS I REGIONALS
 - PROVEÏDORS DE SERVEIS
 - SUPORT
 - INFRAESTRUCTURES
 - PROVEÏDORS D'ACTIUS
 - AGÈNCIES I CANALS D'INFORMACIÓ
 - CENTRES D'INFORMACIÓ
 - NORMATIVA HARMONITZADA EUROPEA

1.2.4 PROPOSTA N° 03: CÉSAR CAMISÓN

FIGURA 1.— La estructura del sistema turístico



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTIN BUENO

1

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.1 EL TURISME: UN FENOMEN CONTEMPORANI

1.2 ELS ELEMENTS QUE INTEGREN EL SISTEMA
TURÍSTIC

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS: FACTORS CLAU

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS: FACTORS CLAU

T.1 L'ACTIVITAT TURÍSTICA

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS FACTORS CLAU

1.3. 1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

- 1.3.1.1 PER QUÈ INTERESSA EL CLIMA AL ESTUDI TURÍSTIC?
- 1.3.1.2 LES TEMPERATURES AL MÓN
- 1.3.1.3 LES PRECIPITACIONS AL MÓN
- 1.3.1.4 DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS CLIMES I TURISME
- 1.3.1.5 CONDICIONS CLIMÀTIQUES - TURÍSTIQUES

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

- 1.3.2.1 INTRODUCCIÓ
- 1.3.2.2 ELS MITJANS DE TRANSPORT:
FERROCARRIL, TRANSPORT AQUÀTIC,
TRANSPORT PER CARRETERA I AERI. EL CAS ESPANYOL.
- 1.3.2.3 L'ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT.

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

1.3.1.1 PER QUÈ INTERESSA EL CLIMA AL ESTUDI TURÍSTIC?

- ESTATS DE L'ATMOSFERA DURADORS DONEN, EN UN LLOC ESPECÍFIC, UNA TIPOLOGIA DE PAISATGE.
- EL CONSUMIDOR DE TURISME LI POT PREOCUPAR EL TEMPS EN UNES DATES CONCRETES O EL PAISATGE EN DETERMINADES ÈPOQUES.

- L'ORATGE I EL CLIMA
 - ORATGE:
 - CONJUNT DE VALORS DE TEMPERATURA, HUMITAT DE L'AIRE, PRESSIÓ, INSOLACIÓ, VENT... QUE CARACTERITZEN L'ESTAT DE L'ATMOSFERA EN UN MOMENT DONAT (AVUI PER EXEMPLE) I EN UN LLOC DETERMINAT (VALÈNCIA PER EXEMPLE).

 - CLIMA:
 - COMBINACIÓ D'ELEMENTS DE L'ATMOSFERA DURANT UN TEMPS PROLONGAT, ESTABLE EN UN TERRITORI DETERMINAT. ELEMENTS MÉS CARACTERÍSTICS: **TEMPERATURA I PRECIPITACIÓ.**

 - P.E ORATGE – CLIMA: L'ORATGE EN AGOST EN LOGROÑO HA SIGUT FRESC I HUMIT (MOMENT DETERMINAT). EL CLIMA EN LOGROÑO EN AGOST ÉS CÀLID I SEC (HABITUAL) .

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

1.3.1.2 LES TEMPERATURES AL MÓN

- EXISTÈNCIA I ACCIÓ DE L'ATMOSFERA
 - INTENSITAT I DURACIÓ DE LA RADIACIÓ SOLAR
 - PERPENDICULARITAT – OBLIQUÏTAT DELS RAJOS SOLARS
 - MÉS RECORREGUT → MÉS FILTRACIÓ → MENYS PODER CALORÍFIC (ZONES POLARS)
 - MENYS RECORREGUT → MENYS FILTRACIÓ → MÉS PODER CALORÍFIC (ZONES INTERTROPICALS)
- FACTORS GEOGRÀFICS CREEN ALTERACIONS, MODIFICACIONS, EN LES CARACTERÍSTIQUES GENERALS ZONALS DE LA DISTRIBUCIÓ DE LA TEMPERATURA
 - MASSES D'AIRE
 - DISTRIBUCIÓ DE TERRA I MARS → COMPORTAMENT GUANY, MANTENIMENT I PÈRDUA DE CALOR
 - RELLEU → DISMINUCIÓ DE LA TEMPERATURA EN ZONES ALTES
 - ALTITUD
 - PROXIMITAT – ALLUNYAMENT AL MAR
 - ACCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ
 - LATITUD
 - CORRENTS MARINES → FREDES: BAIXES TEMPERATURES I SEQUEDAT. CÀLIDES: ALTES.
 - VEGETACIÓ

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

1.3.1.3 LES PRECIPITACIONS AL MÓN

- DE LES SEUES MAGNITUDS EXTREMES (SEQUERES, INUNDACIONS) DERIVEN EFECTES ECONÒMICS.
- QUÈ SÓN LES PRECIPITACIONS?
 - CAIGUDA AL SÒL DE L'AIGUA DELS NÚVOLS: PLUJA, CALAMARSA, NEU
 - NÚVOLS: PORCIÓ D'AIRE VISIBLE QUE CONTÉ GOTES LÍQUIDES D'AIGUA O PARTÍCULES DE GEL O UNA BARREJA
→ 1) EVAPORACIÓ 2) CONDENSACIÓ / SUBLIMACIÓ 3) PRECIPITACIÓ
 - MESURA GRÀCIES AL PLUVIÒMETRE : mm = l/m²
- TIPOLOGIES
 - CONVECTIVA → CALFAMENT SUPERFICIAL PER ALTES TEMPERATURES EN ELS DOMINIS CONTINENTALS → L'AIRE EN CONTACTE AMB LA SUPERFÍCIE S'ELEVA I AL PUJAR POT ARRIBAR AL "PUNT DE ROCÍO" (SATURACIÓ) → ZONES EQUATORIALS I TROPICALS
 - OROGRÀFICA → L'AIRE S'ELEVA PER SALVAR UN OBSTACLE OROGRÀFIC → ES REFREDA → "PUNT DE ROCÍO" → NÚVOLS EN LA VESSANT "SOBREVENT", SEQUERA EN SOTAVENT → P.E DESERT PATAGONIA
 - CICLÒNICA → CONVERGÈNCIA D'AIRE EN SUPERFÍCIE EN BORRASQUES → XOC DE MASSES D'AIRE QUE CONVERGEIXEN → PUJADA DE L'AIRE → GENERACIÓ DE NUVOLOSITAT → LATITUDS MITJANES O ALTES

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

- DISTRIBUCIÓ DE LA PRECIPITACIÓ EN LA SUPERFÍCIE TERRESTRE → DIFERENT EN QUANTITAT I TEMPS = VARIABILITAT
- PRECIPITACIONS SEGONS ZONES LATITUDINALS

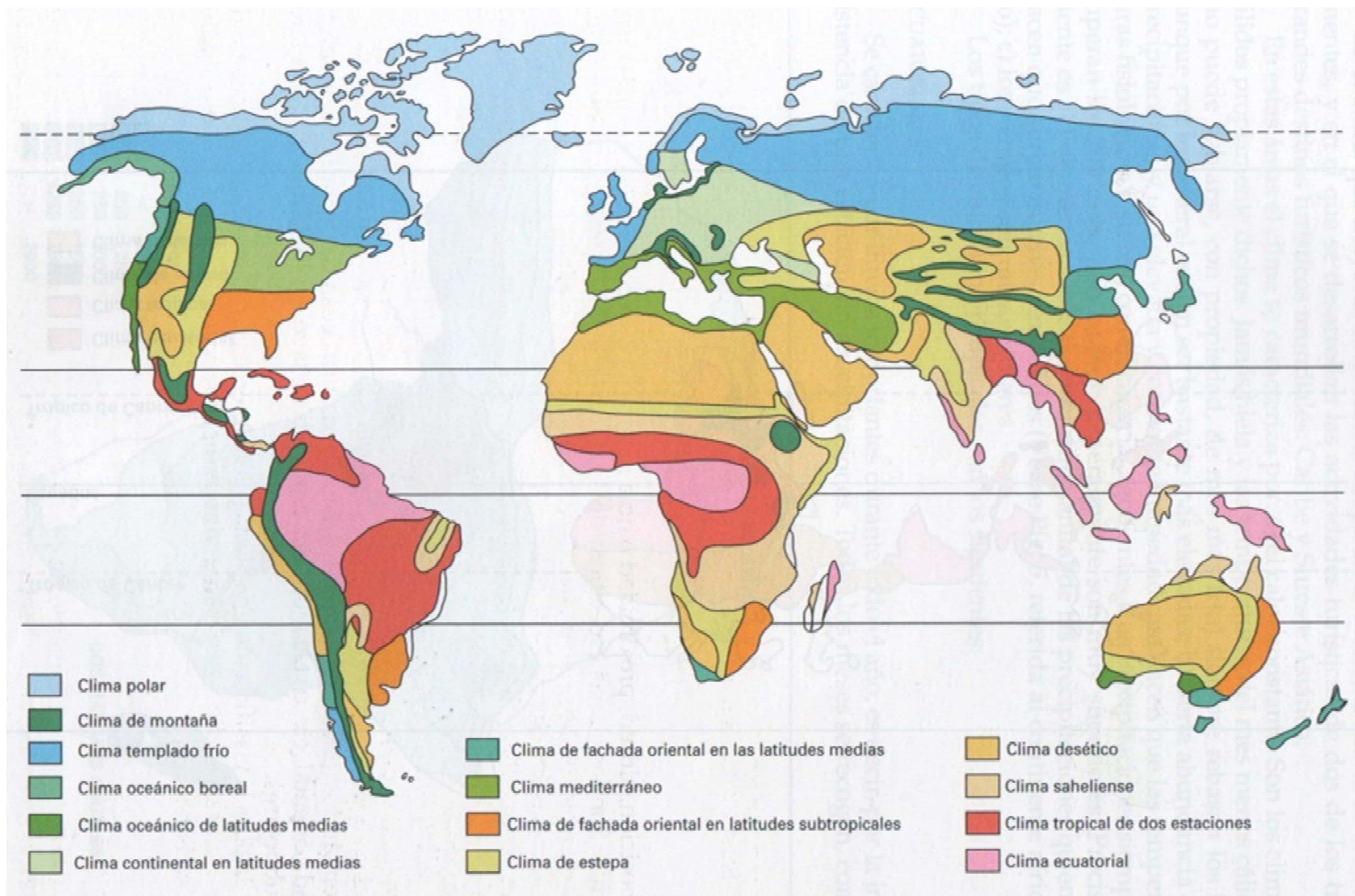
ZONA	PRECIPITACIÓ CARACTERÍSTICA (MITJANA ANUAL)
EQUATORIAL	- PRECIPITACIÓ ABUNDANT > 2.000 mm - BASTANT DISTRIBUÏDA TOTS ELS MESOS
TROPICAL	- PRECIPITACIÓ ABUNDANT A PROP DE L'EQUADOR (< 2.000 mm) - I MENYS SEGONS ENS ALLUNYEN (FINS I TOT A < 250 mm EN DESERTS).
TEMPERADA	- PRECIPITACIÓ ENTORN A 1.000 mm
POLAR	- PRECIPITACIÓ < 250 mm

- PRECIPITACIONS SEGONS SUPERFÍCIE CONTINENTAL I OCEÀNICA
 - OCEANS → FONT PRIMORDIAL D'HUMITAT ATMOSFÈRICA
 - LATITUDS BAIXES (EQUATORIALS, TROPICALS) → FAÇANA COSTA ORIENTAL MÉS PRECIPITACIONS PER LA INFLUÈNCIA DELS VENTS ALLISIS)
 - LATITUDS MITJANES → FAÇANA O COSTA OCCIDENTAL MÉS PRECIPITACIONS PER LA INFLUÈNCIA DELS VENTS W.
- PRECIPITACIONS SEGONS L'OROGRAFIA
 - SECTOR MÉS MUNTANYÓS → MÉS PRECIPITACIÓ
 - DEPÈN DE LA VESSANT → SOBREVENT (“BARLOVENTO” + PLUJA) I SOTAVENT (“SOTAVENTO” - PLUJA)

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

1.3.1.4 DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS CLIMES I TURISME

- a) INTERTROPICAL
 - EQUATORIAL
 - TROPICAL AMB DOS ESTACIONS
- b) DESÈRTIC
- c) SUBTROPICAL
 - MEDITERRANI
 - XINÈS
- d) TEMPERAT OCEÀNIC
- e) TEMPERAT CONTINENTAL
- f) POLAR
- g) ALTA MUNTANYA

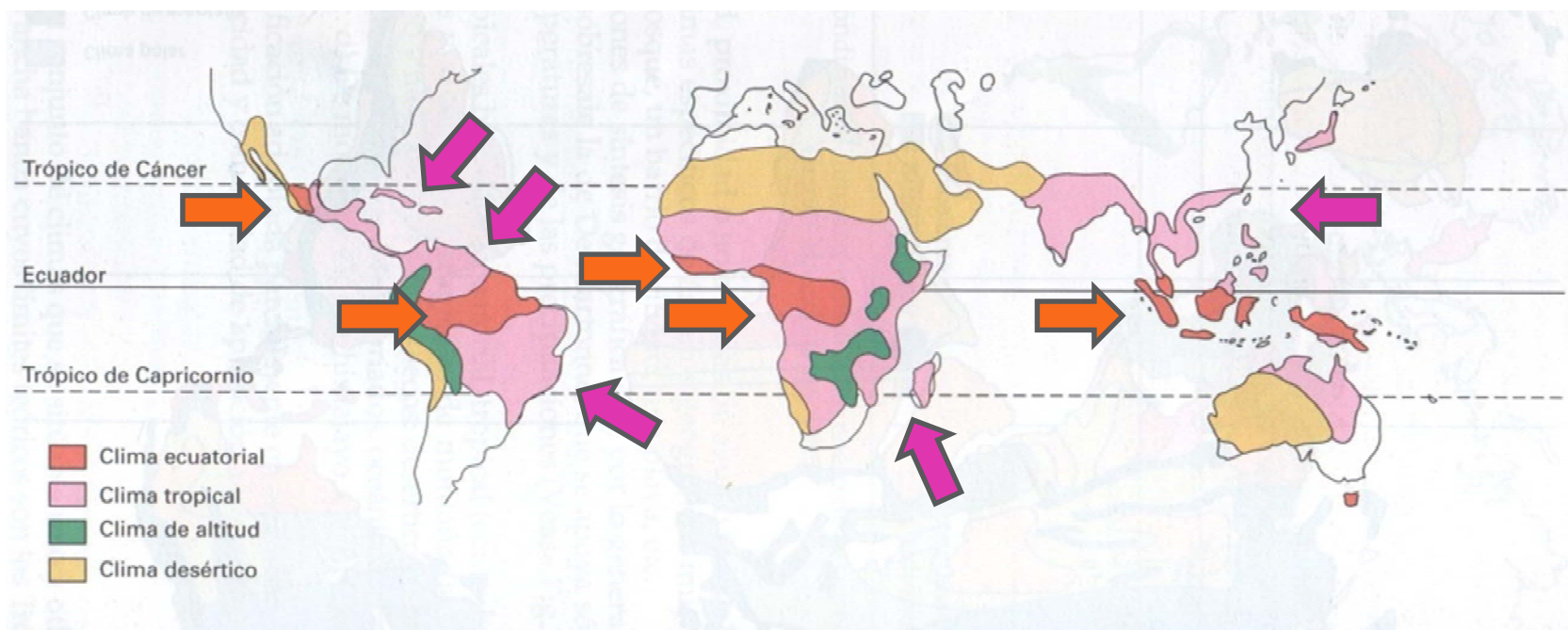


ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

a) INTERTROPICAL

- MAJOR EXTENSIÓ D'OCUPACIÓ A LA TERRA
- ACTIVITATS TURÍSTICS DE DOS DELS TRES GRANS DESTINS MUNDIALS:
 - CARIB I SUD-EST ASIÀTIC
- CARACTERÍSTIQUES
 - CALOR CONSTANT → MAI GELA I TEMPERATURA MÉS MENYS CÀLID > 5°
 - ABUNDÀNCIA DE PRECIPITACIONS I D'HUMITAT
 - ORATGE REGULAR DURANT EL TEMPS
- TIPOLOGIES
 - **EQUATORIAL:**
 - PRECIPITACIONS CONSTANTS TOT L'ANY → MATINS SOL, MIGDIA NÚVOLS I PLUJA
 - TEMPERATURES MITJANES REGULARS → ENTRE 22° I 28°
 - **TROPICAL AMB DOS ESTACIONS:**
 - NORD I SUD DEL CLIMA EQUATORIAL
 - UNA ÚNICA ESTACIÓ AMB PLUJA.
 - TEMPERATURES MITJANES REGULARS PERÒ MÉS AMPLITUD TÈRMICA
 - TIPOLOGIES: SUBEQUATORIAL, SUDANÈS, SAHELIENSE, MONSÒNIC



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

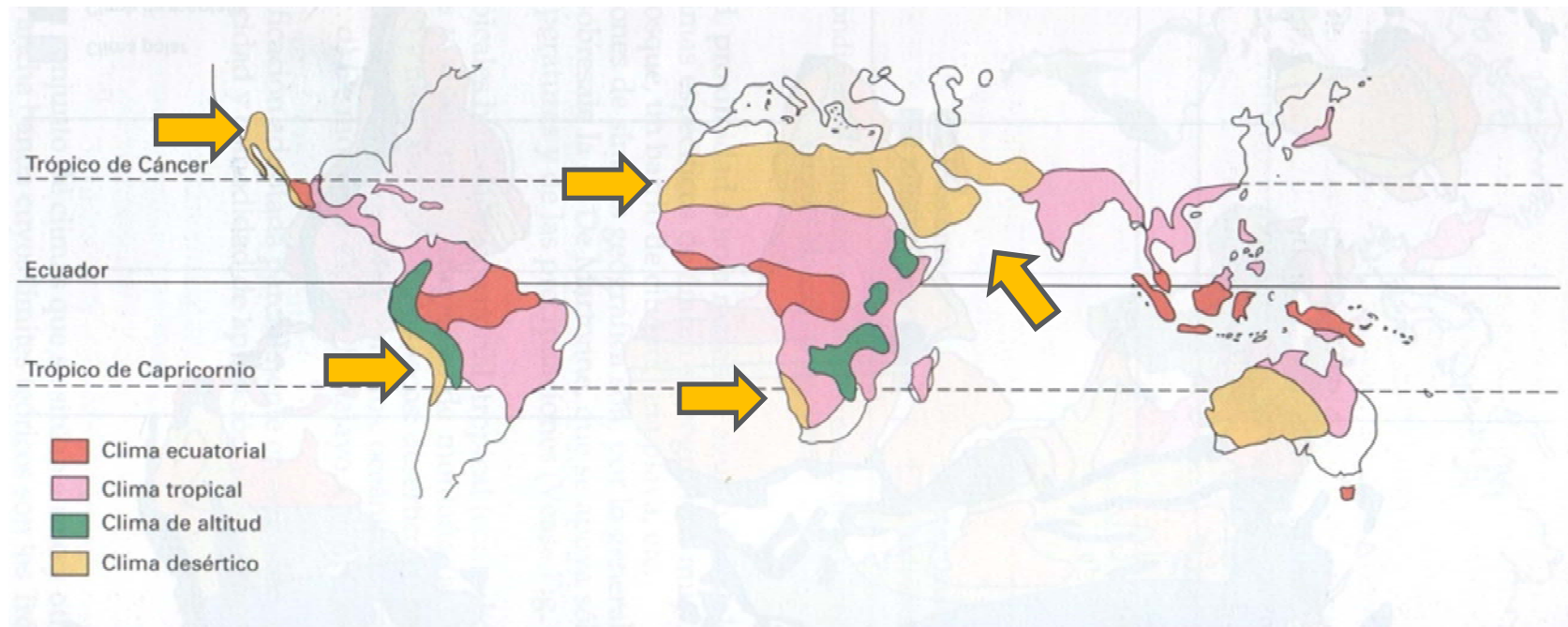
b) DESÈRTIC

- GRANS EXTENSIONS DE LA TERRA
- REDUÏTS AVENTURERS I TURISME DE MASSES → EGIPTA, CENTRE I SUD DE TUNÍSIA

- ANTICICLONS SUBTROPICALS INSTAL·LATS EN LA ZONA
- SERRALADES DE DISPOSICIÓ NORD IMPEDEIXEN PENETRACIÓ VENTS HUMITS OCEÀNICS
 - P.E. ROCOSOS I ANDES AMERICANS

- CARACTERÍSTIQUES
 - ARIDESA → ESCASSESA DE PRECIPITACIONS I BAIXA HUMITAT
 - FORTA INSOLACIÓ
 - ELEVADES TEMPERATURES → ALTA EVAPORACIÓ

- TIPOLOGIES:
 - DESERTS HÍPERÀRIDS → SAHARA
 - ÀRIDS
 - SEMIÀRIDS



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

c) SUBTROPICAL

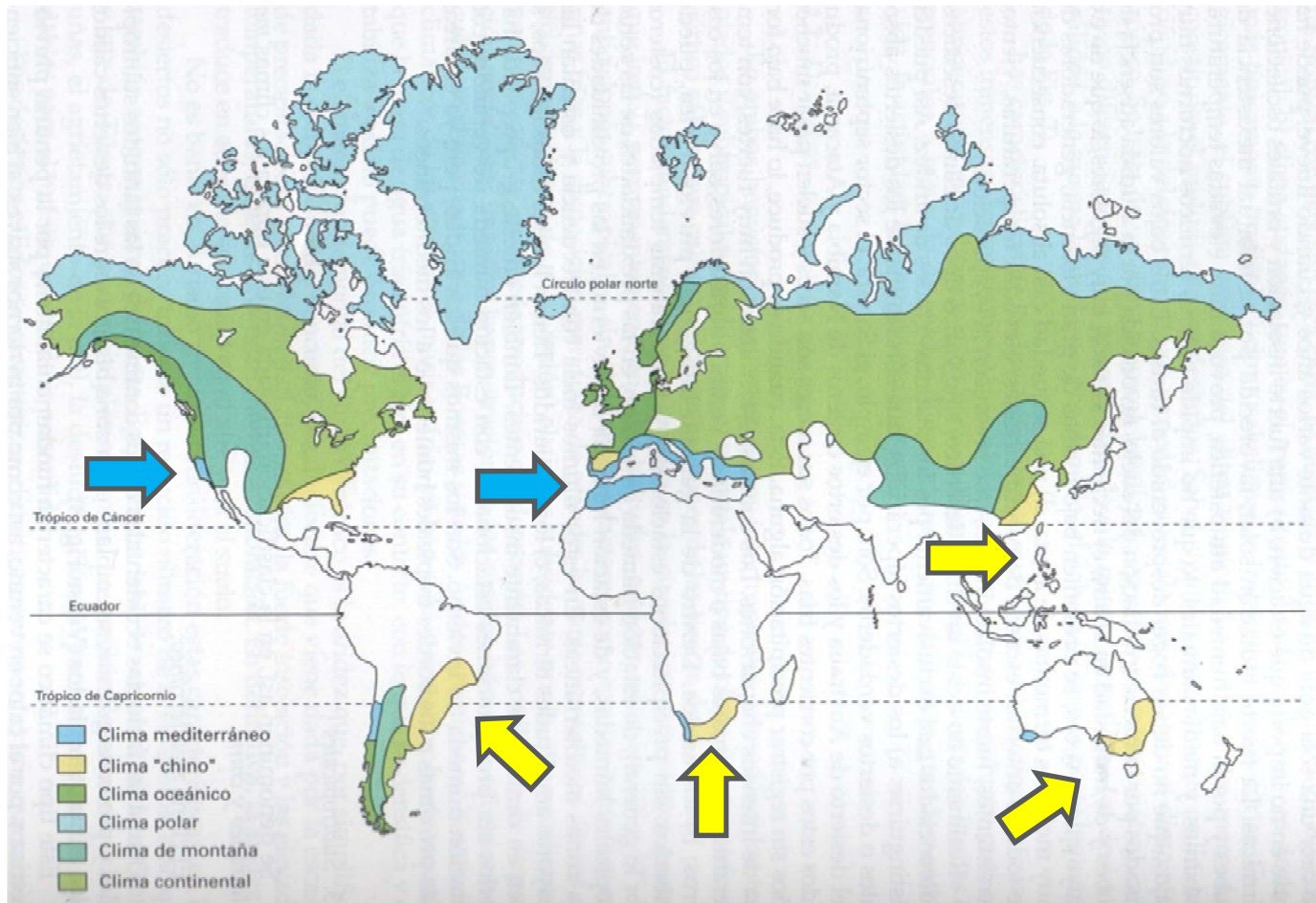
■ TIPOLOGIES:

• MEDITERRANI

- FAÇANA OCCIDENTAL DELS CONTINENTS EN LATITUDS SUBTROPICALS (REGIONS AL VOLTAT DE LA MEDITERRÀNIA)
- ENTRE ELS CLIMES TROPICALS I ELS TEMPERATS.
- CARACTERÍSTIQUES:
 - BAIXA PLUVIOSITAT → CONCENTRADA EN FORTS AIGUATS I IRREGULARITAT ENTRE ANYS
 - CALOR EN ESTIU → MÀXIMA SEQUEDAT (CARACTERÍSTICA PRINCIPAL)
 - HIVERN SUAU

• XINÉS

- LATITUD IGUAL QUE EL MEDITERRANI PERÒ EN LA FAÇANA EST DELS CONTINENTS (ZONES MERIDIONALS DELS ESTATS UNITS PRÒXIMES AL ATLÀNTIC, NOROEST ARGENTÍ, URUGUAI I SUD-EST BRASILER)
- CARACTERÍSTIQUES:
 - ESTIU CALORÓS I HUMIT
 - PLOU DURANT TOT L'ANY, ESPECIALMENT EN ESTIU
 - AMPLITUD TÈRMICA FORTA



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

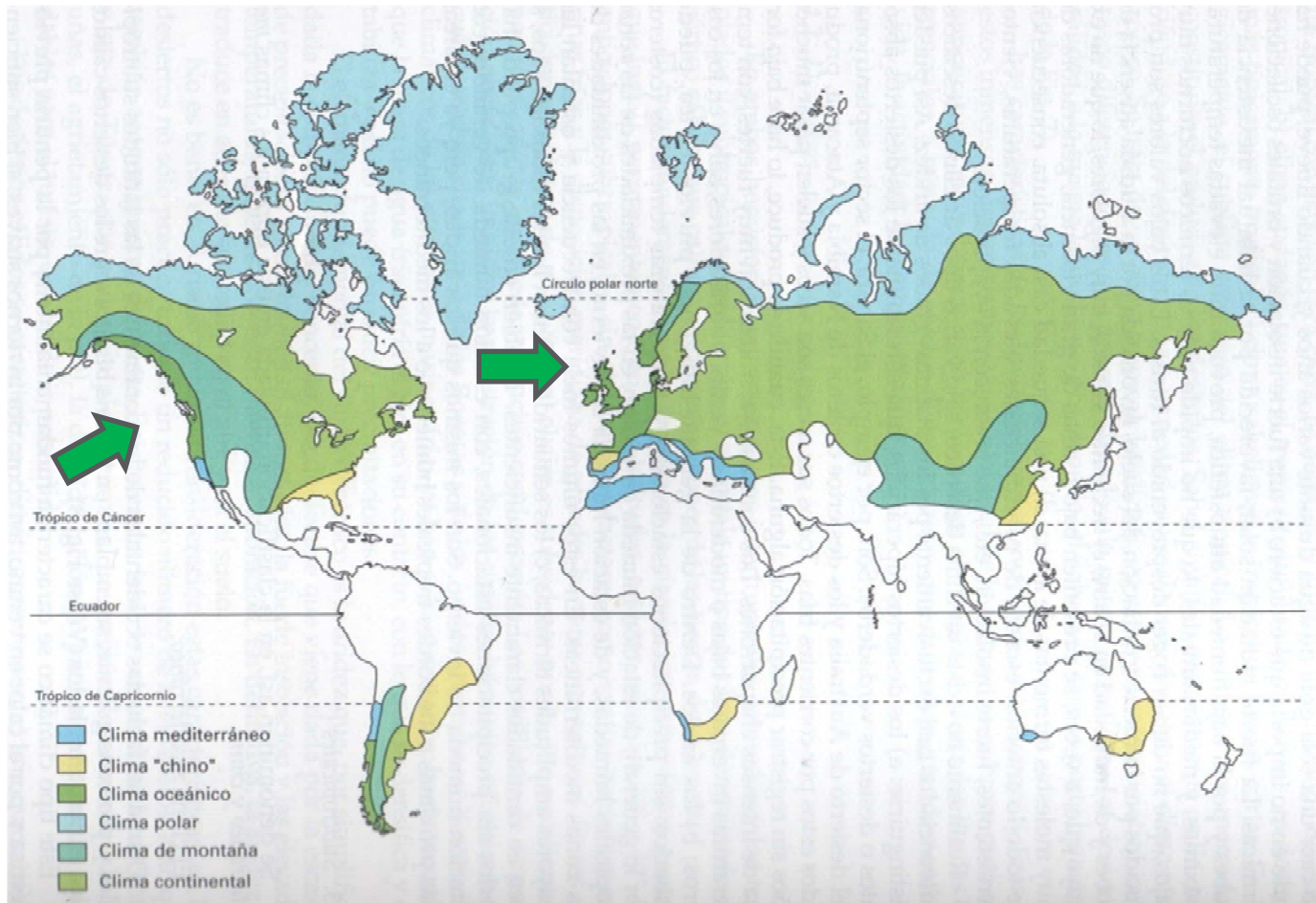
1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

d) TEMPERAT OCEÀNIC

- OCCIDENT D'EUROPA, COSTA PACÍFICA CANADENCA I NORD DELS ESTATS UNITS, SECTOR MERIDIONAL DE XILE I NOVA ZELANDA.

- CARACTERÍSTIQUES:
 - QUATRE ESTACIONS TÈRMiques: UNA CÀLIDA I UNA FREDA MOLT MARCADA, CAP SECA
 - CANVIS EN LES CARACTERÍSTIQUES DE L'ORATGE → DEPRESSIONS I ANTICICLONS
 - "TEMPERAT": CURTS I DURS DIES HIVERNALS I LLARGS I SUFOCANTS DIES ESTIVALS
 - PLUJA ABUNDANT

- TIPOLOGIES
 - NORUEC
 - BRETON
 - AQUITÀ

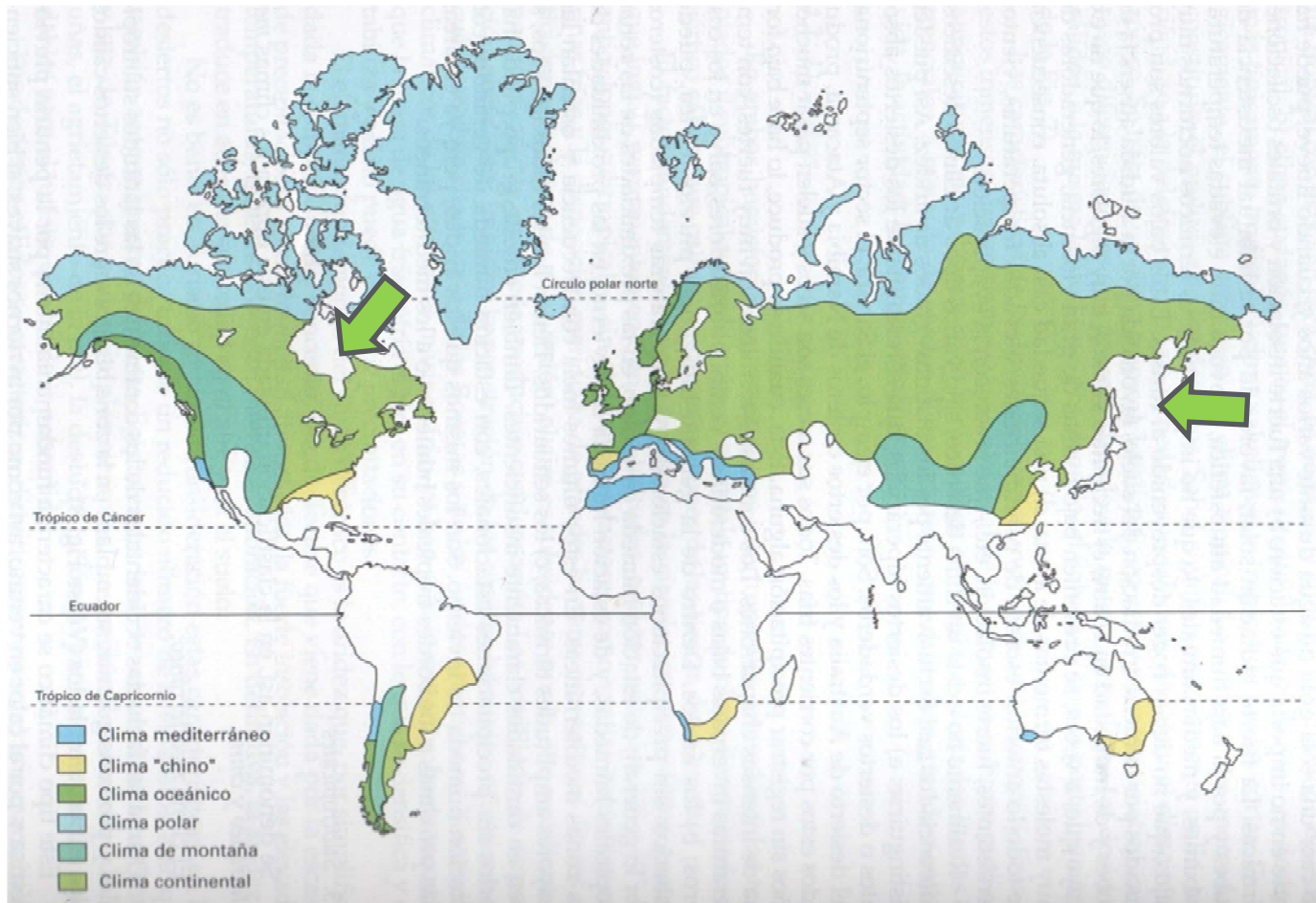


ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

e) TEMPERAT CONTINENTAL

- GRANS EXTENSIONS EN L'HEMISFERI NORD I ZONES ALLUNYADES DEL MAR (ESTATS UNITS, CANADÀ, TOTA RÚSSIA I EL CONTINENT ASIÀTIC).
- SENSE INFLUXOS DE MASSES OCEÀNIQUES
- CARACTERÍSTIQUES:
 - ENORME AMPLITUD TÈRMICA ENTRE HIVERN I ESTIU.
 - HIVERN LLARG I RIGORÓS
 - PRECIPITACIONS POQUES I IRREGULARS → NEU EN HIVERN / MÀXIM EN ESTIU
- TIPOLOGIES
 - SIBERIÀ
 - MANXURIÀ
 - UCRANIÀ



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

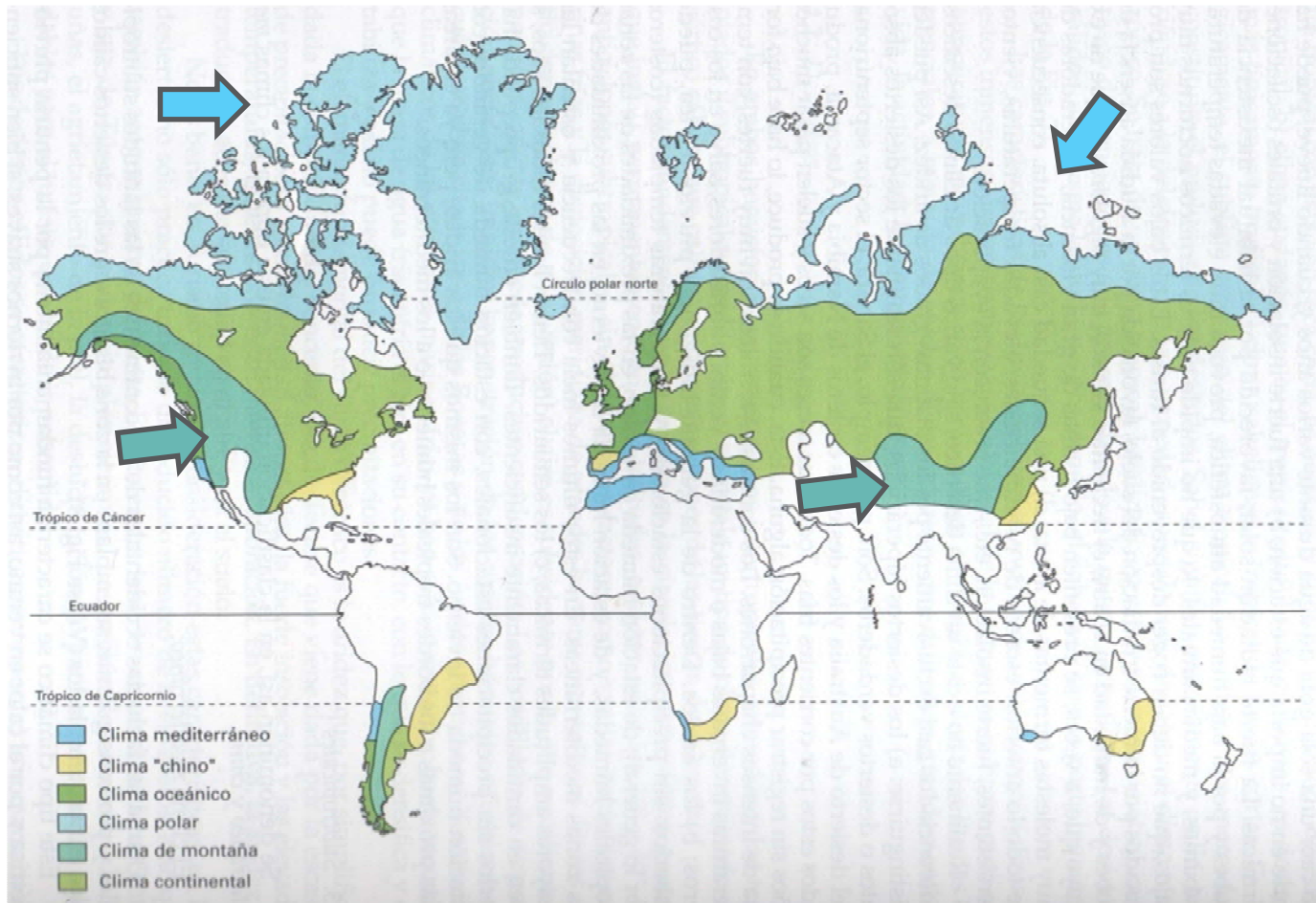
1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

f) POLARS

- LATITUDS ALTES: CASQUETES POLARS
- TURISME “MENYSPREABLE”
- CARACTERÍSTIQUES:
 - TEMPERATURES MITJANES EXTREMADAMENT BAIXES, ESPECIALMENT DE NIT (LLARG RECORREGUT DELS RAJOS I REFLEXIÓ DE LA NEU I GEL).
 - LA DURACIÓ DEL DIA I LA NIT > HORES → EN EL POLO NOMÉS UNA NIT I UN DIA (6 MESOS)
 - PRECIPITACIONS CURTES I EN NEU.

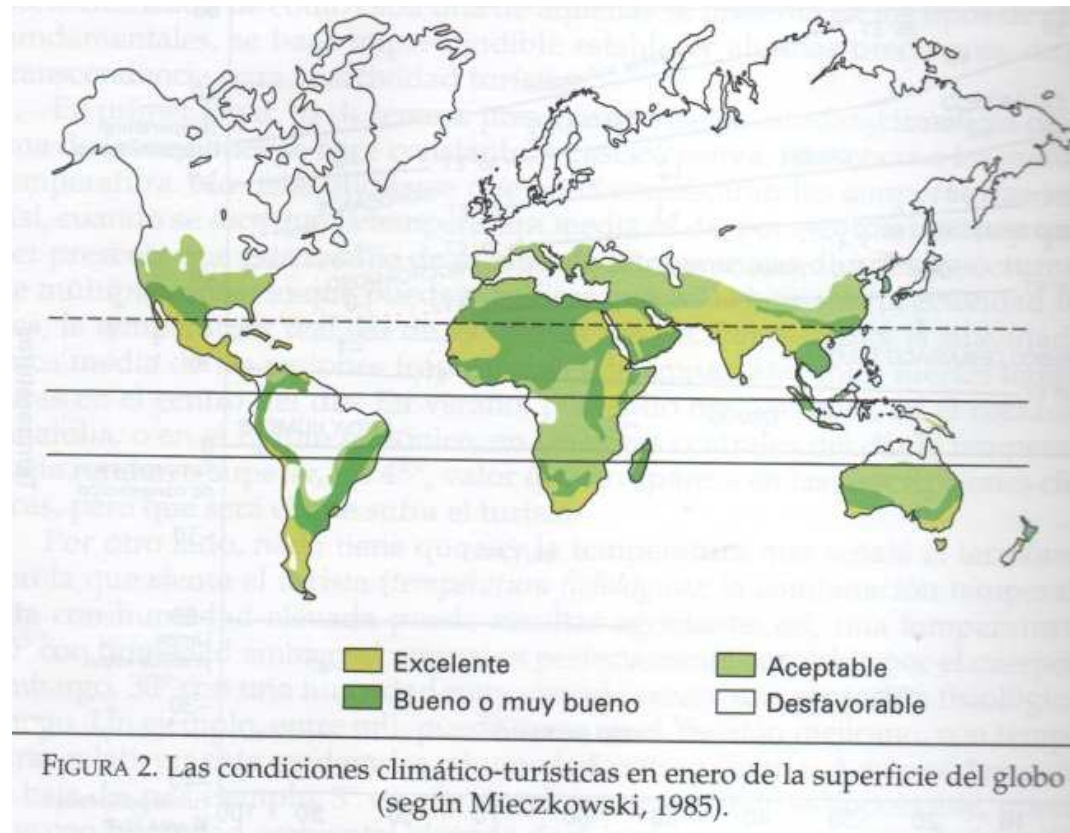
g) MUNTANYA ALTA:

- DISMINUCIÓ DE LA TEMPERATURA AMB L'ALTURA → “QUALSEVOL PART DEL MÓN”
- CARACTERÍSTIQUES
 - NÚVOLS → ABUNDANT NEU (“OR BLANC”)

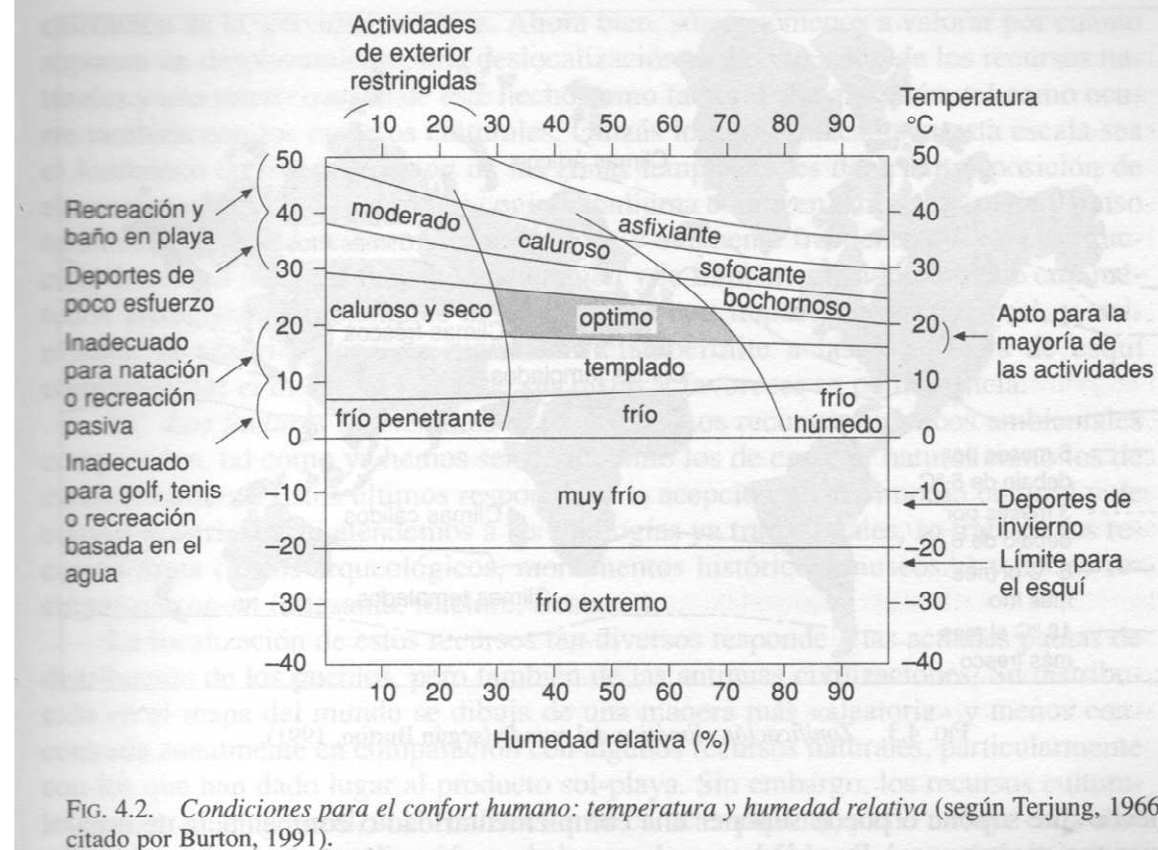


ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

1.3.1.5 CONDICIONS CLIMÀTIQUES - TURÍSTIQUES



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.



ALONSO (2004). GEOGRAFÍA TURÍSTICA: GENERAL Y DE ESPAÑA.

ATRACTIVITAT DEL PAISATGE

- INCITA AL VIATGE, “DECORAT” O “EN SEGON PLA”.

- TIPOLOGIES
 - **LITORALS**
 - PRIMERA DESTINACIÓ TURÍSTICA
 - ELECCIÓ MÉS CLIMÀTICA QUE PAISATGÍSTICA
 - DESPRÉS NATURALESA, ACCESSIBILITAT I CARACTERÍSTIQUES DE LES INSTAL·LACIONS
 - POCA TOPOGRAFIA “HOSTIL”

 - **MUNTANYES**
 - DEPÈN DE LES CARACTERÍSTIQUES TOPOGRÀFIQUES
 - DESPRÉS LA CLIMATOLOGIA
 - TIPOLOGIES:
 - MUNTANYES MITJANES DE LATITUDS TEMPERADES → (MASSÍS GAL, ALEMANY...) TURISME VERD EN ESTIU, TERMALISME I ESQUÍ DE FONTS.
 - MUNTANYES ALTES TEMPERADES → (ALPS, PIRINEUS, ROCOSOS...) ALPINISME I ESQUÍ
 - MUNTANYES TROPICALS → (HIMÀLAIA, ANDES...) ACCESSIBILITAT LIMITADA

 - **LAGOS**
 - MOLT TURÍSTICS
 - ORIGEN: CRÀTERS VOLCÀNICS, GLACIALS...
 - ACTIVITATS ESPORTIVES AMB L'AIGUA

 - **ILLES**
 - MÓN ORIGINAL I DESTÍ PRIVILEGIAT
 - CONDICIONS CLIMÀTIQUES PARTICULARS DEPENDENT DE LA SEUA UBICACIÓ
 - AÏLLAMENT

TEMA 1. ACTIVITAT TURÍSTICA

1.3 EL CLIMA I ELS TRANSPORTS FACTORS CLAU

1.3.1 EL CLIMA: FACTOR TURÍSTIC

- 1.3.1.1 PER QUÈ INTERESSA EL CLIMA AL ESTUDI TURÍSTIC?
- 1.3.1.2 LES TEMPERATURES AL MÓN
- 1.3.1.3 LES PRECIPITACIONS AL MÓN
- 1.3.1.4 DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA DELS CLIMES I TURISME
- 1.3.1.5 CONDICIONS CLIMÀTIQUES - TURÍSTIQUES

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

- 1.3.2.1 INTRODUCCIÓ
- 1.3.2.2 ELS MITJANS DE TRANSPORT:
FERROCARRIL, TRANSPORT AQUÀTIC,
TRANSPORT PER CARRETERA I AERI. EL CAS ESPANYOL.
- 1.3.2.3 L'ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT.

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.1 INTRODUCCIÓ

- ANTIGUITAT: DESPLAÇAMENTS PER LA RECERCA D'ALIMENTS I TERRES A ON VIURE, MOTIUS RELIGIOSOS (VIATGE A LA MECA), QÜESTIONS LÚDIQUES (JOCOS OLÍMPICS)...
- REVOLUCIÓ INDUSTRIAL: PUNT D'INFLEXIÓ, ORIGEN DELS SISTEMES DE TRANSPORTS ACTUALS.
 - PRIMERS GRANS MITJANS: FERROCARRIL I NAVEGACIÓ (FLUVIAL I LACUSTRE)
 - AVUI: AVIÓ I TRANSPORT PER CARRETERA MÉS UTILITZATS.
- VALOR DEL TRANSPORT: EL TRANSPORT REDUEIX LA DISTÀNCIA I EL TEMPS.
- ESPANYA:
 - S. XIX:
 - INVASIÓ DE NAPOLEÓ (GUERRA DE LA INDEPENDÈNCIA)
 - MOVIMENTS INDEPENDENTISTES DE AMÈRICA
 - GUERRES CARLISTES (LA PRIMERA DE 1833 A 1840)
 - S. XIX:
 - INDUSTRIALITZACIÓ ESCASSA I TARDANA →CENTRALITZADA EN CATALUNYA (LA RESTA ACTIVITAT AGRÍCOLA)
 - AL FI DEL SEGLE: LA PRODUCCIÓ INDUSTRIAL ESPANYOLA 1/5 DE LA DE GRAN BRETANYA
 - NECESSITAT DE XARXA DE TRANSPORT PER COMERCIALIZAR MATÈRIES PRIMES I PRODUCTES FINALITZATS

COL·LAPSE ECONÒMIC

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.2 MITJANS DE TRANSPORT

- a) EL FERROCARRIL
- b) EL TRANSPORT AQUÀTIC
- c) EL TRANSPORT PER CARRETERA
- d) EL TRANSPORT AERI

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

a) EL FERROCARRIL

- MAJOR INNOVACIÓ EN ELS MITJANS DE TRANSPORTS EN EL SEGLE XIX: EXPERIMENTACIÓ AMB ENERGIA DE VAPOR I LLISCAMENT SOBRE LES VIES.
 - SUBSTITUCIÓ DEL TRANSPORT PER CARRETERA DE CAVALLS
- TRANSPORT BARAT, EFICAÇ I RÀPID.
- GRAN BRETANYA:
 - 1830: PRIMERA LÍNIA FÈRRIA ENTRE LIVERPOOL I MANCHESTER.
 - SUBMINISTRADORS A LA RESTA DEL MÓN DE MAQUINÀRIA, RAILS I ALTRES ELEMENTS.
 - CONSTRUCCIÓ LÍNIES COMERCIALS CURTES I MITJANES.
 - 1850: XARXA NACIONAL → UNIÓ CENTRES PRODUCTORS MATÈRIES PRIMES, NUCLIS INDUSTRIALS I ELS PORTS COMERCIALS.
 - 1870: ELECTRICITAT DE LA XARXA, CONSTRUCCIÓ DE PONTS I TÚNELS.
- AUGMENT DEL CONFORT EN 1860 CREACIÓ DEL COTXE-SALÓ, COTXE-RESTAURANT I COTXE CAMA (EE.UU., G. M. PULLMAN) → POLÍTICA CONTINENTAL VERSUS LA NACIONALISTA EUROPEA.
- 800.000 KM DE VIES A TOT EL MÓN AL 1900
 - 1864 ESTATS UNITS → CONNEXIÓ NUEVA YORK I SAN FRANCISCO (DE 6 MESES A 7 DIES).
 - 1890 RÚSSIA → CONNEXIÓ AMB EL TRANSSIBERIÀ ENTRE MOSCOU I VLADIVOSTOK (COSTA PACÍFIC)
- UTILITZACIÓ DEL FERROCARRIL COM INSTRUMENT DE COHESIÓ POLÍTICA I ECONÒMICA.



Figura 2.1. Cartel anunciador de Wagons-Lits del trayecto París-Londres hacia 1900.

BLASCO (2001)

ANYS	PAÍS
1830	GRAN BRETANYA
1837	ESTATS UNITS FRANÇA BÈLGICA ALEMANYA CUBA (LÍNIA ESPANYOLA)
1848	ÀUSTRIA RÚSSIA HOLANDA ITÀLIA SUÏSSA
1855 (APROVACIÓ 1844 REIAL ORDE)	ESPANYA (ABANS INTENTS PRIVATS I LOCALS)

EVOLUCIÓ DESENVOLUPAMENT DEL FERROCARRIL ENTRE 1830 I 1855 AL MÓN. ELABORACIÓ PRÒPIA A PARTIR DE BLASCO (2001)

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

EL FERROCARRIL A ESPANYA

- FENOMEN TARDÀ RESPECTE A ALTRES PAÏSOS
 - 1837: CONSTRUCCIÓ PRIMERA LÍNIA ESPANYOLA PERÒ EN CUBA (ENTRE LA HABANA I GÜINES)
 - 1848: PRIMERA LÍNIA ESPANYOLA EN CATALUNYA (ENTRE BARCELONA I MATARÓ I ALLARGADA DESPRÉS FINS ARENYS DE MAR).
 - INICIATIVA PRIVADA AMB APORTACIONS ANGLESES.
 - 1851: LÍNIA ENTRE MADRID I ARANJUEZ
 - 49 KILÒMETRES I RECOLÇAMENT D'ISABEL II.
 - 1855: FERROCARRIL MINER ENTRE LANGREO I GIJÓN (TRANSPORT DEL CARBÓ).
 - 1899: BILBAO - CASTRO URDIALES
- 1844 REIAL ORDE
 - IMPULS NACIONAL CREACIÓ XARXA TRANSPORT
 - ETAPES:
 - 1853 - 1865: CONSTRUCCIÓ DE 4.750 KM DE VIES (BÀSIQUES). ESTRUCTURA RADIAL.
 - 1865 - 1895: CONSTRUCCIÓ DE 5.775 KM, TRAÇATS TRANSVERSALS.
 - 1896 - 1936: CONSTRUCCIÓ DE 1.250 KM, XARXA MARGINAL
 - VOLUNTAT DE QUE PASSÉS PER TOTES LES CIUTATS (L'ÚLTIMA: TEROL AL 1896).
 - PER ESTALVIAR COSTOS: LÍNIES ADAPTADES A L'OROGRAFIA → REDUCCIÓ DE LA VELOCITAT.
- CREACIÓ DE LA XARXA NACIONAL DE FERROCARRILS ESPANYOLS (RENFE) AL 1941.
 - PREUS FIXATS PER L'ESTAT.
 - DIRIGIT BÀSICAMENT AL TRANSPORT DE MERCADERIES → 1944: 2.800 ACCIDENTS (SABOTATGES, XOCS I ATROPELLAMENTS)

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

ALTA VELOCITAT

- NO CONFONDRE ALTA VELOCITAT AMB VELOCITAT ALTA:
 - ALTA VELOCITAT ESPANYOLA (AVE) → VIES AMPLE INTERNACIONAL I VELOCITAT > 200 KM/H.
 - VELOCITAT ALTA (EUROMED I ALARIS) → VIES AMPLE ESPANYOL
 - AMB UN SISTEMA EUROPEU INTEGRAT → VIATGES PER EUROPA AMB UNA DISTÀNCIA MÀXIMA DE 1.500 KM; SENSE CANVIAR DE TREN; AMB UN ÚNIC BITLLET.
 - BARCELONA - PARIS → 1.200 KMS → 4H30 (AVE) / 9H35 (TREN CONVENCIONAL)
 - BARCELONA - LONDRES → 1.630 KMS → 7H30 (AVE) / 19H50 (TREN CONVENCIONAL)
- ALTA VELOCITAT EUROPEA
 - JAPÓ PIONER MUNDIAL (1964) TRENS BALA O "SHINKASEN" → TOKIO - OSAKA → 552 KM → 2H30.
 - FRANÇA → PIONER EUROPEU (1981) TGV ; ALEMANYA → ICE; SUÈCIA → X2000; ITÀLIA → ETR 500
 - PLA DIRECTOR DE LA XARXA EUROPEA D'ALTA VELOCITAT 1990 - 2010
 - CONSTRUCCIÓ 9.000 KM DE LÍNIES → VELOCITATS IGUALS O SUPERIORS ALS 250 KM/H.
 - CONDICIONAMENT 15.000 KM → VELOCITATS 200 KM/H; 1.200 VIES D'ENLLAÇ.
 - EUROTÚNEL
 - CONNEXIÓ GRAN BRETANYA (FOLKESTONE) AMB FRANÇA (CALAIS) → CANAL DE LA MANCHA
 - 50,5 KM (38 KM SOTA EL MAR) → TRAJECTE DE 25 MINUTS.
 - 3 TÚNELS → 2 TRENS : EUROSTAR (CAPACITAT 800 PASSATGERS) I SHUTTLE (PASSATGERS I VEHICLES).
- AVE
 - PRIMERA LÍNIA → SEVILLA - MADRID (1992) ATURADES EN CÓRDOBA, PUERTOLLANO I CIUDAD REAL → SUPERACIÓ BARRERA GEOGRÀFICA "DESPEÑAPERROS" (70 KM / H).
 - CARACTERÍSTIQUES:
 - RAPIDESA → GRÀCIES A QUE LES CORBES TENEN RÀTIOS SUPERIORS ALS CONVENCIONALS; ALTO CONSUM ELÈCTRIC (SUBESTACIONS)
 - SEGURETAT DE PERSONES I ANIMALS → BARRAT TOT EL TRAM
 - SEGURETAT DEL TREN → ESPECIALMENT EN EL CREUAMENT DE DOS TRENS A ALTES VELOCITATS. SISTEMA DE FRENAT MÉS POTENTE
 - CONFORT → PRESSURITZACIÓ DELS COTXES PER EVITAR EFECTES DE LA SOBREPRESSIÓ DE L'AIRE. TV, TELÈFON, SALES REUNIONS, CAFETERIA...

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

b) EL TRANSPORT AQUÀTIC

- VAIXELL A VAPOR
 - FINS AL 1870: 85% DEL TONATGE UTILITZAVA VELA → DESSALAR LES CALDERES.
 - 1819, "SAVANNAH": PRIMER VIATGE CREUAMENT DE L'ATLÀNTIC DE NUEVA YORK FINS LIVERPOOL EN 29 DIES.
 - 1855, MILLOR APROFITAMENT ENERGÈTIC: CREACIÓ DE LA MÀQUINA A VAPOR AMB DOS CILINDRES, MOTOR DIESEL, TURBINA VAPOR, TRIPlicAR LONGITUD DEL VAIXELL... + INVERSIONS MILIONÀRIES EN ELS PORTS I EIXAMPLE DELS RIUS.
 - CONNEXIONS ENTRE AMÈRICA I EUROPA DURANT LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIX → TRANSATLÀNTIC.
 - 1918, AMB EL MOTOR ELÈCTRIC, DESAPARICIÓ DEL VAPOR.
 - SUPREMACIA DEL TRANSPORT AQUÀTIC FINS DESPRÉS DE LA 2ª GUERRA MUNDIAL.
 - ALTA COMPETÈNCIA VAIXELLS I L'AVIÓ FINS LA DÈCADA DELS 70 → COMPANYIES RENOVAVEN I MODERNITZAVEN LES FLOTES.

- ACTUALITAT
 - LÍNIA REGULAR DE CURTA DISTÀNCIA, EN UN MATEIX PAÍS O PAÏSOS PROPERS.
 - CANAL DE LA MANCHA, MAR BÀLTIC (SITUACIÓ GEOGRÀFICA; CONNEXIÓ DINAMARCA I SUÈCIA), GRÈCIA (2000 ILLES), PENÍNSULA - BALEARS, PENÍNSULA - CANÀRIES, PENÍNSULA - NORD D'ÀFRICA.

- SERVEIS TURÍSTICS
 - PASSATGERS HABITUALS + VISITANTS → EUROPA (RHIN, DANUBI, LOIRA, CANALS MIDI FRANCÈS, VOLGA, DNIÉPER I DON), ASIA (YAN-TSE-KIANG), ÀFRICA (NILO), AMÈRICA (MISSISSIPÍ I AMAZONES).
 - CREUERS
 - TURISME EXCLUSIU ENTRE LA 1ª I 2ª GUERRA MUNDIAL.
 - TURISME DE MASSES GRÀCIES A: PUBLICITAT + CONEIXEMENT DEL PRODUCTE + DIVERSIFICACIÓ DE L'OFERTA + TEMATITZACIÓ + PREU INCLÒS DES DE I FINS LA POBLACIÓ D'ORIGEN DEL PASSATGER.

ANYS	VIATGES DE CREUERS
PRINCIPI SETANTA	500.000
DÈCADA DELS NORANTA	4.000.000
ANY 1999	8.000.000
ANY 2005	10.000.000

EVOLUCIÓ DEL TURISME DE CREUERS (BLASCO 2001).

ORIGEN	VIATGES DE CREUERS
GRAN BRETANYA	600.000
ITÀLIA	250.000
FRANÇA	200.000
ESPANYA	50.000

TURISME DE CREUERS PER PAÍS D'ORIGEN. (BLASCO 2001).

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

b) EL TRANSPORT AQUÀTIC A ESPANYA

- MOLTA RELLEVÀNCIA HISTÒRICA:
 - 8.000 KM DE COSTA (5.000 KM EN LA PENÍNSULA).
 - DES DE L'EDAT MITJANA (VAIXELLS CATALANS RECORREGUTS PEL MEDITERRANI).
 - UNIÓ DE CIUTATS PROPERES: ILLES BALEARS, CANÀRIES, NORD D'ÀFRICA...

- MÀQUINA DE VAPOR
 - AUGMENT DEL TRÀFIC I VAIXELLS MAJORS → PERÒ BAIXA INVERSIÓ EN PORTS (MENYS SEVILLA).
 - REALITZACIÓ DE CANALS INTERIORS → CANAL DE CASTILLA (UNIÓ CASTILLA – SANTANDER) O EL CANAL IMPERIAL D'ARAGÓ, PER TRANSPORT DE MERCADERIES (BLAT).

- REESTRUCTURACIÓ DELS PORTS EN LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XIX PERÒ FINS 1880 NO S'APROVA LA LLEI DE PORTS → DECLARACIÓ D'INTERÈS GENERAL.

- ACTUALITAT:
 - 47 PORTS; DEPENEN DE L'ESTAT.
 - LIBERALITZACIÓ EN 1999 DEL TRANSPORT MARÍTIM A ESPANYA:
 - COMPANYIA TRANSMEDITERRÀNIA:
 - CAPITAL 92% L'ESTAT.
 - COMPETÈNCIA AMB ALTRES OPERADORS : FREED OLSEN EN CANARIAS, FLEBASA I PITRA EN BALEARS, EUROFERRI EN L'ESTRET DE GIBRALTAR, GRIMALDI ENTRE BARCELONA – GÈNOVA....

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

c) EL TRANSPORT PER CARRETERA

- AL INICI LES CARRETERES COM MITJÀ AUXILIAR AL FERROCARRIL.
 - GRAN BRETANYA I EE.UU. → PEATGES PER FOMENTAR CONSTRUCCIÓ PRIVADA
- INNOVACIÓ CONSTRUCCIÓ: EVITAR ACUMULACIÓ AIGUA GRÀCIES AL ARQUEIG = + VELOCITAT (DE 10 KM/H A 16KM/H).
- 1790: APARICIÓ BICICLETA (MÈDE - FRANÇA); FRACÀS COM MITJÀ DE TRANSPORT AL APARÈIXER EL VEHICLES A MOTOR → OCI I TRANSPORT EN EL CASC URBÀ.
- AUTOMÒVIL:
 - 1680: ISAAC NEWTON, CALDERA ESFÈRICA SOBRE QUATRE RODES.
 - 1770: CUGNOT, TRICICLE AUTOPROPULSAT AMB UNA CALDERA DE VAPOR.
 - 1820: CREACIÓ EN GRAN BRETANYA DELS VEHICLES VAPOR 4 RODES (CAPS)
 - 1885: FABRICACIÓ ARTESANA DE VEHICLES EN ALEMANYA (KARL F. BENZ I G. DAIMLER).
 - ARISTOCRÀCIA: SÍMBOL DE PRESTIGI.
 - 1903: FORD (EE.UU.), AUTOMÒBIL 600 KG PES I 50 KM/H. → INICI DEL FORDISME.
- 1901: PRIMERA MOTOCICLETA EN SÈRIE (HIDELDBRAND - ALEMANYA); 1911: PERFECCIONAMENT AMB MECANISME APAGAT - ENCÈS; 1914: FRENS.
- 1914: PRIMER AUTOCAR (WICKMAN, EE.UU.).
- NOVES NECESSITATS:
 - CONSTRUCCIÓ D'AUTOPISTES (ITÀLIA 1922; ALEMANYA → HITLER LES CONSIDERAVA PER TRANSPORTAR TROPES).
 - AUGMENT PODER ADQUISITIU CLASSE MITJANA → "UTILITARIS" → DISMINUCIÓ ÚS DEL FERROCARRIL.
 - DESCOBRIMENT DE LA POTENCIALITAT DEL PETROLI.

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

c) EL TRANSPORT PER CARRETERA A ESPANYA

- S. XIX RECUPERAR LA NO INVERSIÓ DELS SEGLES ANTERIORS I COORDINAR EL TRANSPORT DE CARRETERA PER ENLLAÇAR AMB ELS LLOCS SENSE FERROCARRIL:
 - MILLORA DE LA XARXA + CONSTRUCCIÓ NOVES CARRETERES = MÉS VELOCITAT CARRUATGES (9 - 10 KM / H → MADRID - SEVILLA : 3 DIES I 14 HORES).
 - ILDEFONS CERDÀ → CARRETERA DISTRIBUÏDORA DEL FERROCARRIL +“CAMÍ DE FERRO” → ORIGEN DE LA LLEI DE CARRETERES 1857 → SISTEMA RADIAL
 - INNOVACIÓ PER AUGMENTAR COMODITAT: RODES + SUSPENSÍO.

- ETAPES CONSTRUCCIÓ XARXA CARRETERES:
 1. 1800 - 1830: XARXA EXTREMADAMENT RADIAL, AMB CENTRE MADRID, 4.000 KM (DE VALÈNCIA A ANDALUSIA → PAS NECESSARI PER MADRID).
 2. 1830 - 1868: PERÍODE GRAN ESFORÇ CONSTRUCTOR, 15.000 KM, RECTIFICAR LA RADIALITAT.
 3. 1868 - 1900: 28.121 KM CONSTRUÏTS DISTRIBUÏTS COM:
 - CARRETERES PRIMER ORDRE (6.887 KM): DES DE MADRID I UNIÓ DE LES ESTACIONS DE FERROCARRIL CAP A LES CAPITALS DE PROVÍNCIA
 - CARRETERES SEGON ORDRE (8.860 KM): COMUNICACIÓ CAPITALS DE PROVÍNCIA ENTRE SÍ, UNIÓ FERROCARRIL AMB CARRETERES PRIMER ORDRE I CIUTATS DE MÉS DE 100.000 HABITANTS.
 - CARRETERES TERCER ORDRE (12.374 KM): LA RESTA.

- CANVI DE NOMENCLATURA: NACIONALS (AMPLE MÍNIM 9 M), COMARCALS (7,5 M), LOCALS (6 M).
- SISTEMA RADIAL → NO TENIA EN COMPTE ZONES POTENCIALMENT AGRÍCOLES - INDUSTRIALS NI TURÍSTIQUES.
- RD 1926 →PRIORITAT A LES CARRETERES AMB POBLACIONS MAJOR IMPORTÀNCIA I CIRCUÏTS AMB GRAN VALOR HISTÒRIC I ARTÍSTIC → IMPORTÀNCIA DEL FET TURÍSTIC.
- GUERRA CIVIL → DEGRADACIÓ XARXA I INICI DE LA RECUPERACIÓ EN ELS TERRITORIS “NO REBELS” → POCA CIRCULACIÓ → IMPULS DEL TROLEIBÚS I TREN
- DÈCADA 50 - 60 → APERTURISME → RE INDUSTRIALITZACIÓ → IMPORTACIÓ PETROLI → GENERALITZACIÓ TRANSPORT CLASSES MITJANES → “600” EN 1953 (SEAT : SOCIETAT ESPANYOLA D'AUTOMÒBILS DE TURISME” → 700.000 VEHICLES EN 1967.

ANY	TURISMES	AUTOCARS	TOTAL
1961	359.000	13.000	372.000
1967	1.335.000	25.000	1.360.000
1977	5.945.000	41.000	5.986.000

PARC AUTOMOBILÍSTIC EN ESPANYA ENTRE 1961 - 1977. (BLASCO 2001).

- 1960: BANC MUNDIAL + PLA GENERAL CARRETERES RÈGIM FRANQUISTA
 - AUTOPISTA DES DE LA FRONTERA AMB FRANÇA - MURCIA
 - MULTIPLICACIÓ DE LA MOBILITAT
- 1977 → 1.071 KM AUTOPISTA I PREVISIÓ CONSTRUCCIÓ DE 1.981 KM.
- EVOLUCIÓ NOMBRE VEHICLES A MOTOR MATRICULATS A ESPANYA:
 - 1900 → 3 VEHICLES
 - 1953 → 36.300 VEHICLES
 - 2011 → 733.327 VEHICLES (FONT: AGÈNCIA ESTATAL TRIBUTÀRIA).

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

c) EL TRANSPORT AERI

- GLOBUS:
 - 1783: MONTGOLFIER (FRANÇA).
 - 1929: VOLTA AL MÓN (VON ZEPPELIN) → 42 PERSONES, 20 LLITERES.

- AVIÓ:
 - 1903: WRIGT (EE.UU).
 - 1906: PRIMERA INDÚSTRIA AÈRIA EN PARIS (VOISIN).
 - FINS ABANS 1ª GUERRA MUNDIAL: TRANSPORT “D’AVENTURA”
 - 1ª GUERRA MUNDIAL (1914 – 1918) : DESENVOLUPAMENT, FINS VELOCITATS DE 200 KM/H I 6.000 ALTURA
 - FI 1ª GUERRA MUNDIAL: ÚS CIVIL (TRANSPORT CORREU, VIATGERS PUNTUALS).
 - INICI SEGLE XX: CREACIÓ GRANS COMPANYIES: TWA, UNITED AIR LINES, AMERICAN AIRLINES, KLM, AUSTRIAN AIRLINES,..
 - 2ª GM (1939 – 1945): CREACIÓ DEL “DOUGLAS DC-3” → PARE AVIONS MODERNS → + RAPIDESA + SEGURETAT + CAPACITAT

- TRANSPORT AERI ACTUAL
 - PRIMER EN RECUPERAR-SE DESPRÉS LA GUERRA → INFRAESTRUCTURES MÍNIMES.
 - 1947 AEROPORT DE NUEVA YORK → 12 PISTES I TRÀFIC DIARI DE 300.000 PASSATGERS
 - INNOVACIONS: SUBSTITUCIÓ DE L’HÈLIX PER MOTOR A REACCIÓ → DERROTA TRANSPORT AQUÀTIC
 - 1963: BOOM TURÍSTIC → TRANSPORT DE 3.000.000 DE PASSATGERS (400.000 AMB XÀRTER).
 - XÀRTER: FENOMEN TURÍSTIC → APROFITAMENT PILOTS 2ª GM
 - DÈCADA DELS 90:
 - LIBERALITZACIÓ DEL TRANSPORT AERI A NIVELL MUNDIAL
 - GUERRA DEL “GOLF PÈRSIC” → CAIGUDA SIGNIFICATIVA DE LA DEMANDA ENTRE 1991 I 1995
 - CREACIÓ DE LA OMC (ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL COMERÇ) → ACORDS TRANSPORT AERI.

ANY	TRANSPORT MARÍTIM	TRANSPORT AERI
1930	360.000	-
1952	194.000	138.000
1954	220.000	200.000
1955	214.000	268.000
1963	788.000	2.836.000
1968	375.000	5.258.000
1969	338.000	5.996.236
1970	252.000	7.021.789

COMPARATIVA ENTRE ELS PASSATGERS DE TRANSPORT MARÍTIM I AERI ENTRE 1930 I 1970. (BLASCO 2001).

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

c) EL TRANSPORT AERI A ESPANYA

- GLOBUS:
 - 1884: ESTABLIMENT PER PART DEL GOVERN D'UN SERVEI D'AEROSTÀTICS I COLOMS.
 - 1926: DE LA CIERVA; "AUTOGIRO".

- AVIÓ:
 - 1921: CETA (COMPANYIA ESPANYOLA DE TRÀFIC AERI) → LÍNIA SEVILLA - LARACHE (MARROC)
 - 1926: PRIMER VOL LLARG RECORREGUT "PLUS ULTRA" → MADRID - MONTEVIDEO - BUENOS AIRES
 - 1927: IBERIA COMPANYIA DE TRANSPORT
 - 1928: DECLARACIÓ PER PART DEL GOVERN EL TRANSPORT AERI "D'UTILITAT PÚBLICA" (ABANS MILITAR)
 - II REPÚBLICA NACIONALITZO "LAPE" (LÍNIA AÉREA POSTALS D'ESpanyA).
 - ALTRES COMPANYIES ESTRANGERES OPERAVEN TAMBÉ EN EL TERRITORI: AIR FRANCE, LUFTHANSA...
 - 1940: CREACIÓ DE LA DIRECCIÓ GENERAL D'AVIACIÓ CIVIL
 - REORGANITZACIÓ I NACIONALITZACIÓ DEL TRANSPORT AERI
 - IBERIA: COMPANYIA DE BANDERA
 - VOLS INTERNACIONALS REALITZATS PER COMPANYIES ALEMANYES, ITALIANES I SUÏSSES.
 - 1948
 - CREACIÓ AVIACO (AVIACIÓ I COMERÇ) → PRIMERA COMPANYIA XÀRTER → DEDICACIÓ A LA CÀRREGA I TRANSPORT NO REGULAR DE PASSATGERS.
 - 1958 → FLOTA ESPANYOLA: 50 AVIONS; 1963 → 100; DEPENDÈNCIA EXTERNA TOTAL → CAP INDÚSTRIA ESPANYOLA.
 - AEROPORTS: 1930 → 4; 1960 → 39; MADRID, BARCELONA I PALMA DE MALLORCA AMB EL 73% DEL TRÀFIC, LAS PALMAS, TENERIFE, MÁLAGA, VALENCIA I SEVILLA EL 20%, LA RESTA EL 7%.

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

- a) TEMPS REAL DE VIATGE
- b) PREU
- c) AUTONOMIA
- d) CONFORT
- e) MOBILITAT ESPACIAL
- f) SEGURETAT
- g) LIMITACIONS GEOGRÀFIQUES
- h) IMPACTE MEDI AMBIENTAL

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

a) TEMPS REAL DE VIATGE

- CONCEPTE DIFERENT A LA VELOCITAT
 - TEMPS DEDICAT A VIATJAR + TEMPS MORTS ENTRE ORIGEN I DESTÍ
- OMT
 - CLASSIFICACIÓ NIVELLS DE COMPETITIVITAT
 - AUTOMÒBIL I AUTOCAR → FINS 1.000 KM
 - FERROCARRIL → 200 I 500 KM
 - VAIXELL → MÉS DE 30 KM
 - AVIÓ → MÉS DE 1000 KM
- AUTOMÒBIL → MENYS TEMPS MORTS → 120 KM / H.
- AUTOCAR → TEMPS MORTS DESCANS CONDUCTOR (LEGISLACIÓ) → 100 KM / H
- FERROCARRIL → MENYS TEMPS MORTS QUE L'AVIÓ → ESTACIONS EN LAS CIUTATS, TRENS-LLIT ESTALVI DE L'HOTEL
- VAIXELL → MENYS COMPETITIU → LIMITACIONS GEOGRÀFIQUES I DEPÈN DE LA METEOROLOGIA

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

b) PREU

- AMB EL TEMPS REAL SÓN FACTORS DECISIUS.
- TIPOLOGIA DEL PREU
 - DISTRIBUTIU
 - AUTOMÒBIL → EL COST ÉS EL MATEIX INDEPENDENTMENT DEL NOMBRE DE PASSATGERS → A MÉS PASSATGERS, MENYS PREU.
 - ACUMULATIU
 - INDIFERENT DEL NOMBRE DE PASSATGERS.
 - UN TRANSPORT ACUMULATIU POT CONVERTIR-SE OCASIONALMENT EN DISTRIBUTIU.
- EL PREU ACTUA COM ELEMENT DISCRIMINATORI
 - MÉS SERVEIS ASSOCIATS A MÉS VALOR
 - LOW COST → SACRIFICI DE CONFORT A FAVOR D'UN PREU MÉS BAIX
- IMPORTÀNCIA CANVI O NO DE TRANSPORT DURANT EL VIATGE
 - TRENS → NORMALMENT SÍ PER ESTAT PRÀCTICAMENT TOTS NACIONALITZATS
 - AVIÓ I NAVEGACIÓ MARÍTIMA → NO, PER LIBERALITZACIÓ.

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

c) AUTONOMIA

- POSSIBILITAT DE PROGRAMACIÓ SEGONS LA VOLUNTAT DEL TURISTA
- OMT → TENDÈNCIA ACTUAL I FUTURA DEL TURISME
- AUTOMÒBIL I AUTOCAR → DECISIÓ DE QUAN I QUANT TEMPS

d) CONFORT

- DOS TIPOLOGIES:
 - FÍSIC → ESPAI DISPONIBLE
 - PSICOLÒGIC → QUANTITAT I QUALITAT DELS SERVEIS OFERTS
- EN FUNCIO DE LA DURACIÓ DEL TRAJECTE
- AUTOMÒBIL → MENYS SERVEIS I MENYS COMODITAT A MÉS GENT
- AVIÓ → IMPORTÀNCIA DISTRIBUCIÓ SEIENTS → 3 + 3; 3 + 2; UTILITZACIÓ D'ALTRES ELEMENTS COM VIDEO, PREMSA... DEPÈN DE LA CLASSE TRIADA AL VIATJAR.
- FERROCARRIL → ALTA COMPETÈNCIA AL AVIÓ.
- VAIXELL → MÉS CÒMODE PER LA TIPOLOGIA DE BUTAQUES, AMPLE I ESPAI ENTRE ELLES; CABINES MÉS AMPLES QUE ELS TREN-LLITERA

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

e) MOBILITAT ESPACIAL

- POSSIBILITAT DE DESPLAÇAMENT DINTRE DEL MITJÀ DE TRANSPORT.
- NAVEGACIÓ → MÉS ALTA MOBILITAT; DESPRÈS EL FERROCARRIL. L'AUTOMÒBIL → MENYS.

d) SEGURETAT

- DOS TIPOLOGIES:
 - OBJECTIVA → ESTADÍSTIQUES (REAL)
 - SUBJECTIVA → PERCEBUDA PELS VIATGERS
- AUTOMÒBIL → MENYS SEGUR OBJECTIVAMENT → MÉS SEGUR SUBJECTIVAMENT
- AVIÓ → MÉS SEGUR OBJECTIVAMENT (15 VEGADES MÉS QUE L'AUTOMÒBIL, 6 QUE L'AUTOCAR I 4 MÉS QUE EL FERROCARRIL) → MENYS SEGUR SUBJECTIVAMENT
 - RAONS:
 - ACCIDENTS AMB MÉS NOMBRE DE MORTS D'UNA VEGADA
 - SENSACIÓ DE NO PODER FER RES PER SALVAR-TE
- FERROCARRIL → SISTEMES CONTROL PREVENCIÓ XOC FRONTAL ENTRE DOS
- VAIXELL → INSEGURETAT PSICOLÒGICA: NOMBRE SALVAVIDES, SENTIMENT D'ABANDÓ..
- AUTOCAR → MÉS SEGUR QUE L'AUTOMÒBIL PER SISTEMES ANTILLISCANT, TACÒGRAF...

1.3.2 EL TRANSPORT: FACTOR TURÍSTIC

1.3.2.3 ELECCIÓ D'UN SISTEMA DE TRANSPORT

f) LIMITACIONS GEOGRÀFIQUES

- FACTOR OBJECTIU → EL FERROCARRIL NO ARRIBA A BALEARS

d) IMPACTE MEDI AMBIENTAL

- DOS TIPOLOGIES:
 - DIRECTA → P.E. EL SOROLL D'UN AVIÓ AL ATERRAR
 - INDIRECTA → P.E. LA POL·LUCIÓ ATMOSFÈRICA.
- RELATIU AL DETERIORAMENT DE LA NATURA, ACÚSTIC O VISUAL.
- MOTIVACIONS NATURALISTES O ECOLOGISTES PER PART DELS TURISTES.
- FERROCARRIL → MENYS IMPACTE; AVIÓ → MAJOR IMPACTE.
- ÚS AUTOMÒBIL → PENSAMENT EGOISTA → ES PENSA QUE “EL MEU IMPACTE ES INSIGNIFICANT”

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO, J: “Geografía turística: general y de España”. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, 2004.
- CUADRAT, J. M^a. : “Climatología”. Editorial Cátedra, Madrid, 1997.
- MESPLIER, Alain: “Geografía del turismo en el Mundo”. Editorial Síntesis. Madrid, 2000.
- BLASCO, Albert: “Turismo y Transporte”. Editorial Síntesis. Madrid, 2001.

TEMA Nº 02
L'ESPÀI TURÍSTIC

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA



INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTIN BUENO

TEMA 02 L'ESPAI TURÍSTIC

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.

2.2. LA DIVERSITAT DELS ESPAIS TURÍSTICS: UNA TIPOLOGIA.

2.3. LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES.

2.4. EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL.

2.1 ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

T.2 L'ESPAI TURÍSTIC

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

- TURISME NO ÉS “UNA” ACTIVITAT ECONÒMICA → ÉS UNA ACTIVITAT DE CARÀCTER ESPACIAL QUE GENERA “DIVERSES” ACTIVITATS ECONÒMIQUES”:
 - NECESSITAT DE CONCEPTUALITZACIÓ → DELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DELS FETS ECONÒMICS I DEL TURISME (DIVERSITAT I COMPLEXITAT).
 - CARÀCTER ESPACIAL → PAUTES DE LOCALITZACIÓ SINGULARS (DIFERENTS A LA LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA).



PER QUE ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ EXPLIQUEN PART DEL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC EN UN TERRITORI

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

- **RECURS TURÍSTIC** → TOT ELEMENT NATURAL, TOTA ACTIVITAT HUMANA O TOT RESULTAT D'AQUESTA ACTIVITAT HUMANA QUE MOU I GENERA DESPLAÇAMENT PER MOTIUS ESSENCIALMENT D'OCI (VILÀ, 1997: 61)
 - ATRACTIUS EN UN CONTEXT DESTÍ GENEREN DESPLAÇAMENT EN ORIGEN
- **PRODUCTE TURÍSTIC** → COMBINACIÓ DE PRESTACIONS I ELEMENTS TANGIBLES E INTANGIBLES QUE OFEREIXEN UNS BENEFICIS AL CLIENT COM RESPOSTA A DETERMINADES EXPECTATIVES I MOTIVACIONS ((ALTÉS, 1995).
 - PRODUCTE = REALITAT INTEGRADA AMB MÚLTIPLES ELEMENTS QUE CAPTA LA DEMANDA I SATISFÀ MOTIVACIONS D'OCI I VACANCES

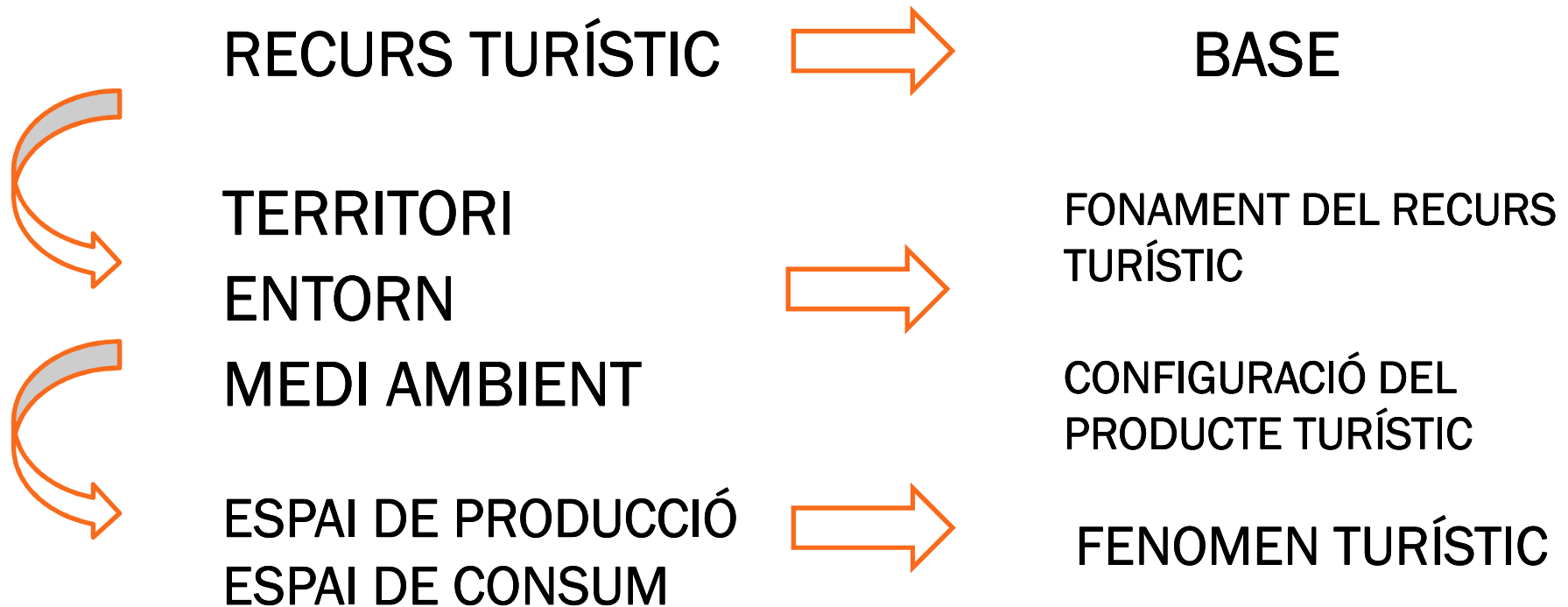


BASE



“LA RESTA”

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA



2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA



2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

FACTORS ESPACIALS

- **DISTÀNCIA** → DESPLAÇAMENT ENTRE CENTRE EMISSOR I CENTRE RECEPTOR
 - LA DISTÀNCIA FÍSICA ES POT TRADUIR EN DISTÀNCIA / TEMPS O DISTÀNCIA COST
 - FACTOR ESPACIAL → INTERRELACIÓ AL EL FACTOR TÈCNIC I EL ECONÒMIC
- **GRAU D'ACCESSIBILITAT** → TANT FÍSICA (CONSIDERACIÓ DE LES INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT) COM DE MERCAT (COST ECONÒMIC I TEMPORAL DEL DESPLAÇAMENT)
- **RENDA DE SITUACIÓ** → PROXIMITAT / LLUNYANIA RESPECTE ALS CENTRES EMISSORS
- **ESCALA GEOGRÀFICA** → ELS FENÒMENS SOCIALS TENEN EXPRESSIONS DISTINTES SEGONS L'ESCALA ESPACIAL EN LA QUE ES PRODUEIXEN.

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

FACTORS AMBIENTALS : NATURALS I CULTURALS

- CONDICIONS O ATRIBUTS QUE QUANTITATIVAMENT I QUALITATIVAMENT CONFORMEN L'ESPAI GEOGRÀFIC, EL DIFERENCIEN I EL DIVERSIFIQUEN → R. T. POTENCIALS
- ESPAI GEONATURAL
 - SUPORT I FACTOR → P.E. CLIMA TEMPERAT-CÀLID → TURISME SOL I PLATJA
 - DIFERÈNCIA ENTRE RECURSOS NATURALS COM ATRACCIÓ I LA RESTA DE RECURSOS NATURALS NECESSARIS PER AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC.
 - ÀMBIT DE LA PERCEPCIÓ → SUBJECTIU (ESPAI APARENT – ESPAI REAL)
 - UNIFORMITZACIÓ I ESTANDARDITZACIÓ → TRIVIALITZACIÓ DE L'ESPAI
 - INTERRELACIÓ ENTRE RECURS / FACTOR CLIMA I RECURS / FACTOR LITORAL → CLIMA I LA PLATJA FACTORS DE PRIMER ORDRE (PERÒ NO DETERMINANTS)
 - TURISME COM ACTIVITAT DE L'ÉSSER HUMÀ, REPTA ALS CONDICIONAMENT
 - MODIFICACIÓ COMPONENTS NATURALS – RECREACIÓ ARTIFICIALS → TAMBÉ SÓN FACTOR DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

FACTORS AMBIENTALS : NATURALS I CULTURALS

- CONDICIONS O ATRIBUTS QUE QUANTITATIVAMENT I QUALITATIVAMENT CONFORMEN L'ESPAI GEOGRÀFIC, EL DIFERENCIEN I EL DIVERSIFIQUEN → R. T. POTENCIALS
- ESPAI GEOCULTURAL
 - PATRIMONI CULTURAL I CULTURA MATERIAL.
 - LOCALITZACIÓ → DISTRIBUCIÓ DE LES CIVILITZACIONS I POBLES.
 - CARÀCTER PUNTUAL DE LA LOCALITZACIÓ → INFLUEIX EN LA DISTRIBUCIÓ
 - “RENAIXENÇA” DEL TURISME CULTURAL
 - CENTRES RELIGIOSOS MUNDIALS → PEREGRINACIONS
 - TRESORS HISTÒRICS I MONUMENTALS DE CIVILITZACIONS ANTIGUES → TESTIMONIS MATERIALS EMBLEMÀTICS...
 - LLEGAT CULTURAL OBJECTE DE MUSEIFICACIÓ → “CONTENIDORS”

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

FACTORS DINÀMICS

- RELACIONATS AMB LA TÈCNICA → MITJANS TRANSPORT → EXPLICACIÓ MUNDIALITZACIÓ FENOMEN TURÍSTIC
- ESTRUCTURA RECEPTIVA I LA INFRAESTRUCTURA → FACTORS DE PRIMER ORDRE
 - DISPONIBILITAT D'ALLOTJAMENT I OPERATIVITAT DE GRANS FLUXOS (ATRACCIÓ)
- DISPONIBILITAT DE RECURSOS HUMANS I RECURSOS FINANCERS
 - “COLONITZACIÓ TURÍSTICA” → DELS PAÏSOS DEL SUD I DE LA PERIFÈRIA PER PART DELS PAÏSOS DEL CENTRE
- FACTOR ECONÒMIC (DIVERSES CIRCUMSTANCIES DE NATURA ECONÒMICA), POLÍTIQUES MONETÀRIES, INFLUÈNCIA DEL VALOR DE LES MONEDES, SUCCESSIÓ DE SITUACIONS ECONÒMIQUES...
- DECISIONS SOBRE L'EXPLOTACIÓ DELS RECURSOS TURÍSTICS → PAPER INSTITUCIONAL
- FACTOR MODA → CONFIGURACIÓ I DISSENY D'OFERTES I PRODUCTES EN DETERMINATS MOMENTS O TEMPORADES PER DEMANDA DEL MERCAT

2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.

- **EL CAS ESPANYOL** → IDENTIFICACIÓ DELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA

<http://www.rtve.es/alcarta/videos/como-hemos-cambiado/como-hemos-cambiado-turismo/993356/>

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 02

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.
- 2.2. LA DIVERSITAT DELS ESPAIS TURÍSTICS.
- 2.3. LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES.
- 2.4. EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL.

2.2 LA DIVERSITAT D'ESPAIS TURÍSTICS

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

2.2.2 TURISME RURAL I EN ESPAIS NATURALS

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

INTRODUCCIÓ

- DIVERSITAT D'ESP AIS TURÍSTICS:
 - PROJECCIÓ EN EL TERRITORI DE LES DIFERENTS MODALITATS DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.
- LOCALITZACIÓ:
 - EXPLOTACIÓ D'UNS RECURSOS DETERMINATS.
- TENDÈNCIES DIVERSIFICADORAS EN LA LOCALITZACIÓ TURÍSTICA
 - IMPORTANTS CONSEQÜÈNCIES TERRITORIALS, ECONÒMIQUES I SOCIALS.
 - EL LITORAL COM ESPAI TURÍSTIC TRADICIONAL VERSUS “NOUS ESPAIS” (VALORACIÓ DEL “NATURAL” I RURAL, ESPAIS URBANS...)

2.2 LA DIVERSITAT D'ESPAIS TURÍSTICS

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

2.2.2 TURISME RURAL I EN ESPAIS NATURALS

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

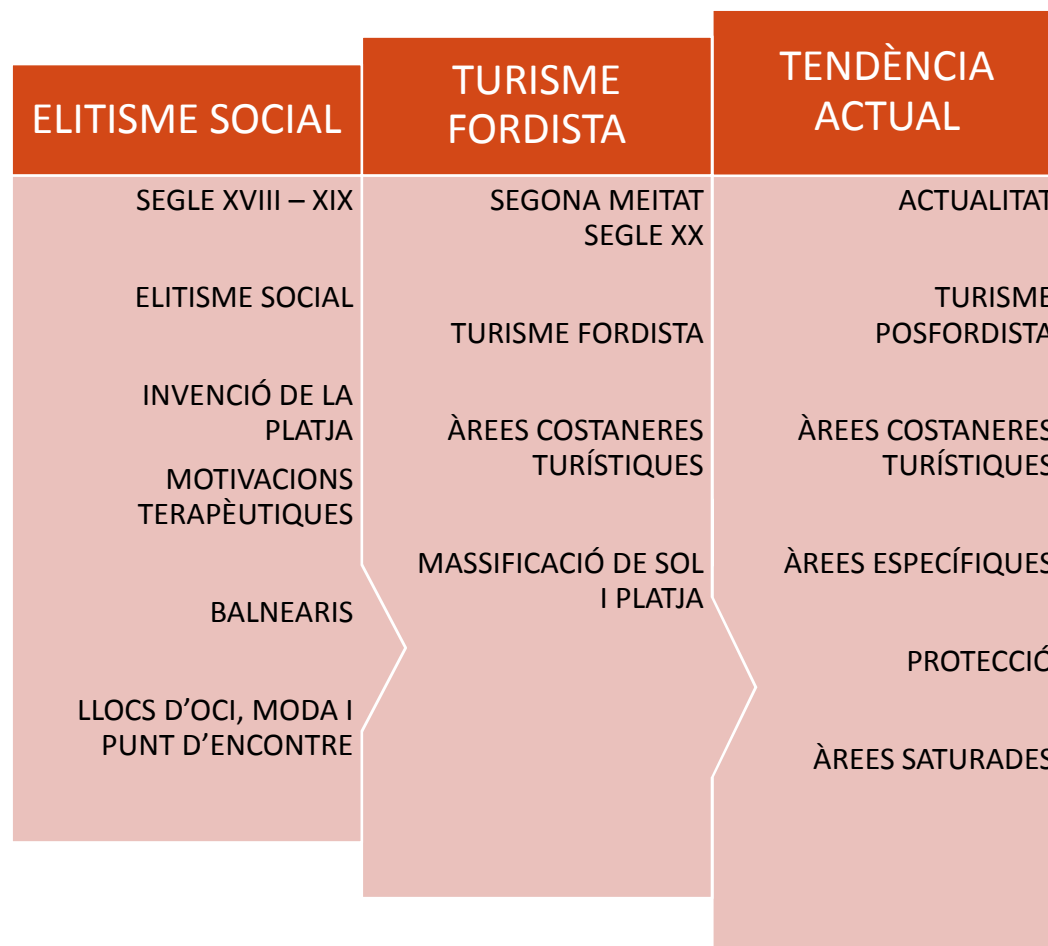
2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

- PRINCIPAL ESPAI DE DESTÍ → MAJOR NOMBRE DE MOVIMENTS TURÍSTICS INTERNACIONALS
 - MEDITERRANI:
 - PRINCIPAL REGIÓ TURÍSTICA MUNDIAL
 - ESPANYA O ITÀLIA: 70% DEL TURISME REBUT VA A LA COSTA
- GRAN CONSUM DE SÒL, ALTA CAPACITAT DE TRANSFORMACIÓ DE LES ESTRUCTURES TERRITORIALS, SOCIALS I ECONÒMIQUES
- ESPAI EN REESTRUCTURACIÓ: EN FUNCIÓ DE LES NOVES MOTIVACIONS DE LA DEMANDA
 - RECERCA DE FÓRMULES MÉS QUALITATIVES → HETEROGENEÏTAT DELS CONSUMIDORS (POSFORDISME).
 - ALTRES PROBLEMES: EXCESSIVA CONCENTRACIÓ, INTEGRACIÓ DEL “TRASPAÍS”

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

DIFERENTS ETAPES

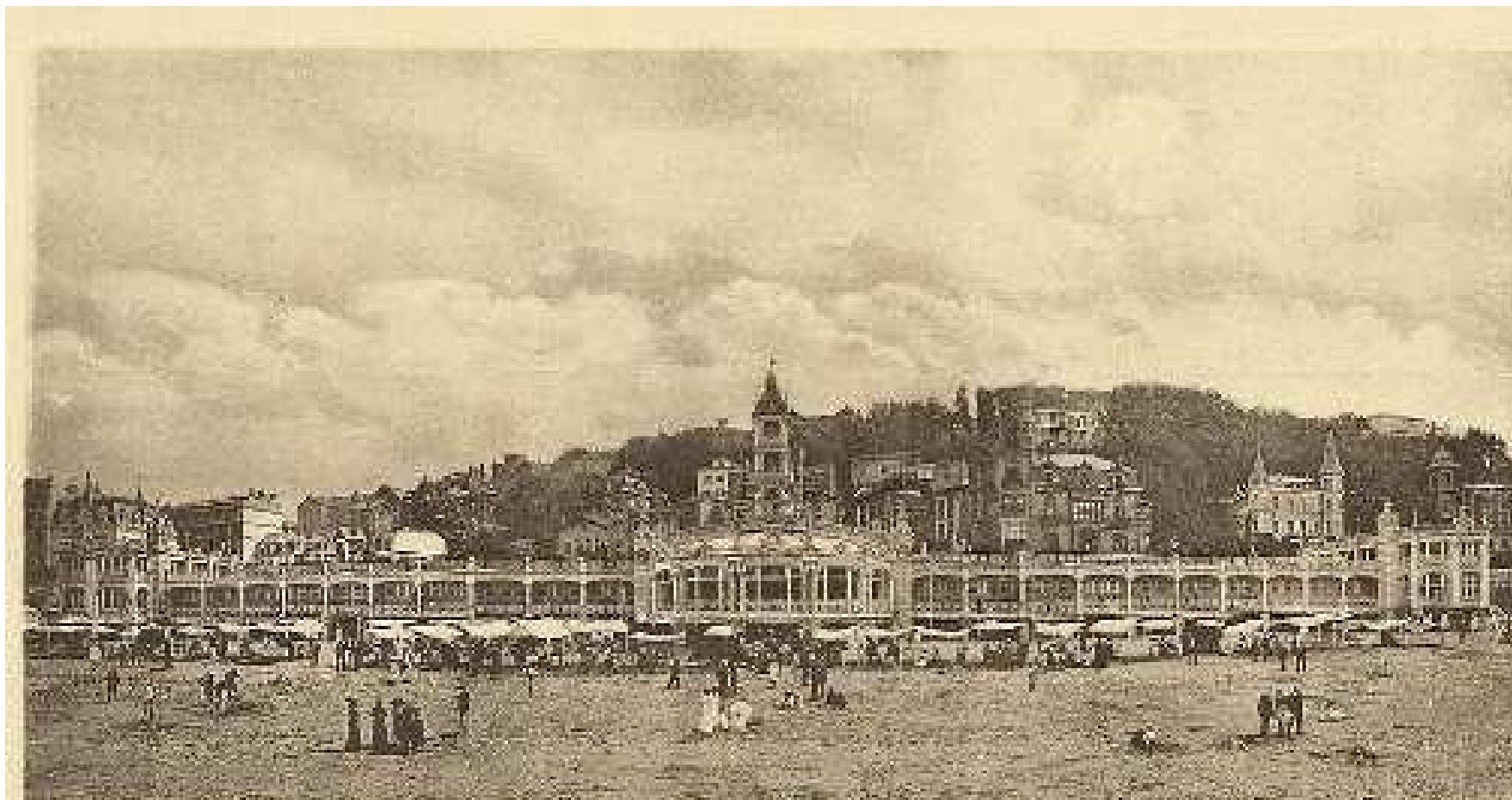


2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

ORIGEN DEL TURISME EN ÀREES LITORALS

“ELITISME SOCIAL”

- FENOMEN NO MASSIU
- FUNCIÓ BALNEÀRIA (FINALS SEGLE XVIII I PRINCIPIS DEL XIX)
 - NIZA, CANNES, TAORMINA, SORRENTO...
 - CLASSES ALTES I ACOMODADES
- PROXIMITAT ALS CENTRES URBANS
- PAPER DEL FERROCARRIL I MILLORA DE L'ACCESSIBILITAT
- ATRACTIU CLIMÀTIC, PAISATGE COSTANER, TALASOTERÀPIA
- INCIDÈNCIES TERRITORIALS:
 - CREACIÓ DEL “FRONT DE MAR”: PASSEIG MARÍTIM, CONSTRUCCIÓ D'ALLOTJAMENTS DE PRESTIGI
 - SAN SEBASTIAN, BALNEARI “LA PERLA”
 - REINA M^a CRISTINA → CENTRE D'ESTIU EIG DE LA CASA REIAL (FINALS SEGLE XIX).



San Sebastian. Balneario "La Perla del Océano" — Vista General

POSTAL ORIGINAL DIGITALITZADA



POSTAL ORIGINAL DIGITALITZADA



POSTAL ORIGINAL DIGITALITZADA



Cuarto de baño de preferencia



Cuarto de baño de 1ª clase
San Sebastian. Bañeario "La Perla del Océano"

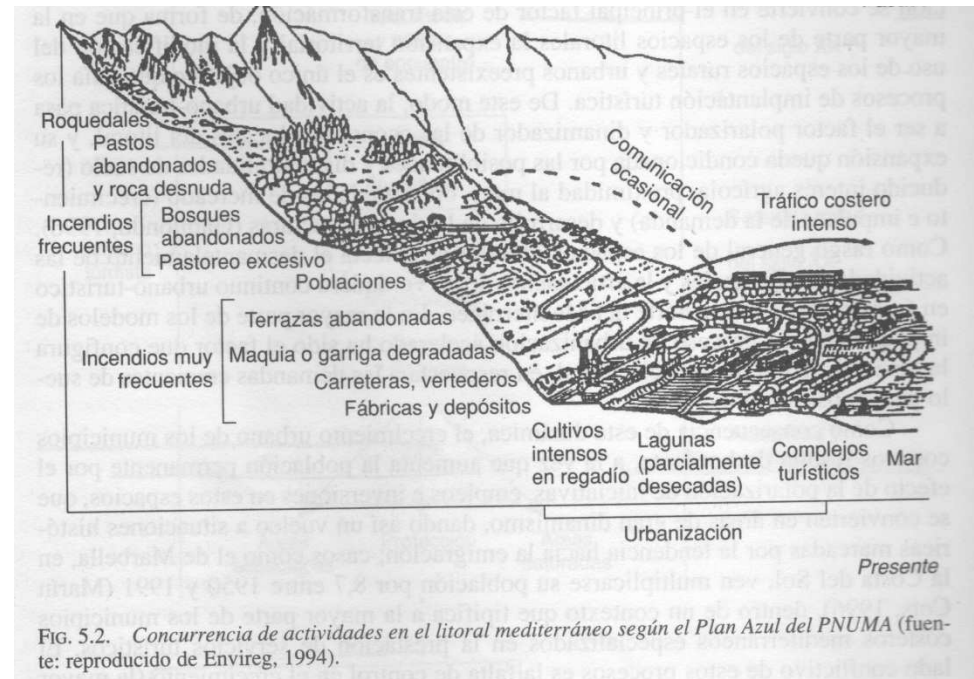
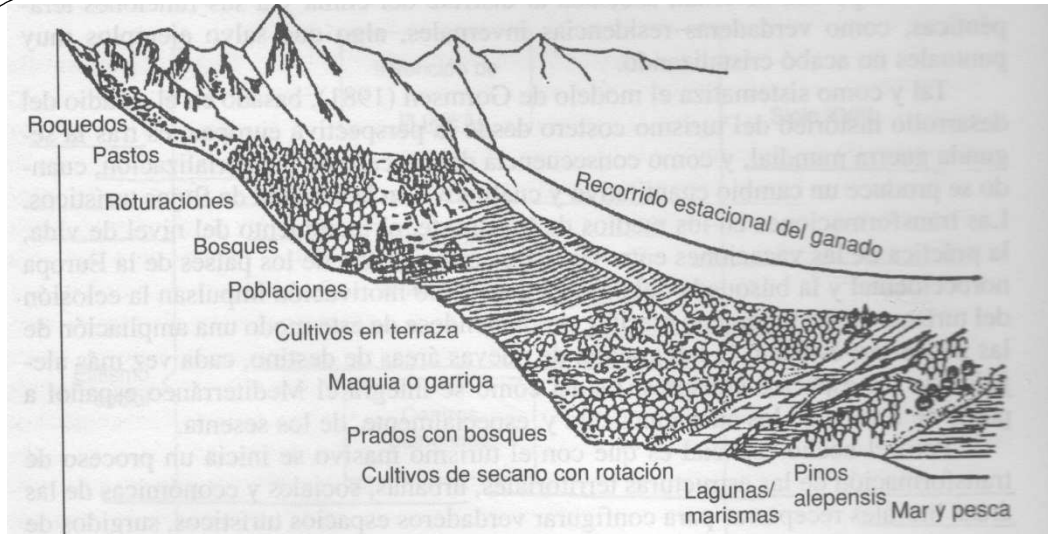
POSTAL ORIGINAL DIGITALIZADA

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

**DESENVOLUPAMENT
DEL TURISME EN
ÀREES LITORALS**

“TURISME FORDISTA”

- APARICIÓ DESPRÉS 2^a GUERRA MUNDIAL
- TRANSFORMACIONS MITJANS DE TRANSPORT, INCREMENT NIVELL DE VIDA, PRÀCTICA DE VACANCES CLASSES TREBALLADORES (EUROPA NORD-OCCIDENTAL)
- RECERCA SOL I PLATJA
- TURISME MASSIU → PERIFÈRIA EUROPEA
- INCIDÈNCIES TERRITORIALS:
 - TRANSFORMACIÓ D'ESTRUCTURES TERRITORIALS, URBANES, SOCIALS I ECONÒMIQUES
 - CONSTRUCCIÓ: PRINCIPAL FACTOR TRANSFORMADOR
 - ACTIVITAT URBANA-TURÍSTICA → FACTOR POLARITZADOR I DINAMITZADOR; CONTINU URBÀ
 - DESMANTELLAMENT ACTIVITATS TRADICIONALS
 - FALTA DE CONTROL I PLANEJAMENT
 - PROBLEMES SATURACIÓ, ESCASSETAT I MEDI AMBIENTAL



VERA (1997). ANÀLISI TERRITORIAL DEL TURISME

FIG. 5.2. Concurrencia de actividades en el litoral mediterráneo según el Plan Azul del PNUMA (fuente: reproducido de Envireg, 1994).



BENIDORM 2010



BENIDORM 2010



BENIDORM 2010

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

TENDÈNCIA ACTUAL

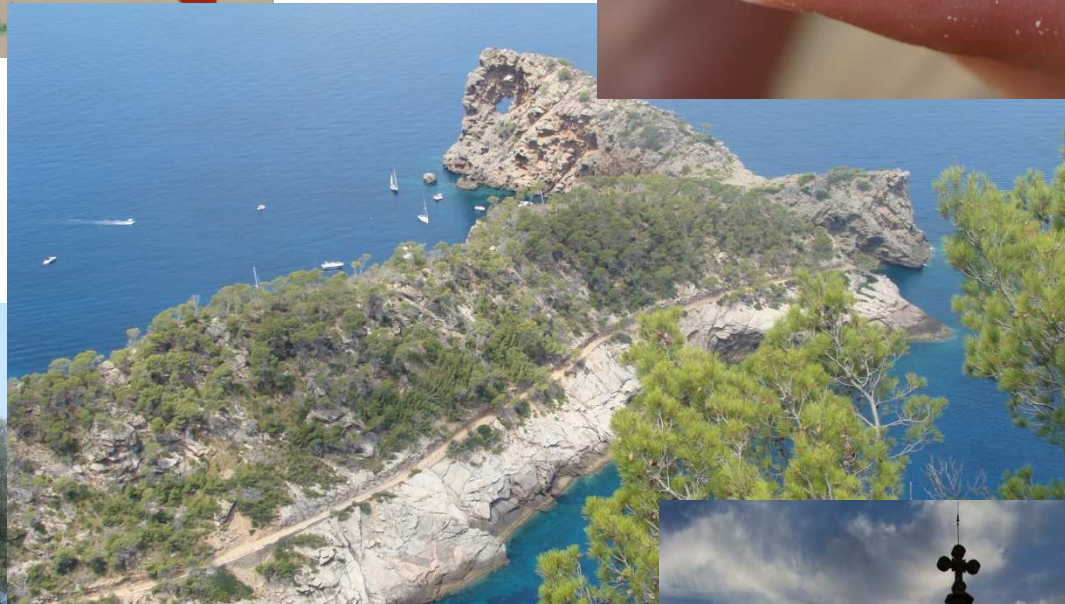
- DES DE 1970 AUMENT GLOBALITZACIÓ: INCORPORACIÓ DE LA “QUARTA PERIFÈRIA”
 - CARIB, SUD-EST ASIÀTIC I OCEANIA
 - REACCIÓ COMPETITIVA DELS DESTINS TRADICIONALS
 - QUALIFICACIÓ I DIVERSIFICACIÓ DEL PRODUCTE TURÍSTIC
- RENOVACIÓ DE L’OFERTA TRADICIONAL
 - RECERCA DE LA DIFERENCIACIÓ I L’AUTENTICITAT DE L’EXPERIÈNCIA TURÍSTICA
 - MEDI NATURAL, ESPAIS NO DEGRADATS I REBUIG A L’ESTANDARDITZACIÓ
 - NOUS PROJECTES: OFERTA COMPLEMENTARIA V
 - DINAMITZACIÓ ACTIVITAT CONSTRUCTIVA: MULTI PROPIETAT, PORTS ESPORTIUS, CAMPS DE GOLF... COMPLEXES INTEGRALS
- INCIDÈNCIES TERRITORIALS:
 - ESTRATÈGIA INTEGRADORA AMB EL TERRITORI I EL MEDI AMBIENT → RECUPERACIÓ
 - ESGOTAMENT DE L’ACTIVITAT CONSTRUCTORA MASSIVA
 - SOSTENIBILITAT



PALMA MALLORCA 2011 (ANDRATX)







PALMA MALLORCA 2011

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

- FÓRMULES I ACTUACIONS PARA LA REESTRUCTURACIÓ
 - COMPROMÍS SOCIAL DELS DIFERENTS AGENTS PER CONTROLAR EL CREIXEMENT DE NOVES PLACES
 - REORDENACIÓ D'ÀREES SATURADES PER LA URBANITZACIÓ
 - ARTICULACIÓ DEL "TRASPAÍS"
 - COMPLEMENTAR I DIVERSIFICAR L'OFERTA DE SOL I PLATJA
 - CONSTRUCCIÓ D'INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS
 - PROTECCIÓ I RECUPERACIÓ DE L'ENTORN I MILLORES MEDI AMBIENTALS
 - GESTIÓ AMBIENTAL GLOBAL DEL NUCLI TURÍSTIC
 - RESTAURACIÓ ÀREES DEGRADADES I PROTECCIÓ RECURSOS NATURALS I CULTURALS
 - DEFINICIÓ NOVES PAUTES MODEL URBÀ
 - LIMITACIÓ DE L'EXPANSIÓ TERRITORIAL
 - PLANS DE REFORMA INTERIOR
 - DIVERSIFICACIÓ DEL PRODUCTE:
 - VALORACIÓ DELS ELEMENTS O RECURSOS SINGULARS
 - NOVES MOTIVACIONS DELS CONSUMIDORS

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

- **LÍNIES D'ACTUACIÓ → ESTRATÈGIES TURÍSTIQUES**
 - **FOMENTADES PER INICIATIVES LOCALS**
 - **IMPLEMENTACIÓ GRÀCIES A PLANS ESTRATÈGICS LOCALS I PLANS D'ORDENACIÓ URBANA**
 - **SEMINARI INTERNACIONAL SOBRE RENOVACIÓ DE DESTINS TURÍSTICS CONSOLIDATS DEL LITORAL**
 - <http://www.youtube.com/watch?v=H6RVZv65ZAY&feature=related>
 - <http://www.youtube.com/watch?v=vvMrL3DKb1s&feature=related>
 - <http://www.youtube.com/watch?v=ZxBShZ7VirU&feature=related>
 - http://www.youtube.com/watch?v=1H0i_u4NLp8&feature=related
 - <http://www.youtube.com/watch?v=M0ShfkV3iE&feature=related>
 - <http://www.youtube.com/watch?v=qCSmOuzX-IQ>
 - <http://www.youtube.com/watch?v=4FPC0WmtxOk>

2.2 LA DIVERSITAT D'ESPAIS TURÍSTICS

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

2.2.2 TURISME RURAL I EN ESPAIS NATURALS

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

2.2.2 TURISME RURAL

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

- NEIX AL SEGLE XIX:
 - REACCIÓ AL ESTRÈS
 - IDEES : DEMANDA DE QUALITAT DE VIDA (FORA DE LA CIUTAT INDUSTRIAL) I EL TURISME DE MASSES NEGATIU
 - AFAVORIT PEL FERROCARRIL
- PRESERVACIÓ MEDI AMBIENT I DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
 - DESENVOLUPAMENT LOCAL
 - PATRIMONI CULTURAL I LOCAL
- DOS TIPOLOGIES: TURISME RURAL I TURISME D'ESPAYS NATURALS
- SENSE DEFINICIÓ CONCRETA. CROSBY (1993): AGROTURISME, TURISME CULTURAL, TURISME D'AVENTURA, TURISME ESPORTIU I ECOTURISME





PALMA MALLORCA 2011 (SANTA MARGARIDA)



PALMA MALLORCA 2011 (SANTA MARGARIDA)



LA RIOJA 20110(SAN MILLÁN). FOTOGRAFIES PRÒPIES



LA RIOJA 20110(SAN MILLÁN DE LA COGOLLA). FOTOGRAFIES PRÒPIES

2.2.2 TURISME RURAL

FACTORS DE DESENVOLUPAMENT

- NOVES TENDÈNCIES DE L'OFERTA I LA DEMANDA
 - ESGOTAMENT DEL TURISME CONVENCIONAL
 - DESENVOLUPAMENT DE L'ECOLOGISME
 - MERCANTILITZACIÓ DE "ECO" I DE LA NATURA
- EVOLUCIÓ DEL MERCAT DE VIATGES GRÀCIES ALS MITJANS DE TRANSPORT I DE LES COMUNICACIONS
- ESFORÇ ORGANISMES PÚBLICS PER CONVERTIR LES ZONES RURALS

TURISME RURAL VERSUS TURISME EN LA CIUTAT

TURISME CIUTAT	TURISME RURAL I NATURAL
ESCÀS ESPAI NO EDIFICAT	GRANS ESPAIS
UNITATS POBLAMENT > 100.000 HAB.	UNITATS POBLAMENT < 100.000 HAB.
FORTA DENSITAT DE POBLACIÓ	FEBLE DENSITAT DE POBLACIÓ
ENTORN EDIFICAT	ENTORN NATURAL
NOMBROSES ACTIVITATS D'INTERIOR	NOMBROSES ACTIVITATS D'EXTERIOR
ABUNDANTS INFRASTRUCTURES	POQUES INFRASTRUCTURES
IMPORTANT BASE D'OCI I COMERÇ MINORISTA	IMPORTANT BASE D'ACTIVITATS
GRANS ESTABLIMENTS	ESTABLIMENTS REDUÏTS
EMPRESSES CARÀCTER NACIONAL / INTERNACIONAL	EMPRESSES CARÀCTER LOCAL
ABUNDÀNCIA ACTIVITATS A TEMPS COMPLET	ABUNDÀNCIA ACTIVITATS A TEMPS PARCIAL
CAP ACTIVITAT AGRÍCOLA / FORESTAL	ACTIVITATS AGRÍCOLES / FORESTALS
ACTIVITATS TURÍSTIQUES AUTÒNOMES (ECONÒMICAMENT)	ACTIVITATS TURÍSTIQUES ASSISTIDES PER ALTRES
ELS TREBALLADORS PODEN VIURE LLUNY	ELS TREBALLADORS VIUEN NORMALMENT A PROP
RARAMENT INFLUENCIAT PER ESTACIONS	ESTACIONAL

2.2.2 TURISME RURAL

TURISME RURAL VERSUS TURISME EN LA CIUTAT

TURISME CIUTAT	TURISME RURAL I NATURAL
NOMBROSOS VISITANTS	POCS VISITANTS
RELACIONS ANÒNIMES ENTRE VISITANTS	RELACIONS PERSONALS AMB ELS VISITANTS
GESTIÓ PROFESSIONAL	GESTIÓ AMATEUR
ATMOSFERA PROFESSIONAL	ATMOSFERA LOCAL
PREDOMINI EDIFICIS MODERNS	PREDOMINI EDIFICIS ANTICS
ÈTICA DEL DESENVOLUPAMENT I CREIXEMENT	ÈTICA DE LA PRESERVACIÓ I LIMITACIÓ DEL CREIXEMENT
PRESENTA UN INTERÈS PER A TOTS	PRESENTA UN INTERÈS PER A CERTES CATEGORIES
AMPLIA COMERCIALIZACIÓ	COMERCIALIZACIÓ PARTICULAR

OCDE: ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

2.2.2 TURISME RURAL

COSTOS I BENEFICIS DEL TURISME RURAL

- ECONÒMICS
- MEDI AMBIENTALS
- ANTRÒPICS

2.2.2 TURISME RURAL

ECONÒMICS

BENEFICIS

- CREACIÓ DE TREBALL
- INCREMENT INGRESSOS LOCALS
- MANTENIMENT I MILLORA SERVEIS I ACTIVITATS LOCALS
- DIVERSIFICACIÓ D'ACTIVITATS

COSTOS

- CONGESTIÓ
- CREACIÓ D'INFRASTRUCTURES ADDICIONALS O SERVEIS
- PERILL DE "MONO ACTIVITAT"

2.2.2 TURISME RURAL

MEDI AMBIENTALS

BENEFICIS

- MANTENIMENT, CONSERVACIÓ, MILLORA ZONES NATURALS

COSTOS

- INCREMENT RISCOS DE POL·LUCIÓ D'AIGUA, AIRE, CONTAMINACIÓ VISUAL
- RISCOS DE PERTORBACIÓ DE LA FLORA I DE LA VIDA ANIMAL PER L'EXCESSIVA AFLUÈNCIA DE VISITANTS
- EROSIÓ

2.2.2 TURISME RURAL

ANTRÒPIC

BENEFICIS

- INTERCANVIS CULTURALS
- MANTENIMENT DE COSTUMS I TRADICIONS LOCALS
- AUGMENT DE L'INTERÈS DE LA COMUNITAT PER ACTIVITATS D'OCI I CULTURA
- SUPORT PER A XICOTETES EMPRESES LOCALS

COSTOS

- RISC DE CONFLICTE ENTRE LES COMUNITATS LOCALS I EL VISITANT (MAJOR COMPETITIVITAT PER L'ALLOTJAMENT)
- CANVI DE LES TRADICIONS LOCALS I CULTURALS
- L'EXCESSIVA PRESSIÓ D'AFLUÈNCIA DE VISITANTS POT PROVOCAR CONDUCTES ANTISOCIALS.

2.2 LA DIVERSITAT D'ESPAIS TURÍSTICS

2.2.1 TURISME EN ÀREES LITORALS

2.2.2 TURISME RURAL I EN ESPAIS NATURALS

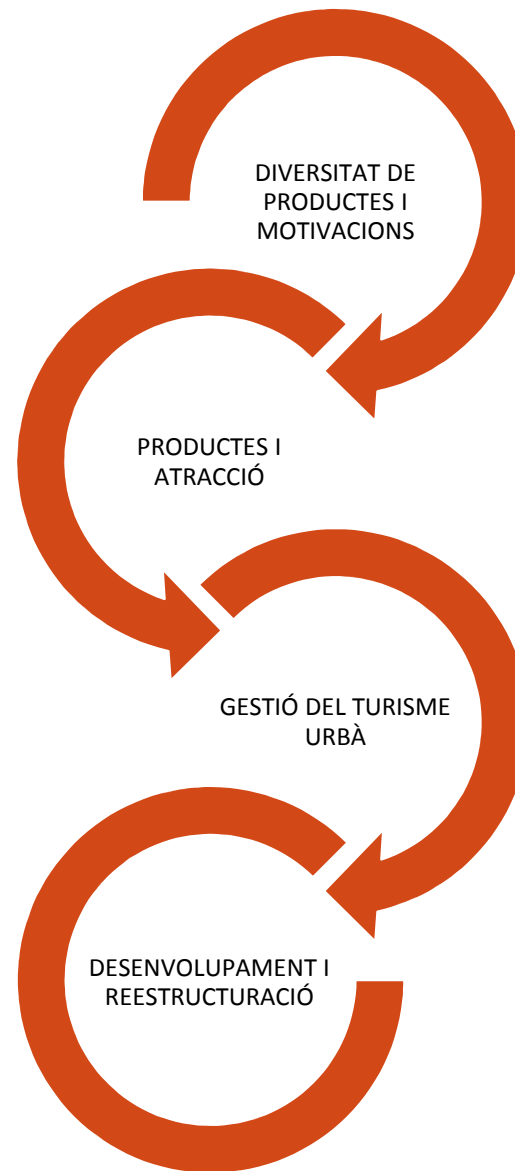
2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

- DE RELATIVA “NOVA CREACIÓ”
 - NOVES MOTIVACIONS I PRÀCTIQUES DE LA DEMANDA
- INSTRUMENT DE DINAMITZACIÓ ECONÒMICA I REESTRUCTURACIÓ URBANA I LOCAL
 - MAJOR RECONeixEMENT PER LES ADMINISTRACIONS
 - ESPAIS DE CONCENTRACIÓ CREATIVA, SIMBÒLICA I PRODUCTIVA
- ESTRATÈGIA PER EQUIPAR, PROMOURE I “VENDRE” LA CIUTAT
 - COMPETÈNCIA EN L’ERA “POST INDUSTRIAL” I DE GLOBALITZACIÓ ECONÒMICA
 - DOTACIÓ D’INFRAESTRUCTURES, EQUIPAMENTS I SERVEIS ESTRATÈGICS
- ENTORN PRIVILEGIAT PER L’OCI I EL TURISME EN L’ACTUAL EL CONTEXT DE TERCIARITZACIÓ I REESTRUCTURACIÓ PRODUCTIVA
 - MULTIPLICITAT DE PRODUCTES, SERVEIS I FUNCIONS

COMPONENTS DEL TURISME URBÀ I METROPOLITÀ



2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

DIVERSITAT DE PRÀCTIQUES I MOTIVACIONS

- INTERÈS PER QÜESTIONS CULTURALS I INTENSIFICACIÓ DE PRÀCTIQUES D'ÚS MÚLTIPLE DE L'ESPAI. BAIXA ESTACIONALITAT
- DIFERENTS PRÀCTIQUES:
 - CULTURALS, RECREATIVES I PROFESSIONALS
- DIFERENTS TIPUS DE VISITANTS:
 - CURTA DURACIÓ, DE COMPLEMENT I DE LLARGA DURACIÓ
- TRES TENDÈNCIES D'IMPULS DEL TURISME URBÀ I METROPOLITÀ (CAZES I POTIER, 1996)
 1. DESENVOLUPAMENT DE LA MOBILITAT RECREATIVA DE CURTA DURACIÓ
 2. ATRACCIÓ DELS RECURSOS CULTURALS I PATRIMONIALS
 - EXPOSICIONS I ESDEVENIMENTS
 3. REGENERACIÓ DEL PAISATGE URBÀ
 - ETAPA POSTMODERNA O POSTFORDISTA
 - CONSUM, IDENTITAT, SEDUCCIÓ I POSTA EN ESCENA I IMATGE

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

PRODUCTES I ATRACCIÓ

- COMPLEXITAT EN L'OFERTA
 - NATURA TURÍSTICA CONFIGURADA PER MULTITUT D'ELEMENTS D'ATRACCIÓ
 - ELEMENTS CLAU: INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS
- INSTAL·LACIONS TURÍSTIQUES URBANES
 - PRIMÀRIES: CAPACITAT D'ATRACCIÓ TURÍSTICA:
 - CULTURAL: MUSEUS, EDIFICIS, MONUMENTS, AQUARIS...
 - PROFESSIONALS: PALAU DE CONGRESSOS, FÈRIES, SALES D'EXPOSICIÓ...
 - RECREATIVES: INSTAL·LACIONS DEPORTIVAS, SALES D'ESPECTACLES...
 - SECUNDÀRIES
 - HOTELS, RESTAURANTS I COMERÇOS

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

PRODUCTES I ATRACCIÓ

ESPAI D'INTERPRETACIÓ DEL TEMPS I LA HISTÒRIA

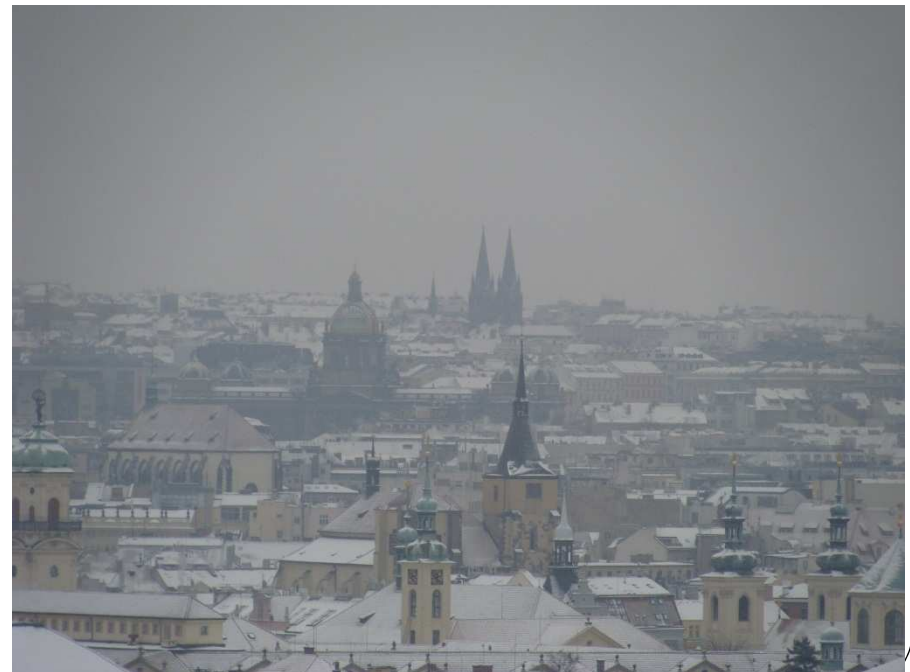
- CIUTAT HISTÒRICA
- SELECCIÓ PATRIMONI
- ECOSISTEMA FRÀGIL
- LA MADRID DELS ÀUSTRIAS
- PRAGA BOHÈMIA...

ESPAI DE COMPRA DE BENS I CONSUM DE SERVEIS D'OCI

- EQUIPAMENTS RECREATIUS I
COMERCIALS
- PORT AVENTURA (TARRAGONA)
- TENDES A MILAN

ESPAI DE SATISFACCIÓ D'EXPECTATIVES CULTURALS

- CONCERTS, COMPETICIONS
ESPORTIVES...
- VIDA DE MOZART (SALZBURGO)
- FESTIVAL DE CINEMA DE SAN
SEBASTIÀ



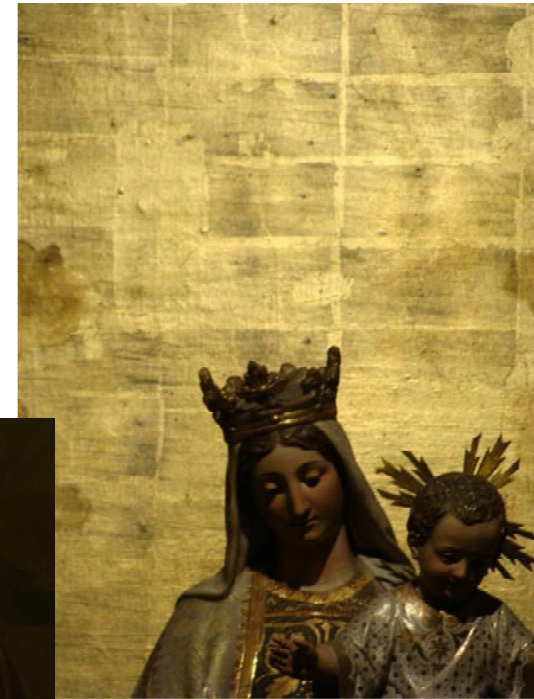
PRAGA 2010 (REPÚBLICA TXECA). FOTOGRAFIES PRÒPIES

INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTÍN BUENO



PLAÇA DE CALLAO I CARRER "PRECIADOS" 2004 (MADRID).
FOTOGRAFIES PRÒPIES

INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTÍN BUENO



SETMANA SANTA XÀTIVA 2011 (VALÈNCIA). FOTOGRAFIES PRÒPIES

INTRODUCCIÓ A LA GEOGRAFIA DEL TURISME
PROFESSOR: FERNANDO MARTÍN BUENO

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

GESTIÓ DEL TURISME URBÀ

- **CONCENTRACIÓ ESPACIAL DELS TURISTES**
 - “MONUMENTS CULMINANTS” (ASHWORTH)
 - “CONFLICTES” A GESTIONAR
- **CADA CIUTAT TÉ DIFERENTS POSSIBILITATS, DESENVOLUPAMENT TURÍSTICS I GESTIÓ DE FLUXOS**
 - **CAPACITAT DE CÀRREGA: EN FUNCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC I DE LES CARACTERÍSTIQUES PRÒPIES DELS TURISTES.**
 - **MESURES:**
 - **DIRECTES:**
 - GESTIÓ DE L’ESPai
 - REGULACIÓ DE L’ACTIVITAT
 - LIMITACIONS (CONDICIONS D’APERTURA)
 - **INDIRECTES:**
 - ALTERACIÓ FÍSICA DE L’ESPai (MILLORA)
 - INFORMACIÓ
 - PREUS
 - **PROBLEMÀTICA TÈCNICA (GESTIÓ SOBRECÀRREGUES) I POLÍTICA (DELIMITACIÓ DE L’ESPai DEL RECURS, ÚS I FUNCIÓ)**

2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

DESENVOLUPAMENT I REESTRUCTURACIÓ

- TURISME COM ESTRATÈGIA DESENVOLUPAMENT URBÀ
 - OBJECTIU: MILLORA PRODUCTE TURÍSTIC
 - ADQUISICIÓ DE LA CIUTAT DE CAPACITAT D'ATRACCIÓ DE TURISTES, NEGOCIS I OPORTUNITATS D'INVERSIÓ
- DÓNA SOLUCIONS A PROBLEMES URBANS COM:
 - CRISI DE LES FUNCIONS ECONÒMIQUES TRADICIONALS
 - ACTIVITATS INDUSTRIALS, PORTUÀRIES, COMERÇOS I SERVEIS POC ELABORATS
 - INGRESSOS, OCUPACIÓ, MÚLTIPLES EFECTES (CONSTRUCCIÓ, COMERÇ, COMUNICACIONS, PATRIMONI), VALOR AFEGIT (TURISME CULTURAL I PROFESSIONAL).
 - CRISI D'ATRACTIU
 - CREACIÓ DE PARCS, MONUMENTS, MUSEUS...
 - PODEN DONAR UNA NOVA IDENTITAT. "MAQUILLATGE URBÀ"
 - CRISI ESPACIAL I URBANÍSTICA
 - REURBANITZACIÓ ESPAIS DEGRADATS
 - REVALORITZACIÓ DEL TEIXIT URBÀ

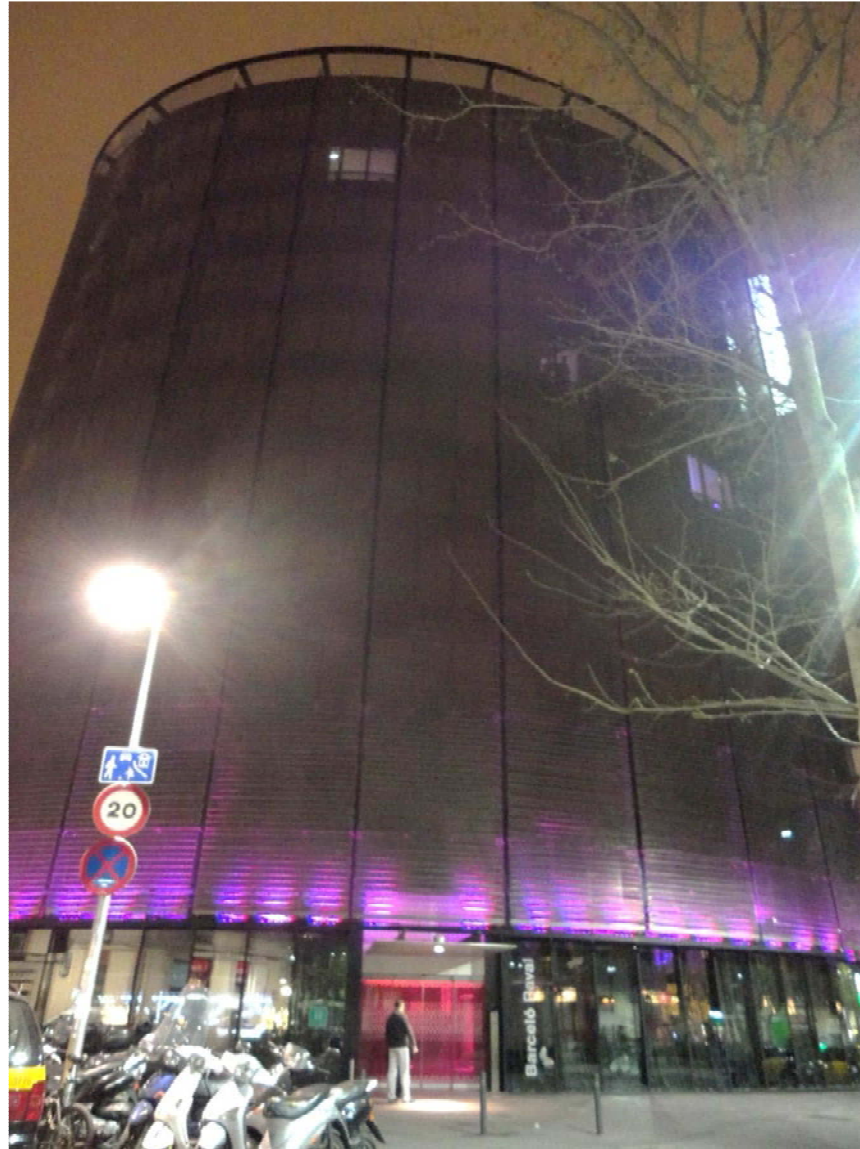
2.2.3 TURISME URBÀ I METROPOLITÀ

I A MÉS A MÉS...

- RECERCA D'UN POSICIONAMENT EN EL MERCAT TURÍSTIC
 - ACCIONS DE PROMOCIÓ I COMERCIALIZACIÓ
 - ORGANITZACIÓ MEGA ESDEVENIMENTS ESPORTIUS (OLIMPIADES). GRANDES EXPOSICIONS INTERNACIONALS (EXPO)...
 - PERÒ... NECESSITAT DE MANTENIMENT DE L'OFERTA ADEQUADA A LA DEMANDA A LLARG TERMINI
- I LES CIUTATS MITJANES?
 - NECESSITAT D'ASSOCIACIÓ I INICIATIVES
 - CREACIÓ DE XARXES: SINÈRGIES, COMPLEMENTARIETAT DE L'OFERTA
- CONTEXT EUROPEU
 - ATRACTIVITAT GRÀCIES AL PATRIMONI CULTURAL I MONUMENTAL
 - VENECIA, BRUJAS, FLORENCIA, OXFORD...
 - EDAT MITJANA I RENAIXEMENT
 - NECESSITAT DE COORDINACIÓ DE LA FUNCIONALITAT TURÍSTICA
 - DOCUMENT DE PLANEJAMENT, ACCIONS DE GESTIÓ CULTURAL I TURÍSTICA, ACTUACIONS DIRECTES VIA INVERSIÓ...
 - ADAPTACIÓ DELS MONUMENTS A LA FUNCIONALITAT I RESTAURACIÓ

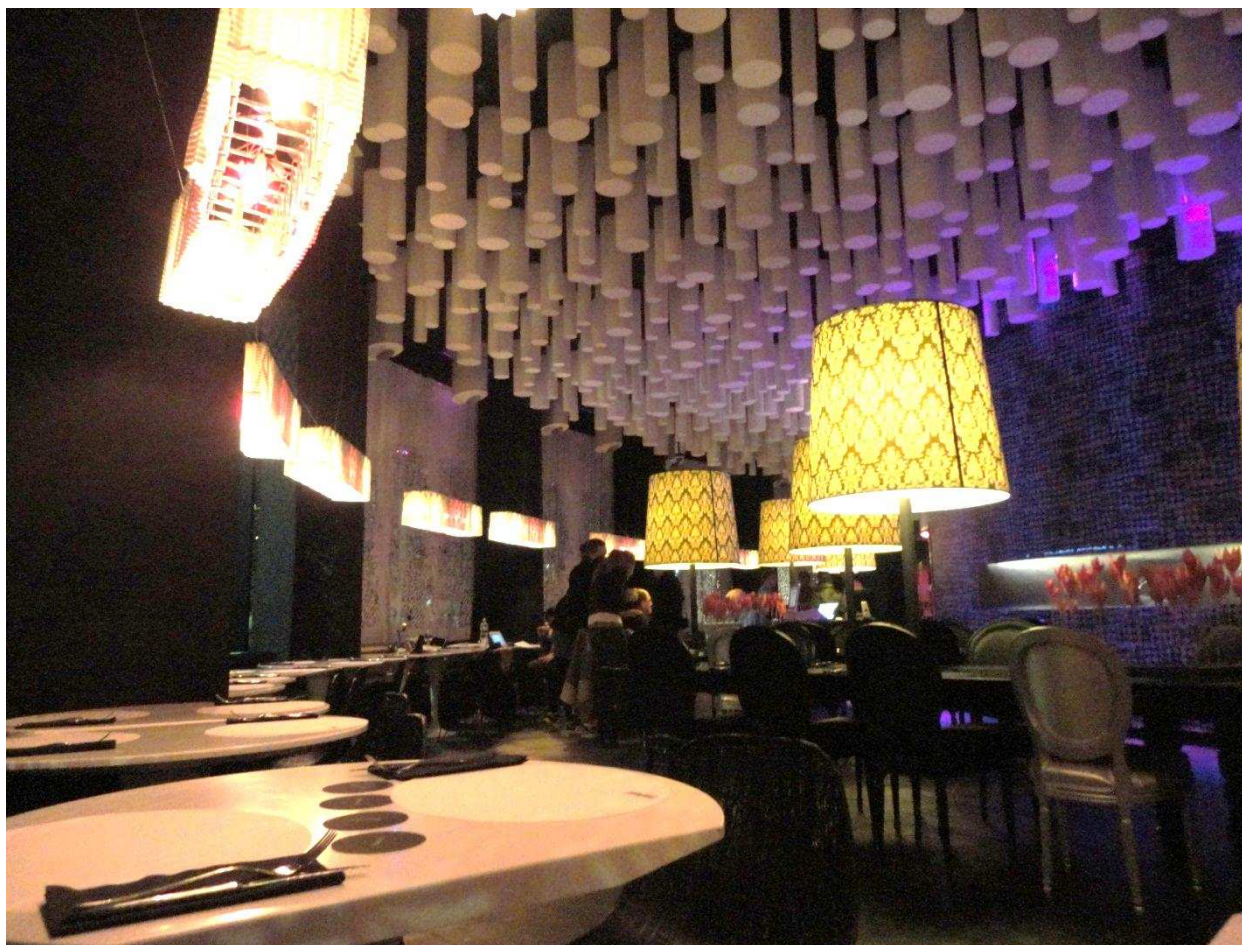
HOTEL BARCELÓ RAVAL

(ARQUITECTE: PERE PUIG RODRÍGUEZ)



HOTEL BARCELÓ RAVAL

(INTERIOR: RESTAURANT DE MODA
PROMOCIONAT TURÍSTICAMENT; B-
LOUNGE)



HOTEL BARCELÓ RAVAL

(EXEMPLE DE TREBALLADORS D'UNA
EMPRESA MULTINACIONAL QUE
REUNEIX ALS SEUS TREBALLADORS A
L'HOTEL)



BIBLIOGRAFIA

- VERA , Fernando i altres: “Análisis territorial del Turismo”. Editorial Ariel Geografía. Barcelona, 1997.
- ALONSO, Julián: “Geografía turística: general y de España”. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, S.A. Madrid, 2004.

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 02

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.
- 2.2. LA DIVERSITAT DELS ESPAIS TURÍSTICS.
- 2.3. LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES.
- 2.4. EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL.

2.3 LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.1 POLÍTIQUES MACROECONÒMIQUES DEL TURISME
INTERNACIONAL

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENT

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3 LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.1 POLÍTIQUES MACROECONÒMIQUES DEL TURISME
INTERNACIONAL

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENT

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.1 POLÍTIQUES MACROECONÒMIQUES DEL TURISME INTERNACIONAL

**QUÈ SÓN I QUI
DESENVOLUPA
POLÍTIQUES
TURÍSTIQUES?**

- EL TURISME PROMOU LA CONSTRUCCIÓ D'INFRASTRUCTURES TURÍSTIQUES I AFAVOREIX LES IMPORTACIONS DE BENS I SERVEIS
- SÓN POLÍTIQUES DESTINADES A ORIENTAR EL DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS TURÍSTIQUES
 - COMERÇ EXTERIOR
 - BALANÇA DE PAGAMENTS
 - OCUPACIÓ
 - DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC
 - REORDENACIÓ DEL TERRITORI
- GRAN PART DELS ESTATS DE TOT EL MÓN

2.3 LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.1 POLÍTIQUES MACROECONÒMIQUES DEL TURISME
INTERNACIONAL

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENT

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENTS

EL TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENTS

- **BALANÇA DE PAGAMENTS**
 - COMPTABILITAT NACIONAL
 - REGISTRE COMPTABLE DE LES TRANSACCIONS REALITZADES PELS RESIDENTS D'UN PAÍS I LA RESTA DEL MÓN.
 - FLUXOS MONETARIS CONSEQÜÈNCIA DELS FLUXOS DE BENS I SERVEIS
 - RECERCA D'EQUILIBRI ENTRE ELS INGRESSOS I ELS PAGAMENTS

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENTS

EL TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENTS

- BANC D'ESPANYA
- REGISTRE A PARTIR DEL "PRINCIPI DE MERITACIÓ"
- EXEMPLE BALANÇA PAGAMENTS PRIMER MES 2012
- EN €, SENSE CONSIDERAR LES FLUCTUACIONS DEL TIPUS CANVI

INGRESSOS	2012M01
COMPTE CORRENT	28.395.256
:Bens	17.342.264
: Serveis	7.062.479
-/turisme i viatges	2.676.603
:Rendes	2.837.839
-/rendes e l'inversió	2.695.874
:Transferències corrents	1.152.674
COMPTE DE CAPITAL	178.143

PAGAMENTS	2012M01
COMPTE CORRENT	34.122.362
:Bens	20.534.928
: Serveis	5.220.613
-/turisme i viatges	831.915
:Rendes	6.118.159
-/rendes e l'inversió	5.967.567
:Transferències corrents	2.248.662
COMPTE DE CAPITAL	110.130

SALDO	2012M01
COMPTE CORRENT	-5.727.106
:Bens	-3.192.664
: Serveis	1.841.866
-/turisme i viatges	1.844.688
:Rendes	-3.280.320
-/rendes e l'inversió	-3.271.693
:Transferències corrents	-1.095.988
COMPTE DE CAPITAL	68.012



2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENTS

SALDO CORRENT TURÍSTIC POSITIU

MEDITERRANI	ESPANYA FRANÇA ITÀLIA PORTUGAL GRÈCIA TURQUIA MALTA XIPRE
PAÏSOS DESENVOLUPATS	ESTATS UNITS AUSTRÀLIA SUÏSSA
PAÏSOS VIA DE DESENVOLUPAMENT	MÈXIC REPÚBLICA DOMINICANA BAHAMES
ÀSIA EST I SUD-EST	XINA TAILÀNDIA SINGAPUR INDONÈSIA MACAU FILIPINES MALÀSIA ÍNDIA
EUROPA DE L'EST	REPÚBLICA TXECA POLÒNIA

SALDO CORRENT TURÍSTIC NEGATIU

-CLIMATOLOGIA DESFAVORABLE	ALEMANYA JAPÓ PAÏSOS ESCANDINAUS PAÏSOS EXPORTADORS DE PETROLI
- NIVELL RENDA ALT	
PAÏSOS VIA DE DESENVOLUPAMENT	ESPECIALMENT ÀFRICA CENTRAL I AUSTRAL

2.3 LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.1 POLÍTIQUES MACROECONÒMIQUES DEL TURISME
INTERNACIONAL

2.3.2 TURISME I LA BALANÇA DE PAGAMENT

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

**TIPOLOGIES DE
POLÍTIQUES
TURÍSTIQUES**

POLÍTICA ECONÒMICA

PLANS DIRECTORS TURÍSTICS

POLÍTIQUES SECTORIALS

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

POLÍTICA ECONÒMICA

- QUAN S'AFAVOREIX EL DESENVOLUPAMENT D'ACTIVITATS TURÍSTIQUES A PARTIR DE LA POLÍTIKA ECONÒMICA GLOBAL D'UN PAÍS
- EINES:
 - FINANCERES I FISCALS
 - CRÈDIT, TAXES D'INTERÈS I IMPOSTOS
 - OBJECTIU: CLIMA D'ESTALVI I INVERSIONS
 - ECONÒMICS
 - EVOLUCIÓ DELS PREUS I TAXES DE CANVI
 - P.E. DEVALUACIÓ DE LA MONEDA
 - POLÍTIKA SOCIAL
 - MESURES RELATIVES A LA DURACIÓ DE LA JORNADA LABORAL, VACANCES, FORMACIÓ PROFESSIONAL...

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

PLANS DIRECTORS TURÍSTICS

- OBJECTIUS A CURT I MIG TERMINI I COORDINACIÓ DELS MITJANS DESTINATS.
- PROJECTES DE PLANIFICACIÓ TERRITORIAL:
 - INFRAESTRUCTURES
 - TRANSPORT
 - DESENVOLUPAMENT INDUSTRIAL
- RECERCA D'OBJECTIUS:
 - ECONÒMICS:
 - CREIXEMENT PRODUCTE NACIONAL, CREACIÓ D'OCUPACIÓ I AUGMENTAR L'ENTRADA DE DIVISES
 - NO ECONÒMICS
 - PRESERVACIÓ DE RECURSOS NATURALS, MILLORA DEL BENESTAR, ACCÉS AL OCI I ALS VIATGES
- ORGANISMES SUPRANACIONALS, NACIONALS, COMUNITATS AUTÒNOMES (ESPANYA) :
 - PERMETEN COORDINAR ACCIONS REGIONALS, NACIONALS I LOCALS.
 - P.E. PLANS DE FOMENT I ELS PLANS DE DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

POLÍTIQUES SECTORIALS

- POLÍTIQUES ESPECÍFIQUES DEL SECTOR TURÍSTIC
- OBJECTIU: MESURES ESPECÍFIQUES, PRESSUPOSTÀRIES, MONETÀRIES I FISCALS PER A DESENVOLUPAR EL TURISME

2.3.3 POLÍTIQUES TURÍSTIQUES

POLÍTIQUES SECTORIALS

- MESURES PRESSUPOSTÀRIES
 - L'ESTAT FINANÇA A L'ORGANISME D'ADMINISTRACIÓ NACIONAL DEL TURISME
 - MINISTERI D'INDUSTRIA, ENERGIA I TURISME → **INSTITUT DE TURISME D'ESPANYA** (TURESPAÑA: www.tourspain.es/es/TURESPANIA/Organismo)
 - SUBVENCIONS PER INCENTIVAR ACTIVITATS PRIORITÀRIES (PLATJA, ACTIVITATS VALORACIÓ PATRIMONI...)
 - PRÉSTECES PER AFAVORIR LA INVERSIÓ EN INFRAESTRUCTURES TURÍSTIQUES, TRANSPORT I ALLOTJAMENT.
- MESURES MONETÀRIES
 - PER TAL DE MANTENIR LA COMPETITIVITAT INTERNACIONAL DELS PRODUCTES TURÍSTICS.
 - PRÀCTICA MÉS ESTESA: DEVALUACIÓ DE LA MONEDA PER A COMPENSAR LA INFLACIÓ INTERIOR.
- MESURES FISCALS
 - AVANTATGES FISCALS PER A LES EMPRESES TURÍSTIQUES

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO, Julián: “Geografía turística: general y de España”. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, S.A. Madrid, 2004.
- VELLAS, François: “Economía y Política del turismo internacional”. Editorial Síntesis. Madrid, 2004.
- VERA , Fernando i altres: “Análisis territorial del Turismo”. Editorial Ariel Geografía. Barcelona, 1997.
- Altres fonts:
 - INE, Resum metodològic Balança de Pagaments.

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 02

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 2.1. ELS FACTORS DE LOCALITZACIÓ DE L'ACTIVITAT TURÍSTICA.
- 2.2. LA DIVERSITAT DELS ESPAIS TURÍSTICS.
- 2.3. LA PREPARACIÓ DELS ESPAIS DE L'OFERTA: LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES.
- 2.4. EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL.

2.4 EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” –
“DESENVOLUPAMENT”

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

2.4 EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” –
“DESENVOLUPAMENT”

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” I “DESENVOLUPAMENT”

CONCEPTE DE DESENVOLUPAMENT

- TIPUS DE DESENVOLUPAMENT
 - ECONÒMIC: PRODUCCIÓ – CONSUM I OCUPACIÓ
 - QUALITATIU: SOCIALS – HUMANS I DE PROTECCIÓ DE LA CULTURA I DEL MEDI AMBIENT
- TAMBÉ CONNOTACIÓ NEGATIVA
 - SI MOLÈSTIES > UMBRAL DE TOLERÀNCIA
- EFECTE MULTIPLICADOR DEL TURISME
 - ANÀLISI KEYNESIÀ
 - k : MULTIPLICADOR DE L'INGRÉS
 - $R = k \times I \rightarrow$ L'AUGMENT DEL CONSUM (TURÍSTIC) INDUEIX A L'AUGMENT DE LA INVERSIÓ I DE LA PRODUCCIÓ D'INGRESSOS.
 - $k = \frac{1}{1 - C/R}$; C/R = PROPENSIÓ MARGINAL A CONSUMIR
 - “FUGUES”: ESTALVI I IMPOSTOS

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” I “DESENVOLUPAMENT”

ASSOCIACIÓ ENTRE POLÍTIQUES

- NECESSITAT D'INTEGRACIÓ I COMPLEMENTARIETAT:
 - ENTRE POLÍTICA DE CONDICIONAMENT TURÍSTIC I PLANS DE DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL
 - COM?
 - DETERMINACIÓ D'OBJECTIUS I MITJANS POLÍTIQUES DE LES POLÍTIQUES PER AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC
 - AVALUACIÓ DELS EFECTES MULTIPLICADORS DE LES POLÍTIQUES DE PRODUCCIÓ I EN EL CONSUM
 - ESTABLIR ELS LÍMITS DE LES POLÍTIQUES DAVANT LA PROTECCIÓ DEL MEDI AMBIENT NATURAL I SOCIAL
- EN L'ACTUALITAT:
 - FRAGMENTACIÓ I PARCEL·LACIÓ DE LES POLÍTIQUES TURÍSTIQUES EN LES POLÍTIQUES SECTORIALS (INDUSTRIAL, ORDENACIÓ DEL TERRITORI...)
 - PÈRDUA DEL POTENCIAL ECONÒMIC.
 - TANT A NIVELL MACRO COM A MICRO.
- TURISME RESPONSABLE (BLASCO, 2005).
 - COL·LABORACIÓ DELS AGENTS IMPLICATS (DESTINS, GOVERNS, SECTOR PRIVAT, SOCIETAT CIVIL, ORGANISMES INTERNACIONALS)
 - ESTABLIMENT DE MARCS POLÍTIQUES, LEGISLATIUS I ECONÒMICS-SOCIALS PER ORIENTAR AL TURISME COM UNA ESTRATÈGIA DESENVOLUPADORA (REDUIR LA POBRESA), NO COM ESPECULADORA.

2.4 EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” –
“DESENVOLUPAMENT”

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

QUÈ ÉS EL TURISME JUST?

- TIPOLOGIA DE TURISME SORGIDA EN LA DÈCADA DELS 90.
- CONCEPTES ASSOCIATS: ASSOCIACIONISME, SENSIBILITZACIÓ PROBLEMES SOCIALS I MEDI AMBIENTALS, DISTRIBUCIÓ JUSTA DE LA RIQUESA, PROTECCIÓ DELS DRETS HUMANS, FORMACIÓ...
- TOTES LES PARTS DESENVOLUPEN, VENEN, GESTIONEN I ACTUEN DE FORMA RESPONSABLE PER TAL DE CREAR AVANTATGES COMPETITIVES
- RECERCA D'UN DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT LOCAL
- JUSTA REMUNERACIÓ ALS PRODUCTORS

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

CIMERA NACIONS UNIDES 2002 (JOHANNESBURG)

- **PLANTEJAMENT D'UNA NOVA ESTRATÈGIA:**
 - ACORDS ENTRE L'OMT, OMC (ORGANITZACIÓ MUNDIAL DEL COMERÇ) I UNCTAD (UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT)
 - TURISME PER A L'ERADICACIÓ DE LA POBRESA (CÒDEC ÈTIC MUNDIAL DEL TURISME DE 1999)
 - ADEQUACIÓ DE LES ESTRATÈGIES ALS AGENTS I COMUNITATS LOCALS INDÍGENES
- **EIXOS DE TREBALL:**
 - MERCATS TURÍSTICS OBERTS
 - ELIMINACIÓ DE LES BARRERES AL CREIXEMENT TURÍSTIC
 - CREACIÓ MARC COMPETÈNCIA JUSTA
 - ELIMINACIÓ DE "FUGUES"
 - TRANSPORT SENSE PROBLEMES
 - CREACIÓ DE SERVEIS PEL TURISME I LA POBLACIÓ LOCAL
 - DISCRIMINACIÓ POSITIVA DELS POBRES
 - DESENVOLUPAMENT 500 PROJECTES EN 2015
- **SECTOR PRIVAT: Responsabilitat Social Corporativa – Global Reporting Initiative – moviment Comerç Just**

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

PROBLEMES A LES INICIATIVES

DEPENDÈNCIA CAPITAL
EXTERIOR
(FINANÇAMENT)

MANCA DE PROPIETAT
DE LA TERRA

ALTES "FUGUES"

MANCA CONEIXEMENT
EMPRESARIAL I FORÇA
OPERATIVA

BAIXA QUALIFICACIÓ DE
LA DONA

DEFICIÈNCIA DE LES
INFRAESTRUCTURES

DESCONEIXEMENT DE
MERCATS DE
MERCADERIES I
TURÍSTICS
INTERNACIONALS

MANCA DE GARANTIA
DE DISTRIBUCIÓ
EQUITATIVA DELS
INGRESSOS

POCA SENSIBILITZACIÓ
DELS TURÍSTIC

2.4 EL PAPER DEL TURISME EN EL DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL

2.4.1 RELACIÓ DELS CONCEPTES “TURISME” –
“DESENVOLUPAMENT”

2.4.2 TURISME I DESENVOLUPAMENT JUST

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

QUÈ ÉS EL TURISME SOLIDARI?

- **SOLIDARITAT COM MOTIVACIÓ PRINCIPAL DEL TURISTA**
 - ENTRE EL TURISTA I LA POBLACIÓ LOCAL
 - ACCIÓ DE COMPROMÍS I DURABILITAT
 - DEMANDA: OCI I VACANCES DE COL·LABORACIÓ
 - OFERTA: IMPULS MÉS FORT I MAJORITARI
- **INICI DÈCADA DELS 60. CRISTIAN SAGLIO: INTENCIONALITAT DE DESENVOLUPAR EL TURISME AL SENEGAL**
 - ARRELS EN EL TURISME COMUNITARI
- **ACTUALITAT:**
 - ESTIL I FILOSOFIA DE TREBALL I VIDA: IDEA “FER ALGO PER ALS ALTRES”
 - SENSIBILITZACIÓ A LA SOCIETAT D’UNA REALITAT DESCONEGUDA: ONG’S, ASSOCIACIONS HUMANITÀRIES I COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT
- **NO CONFONDRE AMB TURISME SOSTENIBLE, ECOTURISME I VIATGES DE SOLIDARITAT**

2.4.3 TURISME SOLIDARI I MÀRQUETING SOCIAL

QUÈ ÉS EL MÀRQUETING SOCIAL?

- S'AFEGEIX LA RESPONSABILITAT SOCIAL DE LES CORPORACIONS AL CONCEPTE DE MÀRQUETING TRADICIONAL
 - CONSUM INTEL·LIGENT
 - CONCEPTE IMPERATIU ECOLÒGIC
 - CONCEPTE HUMÀ
- UTILITZACIÓ DEL MÀRQUETING AMB LA FINALITAT D'ESTABLIR UN EQUILIBRI ENTRE:
 - BENEFICIS DE LES ORGANITZACIONS
 - DESITJOS DEL CONSUMIDOR
 - INTERESSOS DELS DESTINS
- DEMANDA: OCI RESPONSABLE → VIVÈNCIA SOCIAL, ALTRUISME I COMPROMÍS.
- TENDÈNCIA DE MÀRQUETING NO LUCRATIU:
 - RAINBOW TOURS: <http://www.rainbowtours.co.uk/>

BIBLIOGRAFIA

- SANCHO, Amparo: “Jornadas Internacionales de Turismo Justo: Un reto para el desarrollo”, 8 y 9 de abril 2005.
- VELLAS, François: “Economía y Política del turismo internacional”. Editorial Síntesis. Madrid, 2004.

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 03

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

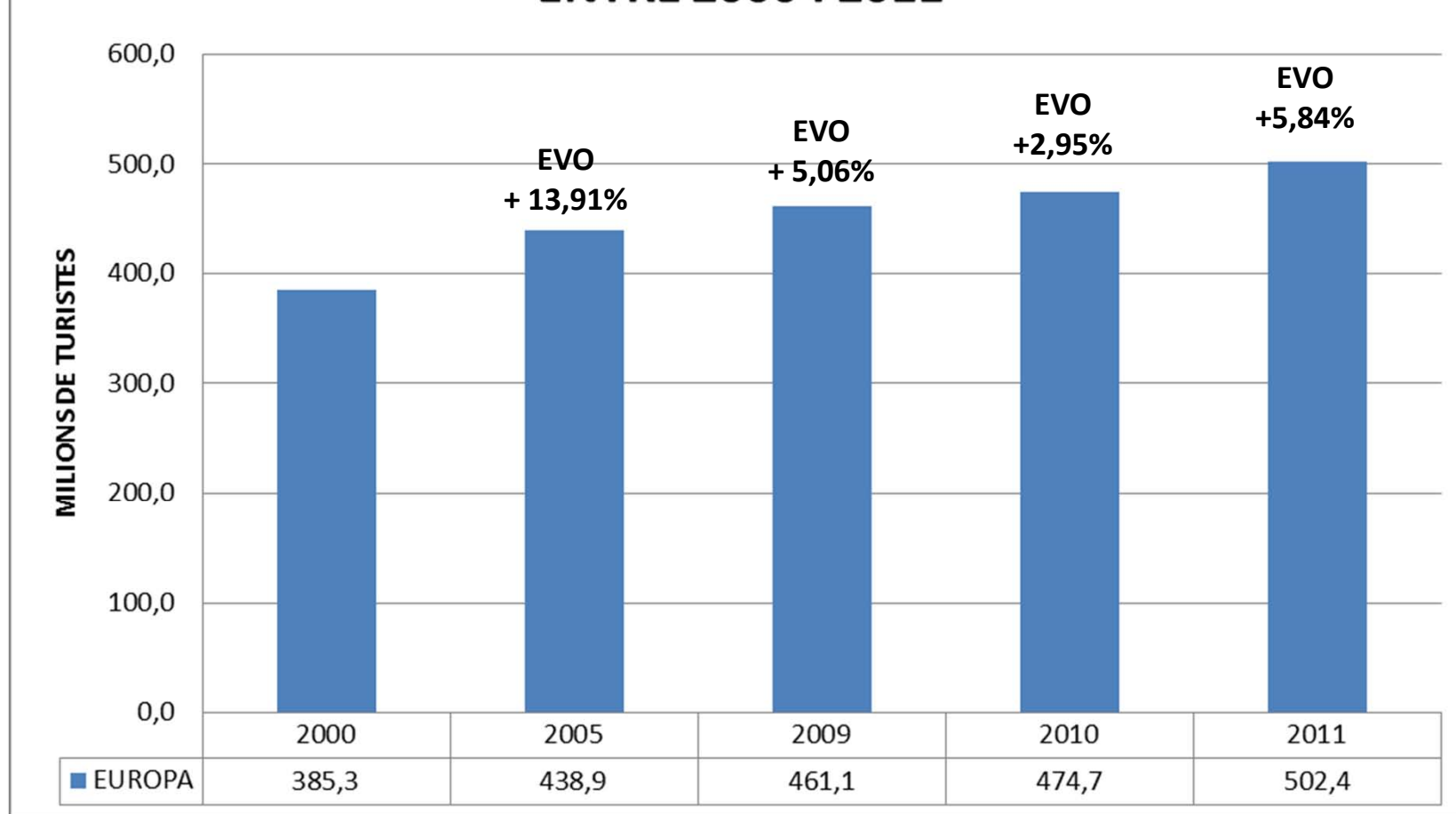
3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

INTRODUCCIÓ

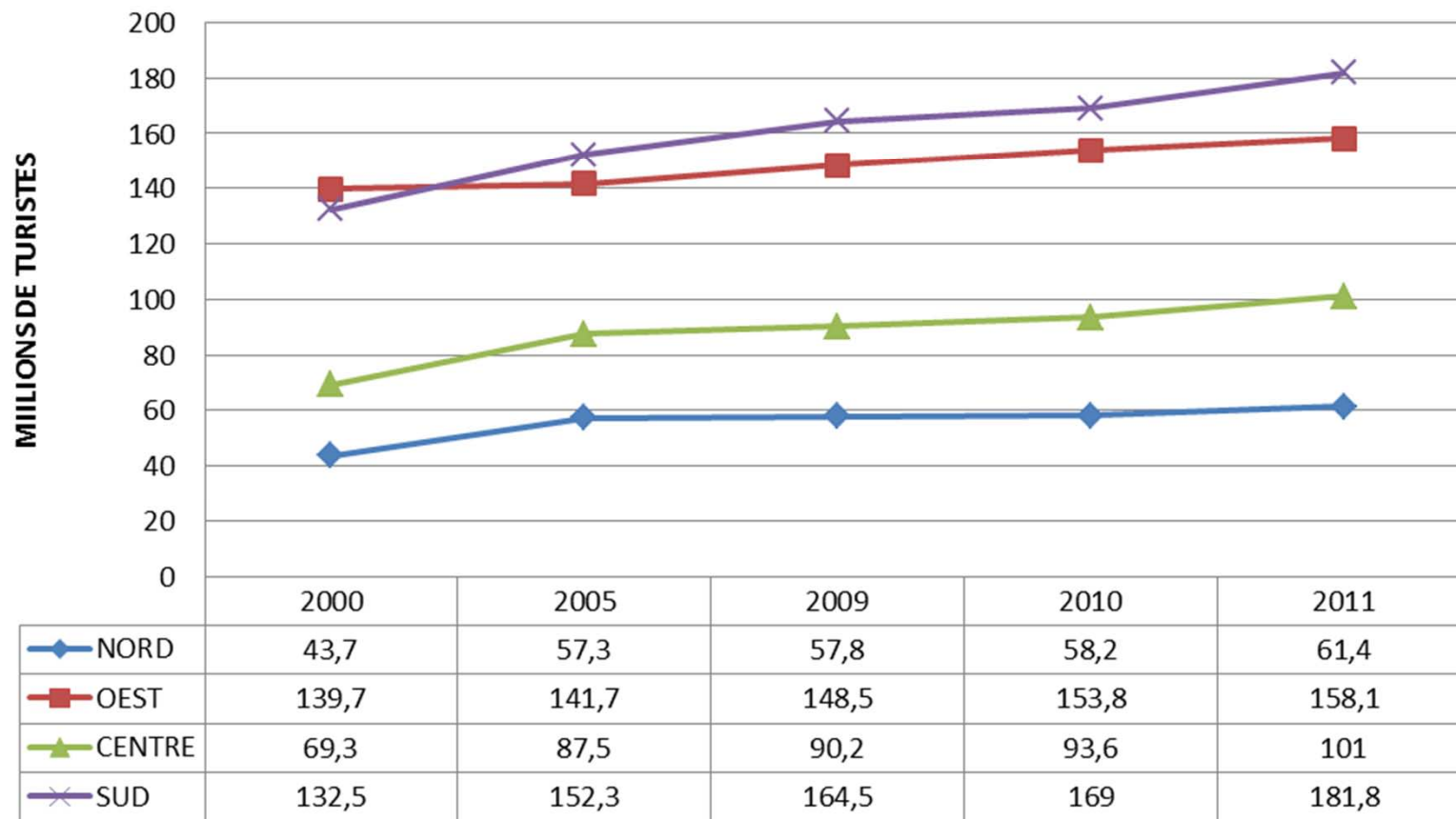
- DADES GENERALS QUE CONSOLIDEN AL CONTINENT EUROPEU COM EL PRIMER DESTÍ TURÍSTIC AL MÓN
- IMPORTANT: PRÀCTICA Nº 05 L'ALUMNE PODRÀ OBTENIR I ANALITZAR DADES DELS PRINCIPALS PAÏSOS DE CADA REGIÓ

	2000	2005	2009	2010	2011
MÓN	674	797	881	939	980
EUROPA	385,3	438,9	461,1	474,7	502,4
PES AL MÓN	57,2%	55,1%	52,3%	50,5%	51,3%
NORD	43,7	57,3	57,8	58,2	61,4
PES AL MÓN	6,5%	7,2%	6,6%	6,2%	6,3%
PES A EUROPA	11,3%	13,1%	12,5%	12,3%	12,2%
OEST	139,7	141,7	148,5	153,8	158,1
PES AL MÓN	20,7%	17,8%	16,9%	16,4%	16,1%
PES A EUROPA	36,3%	32,3%	32,2%	32,4%	31,5%
CENTRE	69,3	87,5	90,2	93,6	101
PES AL MÓN	10,3%	11,0%	10,2%	10,0%	10,3%
PES A EUROPA	18,0%	19,9%	19,6%	19,7%	20,1%
SUD	132,5	152,3	164,5	169	181,8
PES AL MÓN	19,7%	19,1%	18,7%	18,0%	18,6%
PES A EUROPA	34,4%	34,7%	35,7%	35,6%	36,2%

EVOLUCIÓ DEL TURISTES EN EUROPA ENTRE 2000 I 2011



EVOLUCIÓ DELS TURISTES A EUROPA ENTRE 2000 I 2011.



Realització pròpia a partir de les dades del baròmetre de l'OMT, març 2012.

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

**CINC ÀREES
DIFERENCIADES**

- EUROPA OCCIDENTAL
- EUROPA ATLÀNTICA
- ELS PAÏSOS ALPINS
- EUROPA MEDITERRÀNIA
- EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA OCCIDENTAL

- PAÏSOS NÒRDICS
 - NORUEGA – SUÈCIA – FINLÀNDIA – ISLÀNDIA I DINAMARCA.
- CARACTERÍSTIQUES CLIMÀTIQUES
 - CONDICIONS CLIMÀTIQUES DURES.
 - LLARGUES NITS HIVERNALS:
 - 1.224 HORES AL ANY (BERGEN – NORUEGA).
 - ABUNDÀNCIA DE NEU
- CARACTERÍSTIQUES FÍSiques
 - LLACS: 187.000 FINLÀNDIA, 100.000 SUÈCIA
 - MARS FREDs I PERILLOSOS.
 - A LA COSTA:
 - ARXIPÈLAGS, LLACS, ESTUARIS PROFUNDS I FIODS
 - CLIMA MÉS SUAUA A L'ESTIU PERÒ AMB MÉS PLUJA

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA OCCIDENTAL

- **CARACTERÍSTIQUES DEMOGRÀFIQUES**
 - POCA POBLACIÓ (25.590.231 HABITANTS AL 2011; EL 37% VIU A SUÈCIA I EL 1% A ISLÀNDIA)
 - ASSENTAMENTS A PROP DE LA COSTA, ZONES URBANES.
 - DESENVOLUPAMENT D'ALTES INFRAESTRUCTURES A LA PERIFÈRIA, SEGONES RESIDÈNCIES.
- **TIPOLOGIA DE TURISME**
 - REGIONS MERIDIONALS SÓN LES MÉS VISITADES.
 - TURISME ESTACIONAL: A L'ESTIU
 - SUÈCIA I DINAMARCA: 70% DE LES ESTÀNCIES
 - ALT TURISME DE PROXIMITAT AL VOLTANT DE LES CIUTATS: PRÀCTIQUES D'ESPORTS
 - PREDOMINI:
 - TURISME I RELACIÓ AMB LA NATURA
 - TURISME D'ESPORTS (ESPECIALMENT AMB LA NEU I GEL).
- **BALANÇA TURÍSTICA MOLT DEFICITÀRIA**

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

- ILLES BRITÀNIQUES - PAÏSOS DEL BENELUX- ALEMANYA – REGIONS ORIENTALS
 - REGNE UNIT I IRLANDA
 - PAÏSOS BAIXOS, BÈLGICA, LUXEMBURG
 - REGIONS ORIENTALS: 5 “NOUS” LÄNDERS → BOLTHENHAGEN, RERIK, KÜHLUNGSBORN, GRAAL-MÜRITZ I HERINGSBORN.

EUROPA ATLÀNTICA

- PRIMER NUCLI EMISSOR DE TURISTES DEL MÓN
 - 100 MILIONS DE PERSONES (QUASI 25% D'EUROPA)
 - BRESSOL DE LA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL I PRECURSORS DEL TURISME MODERN
 - ALT NIVELL DE VIDA
 - TAXES D'EIXIDA AL ESTRANGER SUPERIORS AL 50% A BÈLGICA E IRLANDA, 60% PAÏSOS BAIXOS I ALEMANYA I DEL 90% A LUXEMBURG.

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

- **CARACTERÍSTIQUES CLIMÀTIQUES**
 - SEGONS LA LATITUD I EL RELLEU: CONTRASTOS TÈRMICS I PLUVIOMÈTRICS NOTABLES
 - ALTA HUMITAT I TEMPERATURES FRESQUES
 - PREDOMINI VENT W I PLUJA MODERADA DURANT TOT L'ANY

EUROPA ATLÀNTICA

- **CARACTERÍSTIQUES FÍSIQUES**
 - ALTA PREOCUPACIÓ PEL MEDI AMBIENT
 - COSTES SORRENQUES, ROCOSOS, VOREJADES DE DUNES. BADIES I EXTENSES MARESMES.
 - MULTITUD DE BOSCOS PERÒ AMB DESENVOLUPAMENT DESIGUAL: ALTA EXPLOTACIÓ

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA ATLÀNTICA

- TIPOLOGIA DE TURISME
 - PATRIMONI HISTÒRIC I CULTURAL EXCEPCIONAL + CIVILITZACIONS URBANES MÉS ANTIGUES
 - CAMPANARS I CONVENTS, CASES ANTIGUES, CATEDRALS, CIUTADELLES
 - HERÈNCIA INDUSTRIAL, INFRASTRUCTURES I NOMBROSOS MUSEUS
 - TURISME URBÀ: ESTÀNCIES TURÍSTIQUES CURTES, DURANT TOT L'ANY
 - TURISME DE NEGOCIS: MÉS DEL 10% DE LES ARRIBADES MITJANA (25% AL REGNE UNIT).
 - TURISME A LA COSTA:
 - EL MÉS PRECOÇ
 - ATRACCIÓ DE LES CIUTATS COM BRIGHTON, OSTENDE, LE TOUQUET O DEAUVILLE
 - TURISME I NATURA:
 - TANT ALS BOSCOS COM ALS PARCS URBANS I PERIFÈRICS (PULMONS) A ON PRACTIQUEN ESPORTS I OCI
 - LONDRES: 21 M² PER HABITANT, L'HAIA: 45, BERLIN: 80
 - DUBLÍN: 300 PARCS
 - RESIDÈNCIES SECUNDÀRIES: CAMP DE GOLF, CIRCUÏTS CICLISTES I CAVALL
- BALANÇA DEFICITÀRIA MENYS FRANÇA

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

- SUÏSSA I ÀUSTRIA
- IMPORTANTS NUCLI RECEPTOR DE TURISTES DEL MÓN
 - 31 MILIONS DE VISITANTS (ALTA CORRENT INTERNA)
 - TERRITORI: 41.288 KM² SUÏSSA I 83.849 KM² ÀUSTRIA

PAÏSOS ALPINS

- CLIMATOLOGIA
 - MOLT CONDICIONAL PEL RELLEU
 - CONTINENTALITAT
 - BAIXES TEMPERATURES I PRECIPITACIONS
 - NEUS ABUNDANTS I PROLONGADES
 - DIVERSITATS D'ORIENTACIÓ DEL RELLEU I EXPOSICIONS: MATISOS CLIMÀTICS LOCALS (SOLANES DEL VALAIS, DELS GRISONES I DE LA CARINTHIE)
 - ESCALONAMENT DE LA VEGETACIÓ A LES VESSANTS (VINYERS A PROP DEL LLAC LEMAN)

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

PAÏSOS ALPINS

- **ATRACTIUS:**
 - **INFLUÈNCIA DE LA MUNTANYA**
 - ALPS: 66% D'ÀUSTRIA I 59% DE SUÏSSA
 - MACÍS DE JURA
 - REGIONS DE BAIXES ALTITUDS ESCASSES
 - PICS, VALLS I PORTS DE MUNTANYA
 - SUÏSSA TÉ MÉS DE 14 AMB MÉS DE 4.000 M (MONT ROSA, WEISSHORN I CERVINO)
 - GLACIARS: ALETSCH MÉS AMPLE D'EUROPA.
 - ZONES ESQUIABLES:
 - ÀUSTRIA 1.050 KM² I SUÏSSA 950 KM²
 - ESTIU:
 - ZONES D'ESTIUEIG I SENDERISME
 - **"COR D'EUROPA"**
 - SUÏSSA SITUADA ENTRE ALEMANYA, FRANÇA I ITÀLIA (EMISSORS DE TURISTES AMB ALT NIVELL DE VIDA).
 - ÀUSTRIA SITUADA ENTRE ALEMANYA, REPÚBLICA TXECA, ITÀLIA, ESLOVÈNIA I HONGRIA
 - CONSTRUCCIÓ DE PORTS DE MUNTANYA I TÚNELS FERROVIARIS ESPECIALMENT A SUÏSSA.
 - AEROPORTS INTERNACIONALS A SUÏSSA: ZURICH I GINEBRA; ÀUSTRIA: VIENA
 - VIENA TÉ MÉS DESENVOLUPAMENT XARXA CARRETERES

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

PAÏSOS ALPINS

- TRADICIÓ D'ACOLLIMENT
 - ESTATUT POLÍTIC DE NEUTRALITAT A SUÏSSA: RECONeixEMENT INTERNACIONAL, ACOLLIMENT DE NEGOCIACIONS INTERNACIONALS I ATRACCIÓ DE CAPITAL (BANCS).
 - CAMÍ A ITÀLIA DELS VISITANTS DEL NORD D'EUROPA
 - ATRACCIÓ GRANS ESCRITORS COM VOLTAIRE, ROUSSEAU I GOETHE PELS PAISATGES LACUSTRES I MUNTANYOSOS.
 - MÉS TARD, TURISME ELITISTA (ESTACIONS DEL LLAC LUGANO I LLAC MAJOR)
 - ALTA REPUTACIÓ DE LES ESTACIONS D'ESQUÍ (LEYSIN I DAVOS A SUÏSSA).
 - ESTACIONS TERMALS AUSTRÍAQUES (BAD ISCHL)
- TURISME: PART DEL MOTOR ECONÒMIC
 - MÉS TURISTES A ÀUSTRIA QUE A SUÏSSA (MÉS POPULAR)
 - PROXIMITAT I MATEIXA LLEGUA (ALEMANY)
 - BALANÇA POSITIVA (ÀUSTRIA ÉS EL 6,7% DEL PIB I A SUÏSSA EL 2,9%).

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA MEDITERRÀNIA

- **ESPANYA, PORTUGAL, ITÀLIA, GRÈCIA, ESTATS INSULARS, NORD D'ÀFRICA I ORIENT PRÒXIM, ORIENT MITJÀ**
 - ESTATS INSULARS: MALTA, XIPRE
 - NORD D'ÀFRICA I ORIENT PRÒXIM:
 - MAGRIB: MARROC, ARGÈLIA, TUNÍSIA,
 - EGIPTA
 - ORIENT MITJÀ: ISRAEL, LÍBAN I TURQUIA
- **LLOC PRIVILEGIAT DE TURISME INTERNACIONAL**
 - GRAN EXTENSIÓ
 - CLIMATOLOGIA FAVORABLE I LLUMINOSITAT
 - RELLEU AMB BAIXA ALTITUD I GRAN VARIETAT DE PLATGES
 - PRODIGIÓS PATRIMONI HISTÒRIC, ARQUEOLÒGIC I CULTURAL
 - MODERACIÓ DE PREUS
 - BONES COMUNICACIONS AMB EL NORD D'EUROPA
- **ALTA SENSIBILITAT DELS TURISTES AMB PROBLEMES POLÍTICS AL OEST (GUERRA CIVIL IUGOSLÀVIA EN 1991, REVOLTES ALS PAÏSOS MUSULMANS 2011)**

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA MEDITERRÀNIA

- GRAN DISPARITAT DE XIFRES SEGONS ZONES:
 - ESPANYA I ITÀLIA SÓN ELS PAÏSOS AMB MAJOR ATRACCIÓ (56,7 I 46,1 MILIONS EN 2011)
 - NORD D'ÀFRICA I ORIENT PRÒXIM:
 - DESENVOLUPAMENT RECENT GRÀCIES AL TRANSPORT AERI
 - ALTA INESTABILITAT POLÍTICA
 - LÍBIA CONTINUA TANCADA AL TURISME ENCARA QUE TÉ UN GRAN POTENCIAL PELS EMPLAÇAMENTS ARQUEOLÒGICS COM CYRENE, LEPTIS MAGDA, PTOLEMAIS I ELS OASIS SAHARIANS DE KOUFRA I SEBHA.
 - EGIPTE: 10,6 MILIONS DE VISITANTS EN 2011
 - ORIENT MITJA:
 - ISRAEL ENCLAVAMENT JUEU (FLUXOS INTENSOS DE JUEUS AMERICANS): 2 MILIONS EN 2011
 - TURQUIA: 29,3 MILIONS DE VISITANTS EN 2011

3.1 EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

3.1.1 EUROPA OCCIDENTAL

3.1.2 EUROPA ATLÀNTICA

3.1.3 ELS PAÏSOS ALPINS

3.1.4 EUROPA MEDITERRÀNIA

3.1.5 EUROPA DE L'EST I LA CEI

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

- PAÏSOS BÀLTICS, HONGRIA, POLÒNIA, REPÚBLICA TXECA, ESLOVÀQUIA, ROMANIA, BULGÀRIA, EX-IUGOSLÀVIA
 - PAÏSOS BÀLTICS: ESTÒNIA, LETÒNIA I LITUÀNIA
 - EX-IUGOSLÀVIA: BÒSNIA, CROÀCIA, ESLOVÈNIA, REPÚBLICA DE MACEDÒNIA (FYROM), MONTNEGRE I SÈRBIA
- APERTURA FRONTERES DES DE L'ESTIU DE 1989 (ANTIGA URSS).

EUROPA DE L'EST

- TERRITORIS AMB ALTA POTENCIALITAT :
 - PAÏSOS BÀLTICS:
 - ESTÒNIA:
 - LITORAL PLE D'ILLES. TALLIN HA CONSERVAT ELS SEUS VESTIGIS HISTÒRICS. VILIANDI, CENTRE INDUSTRIAL I TURÍSTIC D'ATRACCIÓ TURISME D'ELIT RUS I ESCANDINAU.
 - LETÒNIA
 - CONSERVACIÓ TRADICIÓ GERMÀNICA. RIGA CIUTAT MUSEU: VELS BARRIS, CASTELL PORTE-CLAVE, CATEDRAL DE SAN PEDRO EL GRAN... NOMBROSOS MUSEUS.
 - LITUÀNIA:
 - TÉ MÉS DE 4.000 LLACS SUPORT D'ACTIVITATS D'OCI I TURISME. LA CAPITAL, VILNA, ÉS LA CIUTAT MÉS FREQUËNTADA AMB PALAUS POLONESOS TRANSFORMATS EN MUSEUS, ESGLÉSIES GÒTIQUES I BARROQUES.

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA DE L'EST

- POLÒNIA:
 - SEPTENTRIONAL:
 - TURISME DIVERSIFICAT.
 - PLATGES D'ARENA I LOCALITATS MARÍTIMES.
 - TURISME CULTURAL A GDANSK: ARQUITECTURA FLAMENCA, GÒTICA I BARROCA.
 - TURISME I NATURA: VALLS AL·LUVIALS DEL VÍSTULA I DEL ODER AMB NOMBROSOS LLACS. A MASURIA DESTAQUEN ACTIVITATS NÀUTIQUES.
 - PLANACENTRAL:
 - BOSCOS I ZONES PANTANOSES. DESTACA VARSOVIA, CAPITAL, CIUTAT VELLA I RESTAURADA.
 - REGIONS MERIDIONALS:
 - BAIXA SILESIA REGIÓ AGRÍCOLA I MINERA AMB CIUTATS PINTORESQUES. WROCLAW CIUTAT PRINCIPAL. MONTES GEGANTS (SENDERISME I CAMPING) I ALTS TATRAS (NEU I ESQUÍ)
- REPÚBLICA TXECA:
 - EXCEL·LENT UBICACIÓ GEOGRÀFICA
 - PRAGA, CAPITAL, CIUTAT MÉS DESTACADA DEL TRUISME EUROPEU PER LA SEUA ECLOSIÓ ARQUITECTÒNICA. PATRIMONI RIC I BÉ CONSERVAT.
 - REGIÓ DE BOHÈMIA PLENA DE CIUTATS PINTORÈSQUES COM HRADEC KÁLOVÉ, JIHLAVA I TELC. NOMBROSOS BALNEARIS.

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA DE L'EST

- ESLOVÀQUIA:
 - PAÍS MUNTANYÓS. AL SUD, BRATISLAVA, CENTRE D'ORGANITZACIÓ DE CREUERS PEL DANUBI.
- HONGRIA:
 - EXCEL·LENT UBICACIÓ GEOGRÀFICA AFAVOREIX L'ARRIBADA DE TURISTES.
 - BUDAPEST, CAPITAL, NAIXEMENT DE DOS CIUTATS (BUDA: CIUTAT ALTA) I PEST (CIUTAT BAIXA), UNIDES EN 1848 PEL PONT DE LES CADENES. CASES BARROQUES, TEMPLES CORINTIS, PALAUS BIZANTINS I CASES D'ESTIL NEOCLÀSSIC EN PERFECTE ESTAT.
 - LLAC BALATÓN AMB LOCALITATS DE PLATJA COM SIOFOK, BALATONFÜRED I BALATONALMADI.
- ROMANIA:
 - ADEQUACIÓ DEL LITORAL DEL MAR NEGRE. LLARGUES PLATGES DE SORRA FINA, PREUS COMPETITIU, BALNEARIS.
 - TRANSILVÀNIA I ELS CARPATS: RELLEU MOLT DIVERS. ESTACIONS D'ESQUÍ I CAÇA.
 - PLANES DE MOLDAVIA, VALAQUIA I DOBRUJA, MARCADES PER INFLUÈNCIA MUSULMANA. CONSERVACIÓ MONESTIRS.
- BULGÀRIA:
 - ATRACCIÓ PEL LITORAL DEL MAR NEGRE: BALNEOTERÀPIA
 - BALCANS: POBLES TRADICIONALS I MONESTIRS

3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES

EUROPA DE L'EST I LA CEI

- EX-IUGOSLÀVIA:
 - ESTACIONS D'ESQUÍ, ESTACIONS TERMALS I PORTS NÀUTICS.
 - ATRACTIU DE LA COSTA AL QUE S'HA D'AFEGIR ELS VESTIGIS ROMANS A PULA, ISTRIA I SPLIT. DUBROVNIK PRIMER CENTRE TURÍSTIC.
 - 9 AEROPORTS INTERNACIONALS (SPLIT I DUBROVNIK)
- CEI
 - COMUNITAT D'ESTATS INDEPENDENTS
 - RÚSSIA:
 - 17 MILIONS DE KM².
 - MOSCOU: PLAÇA ROJA, ENVOLTADA DEL RECINTE DEL KREMLIN, BASÍLICA DE SAN BASILI, MAUSOLEU DE LENIN, MUSEU HISTÒRIC...
 - ENVOLTANTS DE MOSCOU: CIUTATS-MUSEU DE LA SANTA RUSIA: ARKHANGELSKOÏE, SOUZDAL, VLADIMIR I ZAGORSK.
 - VOLGA, RECORREGUTS ORGANITZATS.
 - COSTA DEL BÀLTIC_
 - SAN PETERSBURG: LA CREUEN MÉS DE 600 PONTS. EXCEPCIONAL PATRIMONI ARTÍSTIC. MUSEU DE L'ERMITATGE
 - BIELORÚSSIA
 - PATRIMONI DESTRUÏT EN LA 2^a GUERRA MONDIAL
 - UCRAÏNA:
 - KIEV: BRESSOL DE L'IMPERI RUS. JOIES ARQUITECTÒNIQUES

BIBLIOGRAFIA

- MESPLIER, Alain: “Geografía del turismo en el mundo”. Editorial Síntesis. Madrid, 2000.
- Webs:
 - MINISTERI D’INDÚSTRIA, ENERGIA I TURISME
 - [HTTP://MITYC.ES](http://MITYC.ES)
 - ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL DEL TURISME
 - [HTTP://UNWOT.ORG.ES](http://UNWOT.ORG.ES)
 - EUROSTAT
 - [HTTP://EPP.EUROSTAT.EC.EUROPA.EU](http://EPP.EUROSTAT.EC.EUROPA.EU)

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 03

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- **3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS**
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

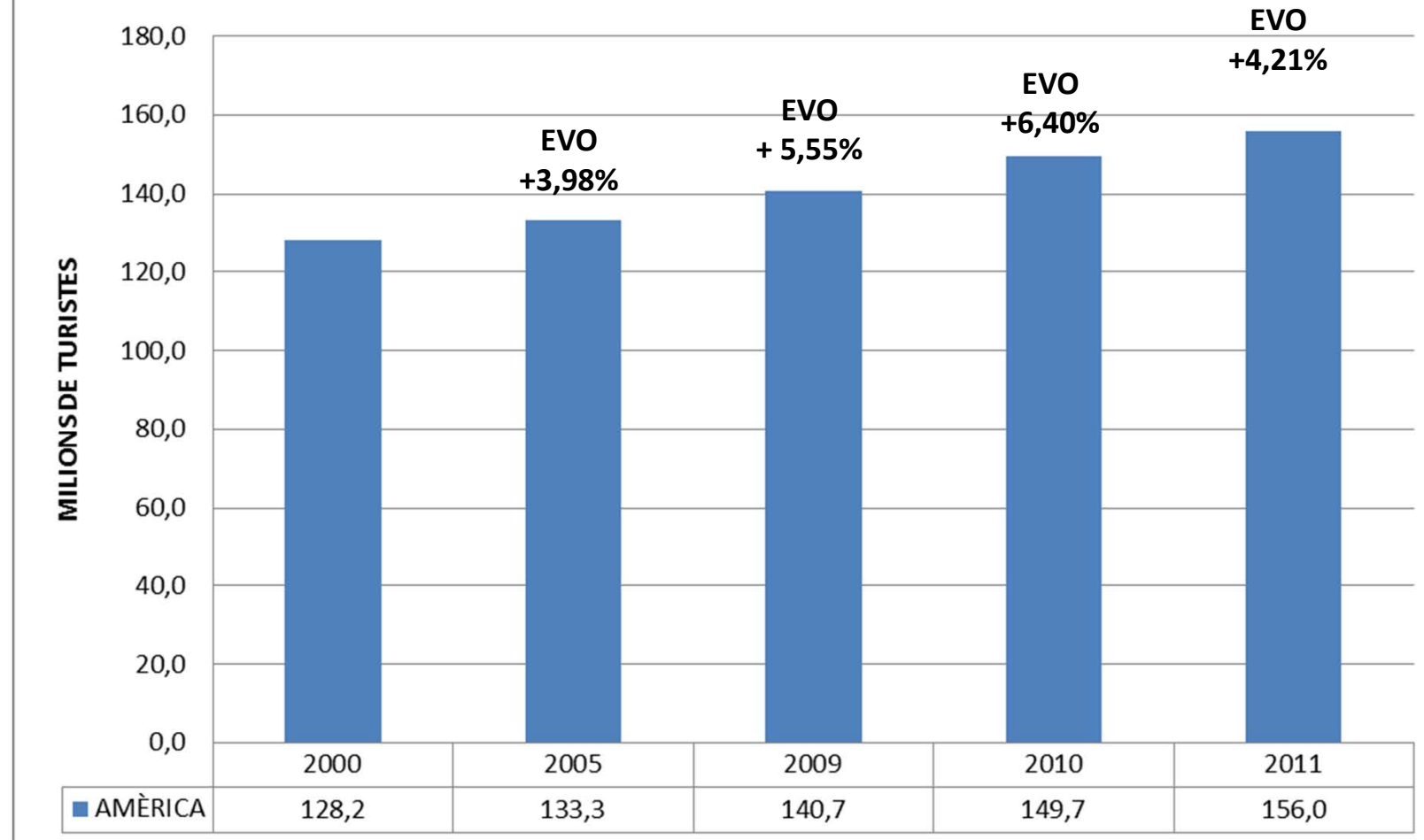
3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

INTRODUCCIÓ

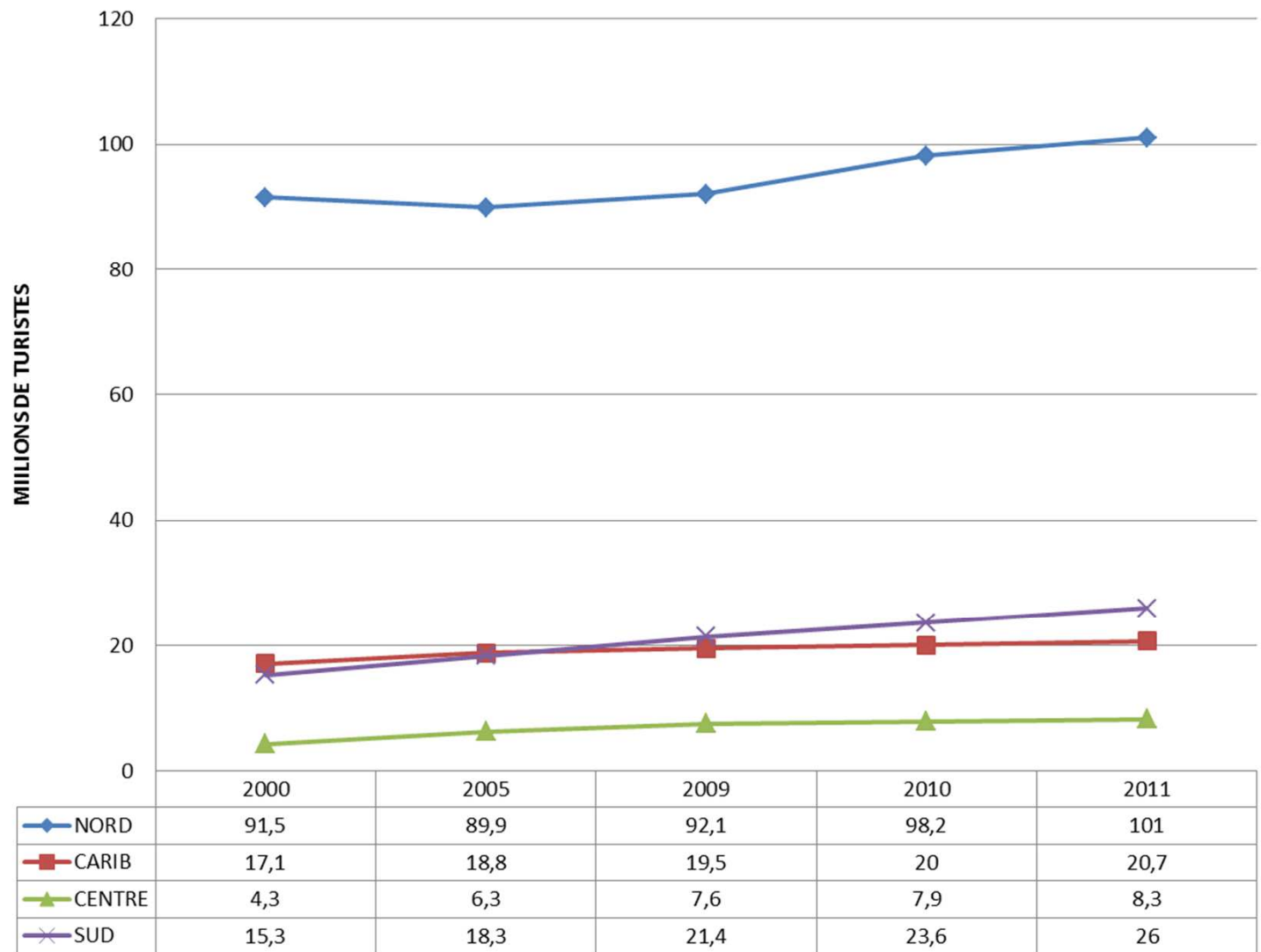
- TERCER CONTINENT TURÍSTIC AL MÓN.
- 943.291.755 HABITANTS (2011)
- 40 MILIONS DE KM²
- IMPORTANT: PRÀCTICA Nº 05 L'ALUMNE PODRÀ OBTENIR I ANALITZAR DADES DELS PRINCIPALS PAÏSOS DE CADA REGIÓ

	2000	2005	2009	2010	2011
MÓN	674	797	881	939	980
AMÈRICA	128,2	133,3	140,7	149,7	156,0
PES AL MÓN	19,0%	16,7%	16,0%	15,9%	15,9%
NORD	91,5	89,9	92,1	98,2	101
PES AL MÓN	13,6%	11,3%	10,5%	10,5%	10,3%
PES A AMÈRICA	71,4%	67,4%	65,5%	65,6%	64,7%
CARIB	17,1	18,8	19,5	20	20,7
PES AL MÓN	2,5%	2,4%	2,2%	2,1%	2,1%
PES A AMÈRICA	13,3%	14,1%	13,9%	13,4%	13,3%
CENTRE	4,3	6,3	7,6	7,9	8,3
PES AL MÓN	0,6%	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%
PES A AMÈRICA	3,4%	4,7%	5,4%	5,3%	5,3%
SUD	15,3	18,3	21,4	23,6	26
PES AL MÓN	2,3%	2,3%	2,4%	2,5%	2,7%
PES A AMÈRICA	11,9%	13,7%	15,2%	15,8%	16,7%

EVOLUCIÓ DEL TURISTES A AMÈRICA



EVOLUCIÓ DELS TURISTES A AMÈRICA ENTRE 2000 I 2011.



3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

**DOS ÀREES
DIFERENCIADES**

- AMÈRICA ANGLOSAXONA
- CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

3.2.1 AMÈRICA ANGLOSAXONA

3.2.2 CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

3.2.1 AMÈRICA ANGLOSAXONA

3.2.2 CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

AMÈRICA ANGLOSAXONA

- ESTATS UNITS I CANADÀ
 - IMMENS QUADRILÀTER DE 4.500 KM D'EST A OEST (NOVA YORK I CALIFÒRNIA) I 5.000 KM DE SUD A NORD (DESEMBOCADURA DEL RIU GRAN FINS L'OCEÀ ÀRTIC)
- 19 MILIONS DE KM² (4 VEGADES EUROPA)
- 313 MILIONS D'HABITANTS ALS ESTATS UNITS I 34,5 AL CANADÀ (2011)
- VISITANTS AL 2007:
 - ESTATS UNITS: 56 MILIONS
 - CANADÀ: 30 MILIONS

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

- **CARACTERÍSTIQUES FÍSIQUES**

- TRES CONJUNTS TOPOGRÀFICS ENTRE L'ATLÀNTIC I EL PACÍFIC:
 - APALATXES
 - DEPRESSIÓ CENTRAL FORMADA PER LA CONCA DEL MISSISSIPÍ
 - PROFUNDITAT DELS GRANS LLACS I LES ALTIPLANS BAIJES QUE ENVOLTEN LA BADIA DE HUDSON (ROCOSES).

AMÈRICA ANGLOSAXONA

- **CARACTERÍSTIQUES CLIMATOLÒGIQUES**

- SITUACIÓ ENTRE EL TRÒPIC DE CÀNCER I EL CERCLE POLAR ÀRTIC
- AMPLIA GAMA DE CLIMES
 - DESTACA EL "SUN BELT" (SUD DELS ESTATS UNITS): SUAU EN HIVERN I CALORÓS A L'ESTIU
 - CLIMA CONTINENTAL ALS ALTIPLANS AL INTERIOR AMB FORTES DIFERÈNCIES TÈRMiques
 - CLIMA MEDITERRANI A LA COSTA SUD DEL PACÍFIC (CALIFÒRNIA) I OCEÀNIC AL NORD (ALASKA)

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

AMÈRICA ANGLOSAXONA

- **CARACTERÍSTIQUES DEMOGRÀFIQUES**
 - ALTA RENTA PER CÀPITA (2010):
 - ESTATS UNITS: 47.199 \$
 - CANADÀ: 38.989 \$
 - GRAN MOBILITAT
 - VACANCES FRACCIONADES EN LLARGS CAPS DE SETMANA
 - VIATGES DE NEGOCIS
 - XARXA DE TRANSPORTS D'INTERIOR ÉS LA MÉS ACTIVA DEL MÓN:
 - AVIÓ (17.000 AEROPORTS ALS ESTATS UNITS I 1.175 EN CANADÀ)
 - GRAN NOMBRE DE PLACES HOTELERES ALS ESTATS UNITS: 4,4 MILIONS (2007)
- **BALANÇA POSITIVA ALS ESTATS UNITS I NEGATIVA AL CANADÀ**

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

REGIONS TURÍSTIQUES DELS ESTATS UNITS

- **NORD-EST:**
 - METRÒPOLIS ATLÀNTIQUES: NOVA YORK, FILADÈLFIA, BOSTON, WASHINGTON. TEIXIT URBÀ CONTINU
 - NOVA ANGLATERRA: PATRIMONI HISTÒRIC, VITALITAT CULTURAL, BELLESA DE LES MUNTANYES I COSTES
- **EL COR D'AMÈRICA:**
 - PENNSILVÀNIA (AMISH), GRANS LLACS (MAR INTERIOR DE 250.000 KM2 DIVIDIT EN 5 LLACS), CIUTATS INDUSTRIALS (DETROIT), CHICAGO DESTACA PER LA SEUA ARQUITECTURA, MIDDLE WEST (DES D'OHIO FINS MINNESOTA) ES UN MERCAT AGRÍCOLA I CENTRE INDUSTRIAL
- **SUD:**
 - DESTACA L'ESTAT DE FLORIDA EN REBRE VISITANTS.
 - VELL SUD: DES D'ARKANSAS FINS LOUISIANA. MONTES APALATXES. ESTATS DEL MISSISSIPÍ (NOVA ORLEANS).
- **OEST (A PARTIR DEL MERIDIÀ 100):**
 - FAR WEST: MUNTANYES ROCOSES, SERRA NEVADA
 - WYOMING TÉ DOS PARCS NACIONALS: GRAN TETON I YELLOWSTONE.
 - FRANJA LITORAL MOLT POBLADA: CALIFÒRNIA, LOS ÀNGELS I SAN FRANCISCO.
- <http://www.buyusa.gov/spain/informacionturistica/index.asp>

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

REGIONS TURÍSTIQUES AL CANADÀ

- PREDOMINI TURÍSTIC. ONTARIO I QUEBEC LES PROVÍNCIES MÉS POBLADES.
 - ONTARIO: CATARACTES DEL NIÀGARA, PARC NACIONAL DE PUNTA PELADA I LA BADIA GEORGIANA.
 - TORONTO: METRÒPOLI MODERNA. ROYAL ONTÀRIO MUSEU ÉS UN DELS MÉS IMPORTANT AL MÓN.
 - OTAWA: CAPITAL DEL CANADÀ. CIUTAT-PARC. GRANS MUSEUS: NACIONAL DE L'HOME, CIÈNCIES NATURALS, GALERIA NACIONAL DE CANADÀ I EL D'AVIACIÓ.
 - QUEBEC: ILLOT FRANCÒFON AMB 1,6 MILIONS DE KM². ATRACCIÓ DELS PAISATGES I PATRIMONI HISTÒRIC.
 - MONTREAL: BARRI VELL RESTAURAT. IMPORTÀNCIA DE LES GALERIES COMERCIALS SOTERRÀNIES UNIDES AMB METRO.
 - PROVÍNCIES MARÍTIMES: NEW BRUNSWICK, NOVA ESCÒCIA, L'ILLA DEL PRÍNCIP EDUARD I TERRANOVA.
 - POC EXPLOTADES TURÍSTICAMENT. PARCS NACIONALS: BADIA DE PASSAMOQUODDY I LES ILLES FUNDY. GASTRONOMIA BASADA EN PESCAT I MARISC.
- <http://mx.canada.travel/> → vídeos

PRINCIPALS AEROPORTS AL CANADÀ

ALBERTA	Aeroport Internacional de Calgary (YYC)
	Aeroport Internacional de Edmonton (YEG)
MONTREAL	Aeroport Internacional Pierre Elliott Trudeau (YUL)
	Aeroport Internacional de Montreal-Mirabel (YMX)
QUEBEC	Aeroport Internacional Ciudad de Quebec-Jean Lesage (YQB)
TORONTO	Aeroport Internacional Toronto Pearson (YYZ)
VANCOUVER	Aeroport Internacional de Vancouver (YVR)
OTTAWA	Aeroport Internacional de Ottawa/McDonald-Cartier (YOW)

PRINCIPALS AEROPORTS ALS ESTATS UNITS					
Pennsylvania	Filadelfia	Aeropuerto Internacional de Filadelfia (PHL)	Alaska	Anchorage	Aeropuerto Internacional Ted Stevens Anchorage (ANC)
Georgia	Atlanta	Aeropuerto Internacional Hartsfield-Jackson (ATL)	Michigan	Detroit	Aeropuerto Internacional de Detroit (DTW)
Massachusetts	Boston	Aeropuerto Internacional Logan (BOS)	Florida	Miami	Aeropuerto Internacional de Miami (MIA)
Maryland	Baltimore	Aeropuerto Internacional de Baltimore-Washington (BWI)		Daytona Beach	Aeropuerto Internacional de Daytona Beach (DAB)
Nueva York	Newark	Aeropuerto Internacional Libertad de Newark (EWR)		Fort Lauderdale	Aeropuerto Internacional Fort Lauderdale-Hollywood (FLL)
	Nueva York	Aeropuerto Internacional John F. Kennedy (JFK)		Orlando	Aeropuerto Internacional de Orlando (MCO)
	Nueva York	Aeropuerto LaGuardia (LGA)	Texas	Dallas	Aeropuerto Internacional de Dallas-Fort Worth (DFW)
Carolina del Norte	Charlotte	Aeropuerto Internacional de Charlotte-Douglas (CLT)			Aeropuerto de Dallas Love Field (DAL)
	Raleigh-Durham	Aeropuerto Internacional de Raleigh-Durham (RDU)		Houston	Aeropuerto Intercontinental George Bush (IAH)
Kentucky	Cincinnati	Aeropuerto Internacional de Cincinnati/Kentucky Norte (CVG)	Wisconsin	Milwaukee	Aeropuerto Internacional General Mitchell (MKE)
	Louisville	Aeropuerto Internacional de Louisville (SDF)	California	San Diego	Aeropuerto Internacional de San Diego (SAN)
Tennessee	Memphis	Aeropuerto Internacional de Memphis (MEM)		Fresno	Aeropuerto Internacional de Fresno Yosemite (FAT)
Ohio	Cleveland	Aeropuerto Internacional de Cleveland-Hopkins (CLE)		Sacramento	Aeropuerto Internacional de Sacramento (SMF)
Illinois	Chicago	Aeropuerto Internacional Chicago Midway (MDW)		San Francisco	Aeropuerto Internacional de San Francisco (SFO)
		Aeropuerto Internacional Chicago-O'Hare (ORD)		Los Ángeles	Aeropuerto Internacional de Los Ángeles (LAX)
Alabama	Birmingham	Aeropuerto Internacional de Birmingham-Shuttlesworth (BHM)	Minnesota	Minneapolis	Aeropuerto Internacional de Minneapolis-Saint Paul (MSP)
Missouri	Saint Louis-Lambert	Aeropuerto Internacional de Saint Louis-Lambert (STL)	Oregon	Portland	Aeropuerto Internacional de Portland (PDX)
	Kansas City	Aeropuerto Internacional de Kansas City (MCI)	Nevada	Las Vegas	Aeropuerto Internacional McCarran (LAS)
Nuevo México	Albuquerque	Aeropuerto Internacional de Albuquerque Sunport (ABQ)	Colorado	Denver	Aeropuerto Internacional de Denver (DEN)
Wyoming	Rock Springs	Aeropuerto de Rock Springs-Sweetwater County (RKS)	Washington	Seattle	Aeropuerto Internacional de Seattle-Tacoma (SEA)
Hawái	Honolulu	Aeropuerto Internacional de Honolulu (HNL)	Arizona	Kingman	Aeropuerto de Kingman, Arizona (IGM)
Luisiana	Nueva Orleans	Aeropuerto Internacional Louis Armstrong (MSY)		Phoenix	Aeropuerto Internacional de Phoenix Sky Harbor (PHX)
Indiana	Indianápolis	Aeropuerto Internacional de Indianápolis (IND)	Utah	Salt Lake City	Aeropuerto Internacional de Salt Lake City (SLC)

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

3.2.1 AMÈRICA ANGLOSAXONA

3.2.2 CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

- IMMENS CONTINENT AMB MÉS DE 20 MILIONS DE KM².
- DES DEL RIU GRAN FINS TERRA DE FOC
- DADES DE POBLACIÓ AL 2010 (ONU):
 - CARIB: 41.646.000 HABITANTS
 - CENTRE AMÈRICA: 155.881.000 HABITANTS
 - SUD AMÈRICA: 392.555.000 HABITANTS
- VISITANTS AL 2011:
 - CARIB: 20.700.000 VISITANTS
 - CENTRE AMÈRICA: 8.300.000 VISITANTS
 - SUD AMÈRICA: 26.000.000 VISITANTS

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

- BRESSOL DE GRANS CIVILITZACIONS:
 - CENTRE AMÈRICA:
 - SUD: MAIES (SEGLE IV) A GUATEMALA
 - MÈXIC: ZAPOTEQUES I TOTANAQUES DESAPAREGUTS A L'ANY 1000. ASTEQUES (SEGLE XIV).
 - SUD AMÈRICA:
 - PERÚ: IMPERI INCA (SEGLE XV) XARXA DE CAMINS DES D'EQUADOR FINS XILE.
 - A PARTIR SEGLE XVI:
 - BRASIL : PORTUGUESES
 - LA RESTA: ESPANYOLS.
 - INDÍGENES: REFUGIATS.
- NOMBROSES AVANTATGES:
 - DIVERSITAT CONDICIONS NATURALS:
 - VARIETAT I LONGITUD DELS LITORALS TROPICALS
 - MULTITUD D'ILLES AL MAR CARIB
 - DIVERSITAT DE PAISATGES: DESÈRTIC A MÈXIC I PERÚ, FORESTALS EN L'AMAZÒNIA, MUNTANYÓS I ELEVATS EN ELS ANDES.
 - PROXIMITAT AMB AMÈRICA DEL NORD.

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

CENTRE AMÈRICA I AMÈRICA DEL SUD

- **IMPORTÀNCIA DESIGUAL DEL FENOMEN TURÍSTIC:**
 - MILLORA DELS EQUIPAMENTS TURÍSTICS EN ELS ÚLTIMS 30 ANYS:
 - AEROPORTS INTERNACIONALS I EQUIPAMENTS RELATIUS ALS NEGOCIS A LES GRANS CIUTATS
 - COMPANYIES AÈRIES LOCALS
 - XARXA DE CARRETERES (DESTACA LA PANAMERICANA DES DE MÈXIC FINS XILE)
 - ...PERÒ QUEDEN ALGUNS RISCOS I MILLORES:
 - TIFONS A LES ANTILLES, TERRATRÈMOLS A AMÈRICA CENTRAL I ANDINA
 - XARXA DE CARRETERES INCOMPLETES
 - ESTRUCTURES HOTELERES DEFICITÀRIES
 - INSEGURETAT A ALGUNES REGIONS
- **TRES GRANS TIPOLOGIES D'ESPais TURÍSTICS:**
 - METRÒPOLIS URBANES: MÈXIC, RIO DE JANEIRO
 - REGIONS ARQUEOLÒGIQUES: MÈXIC I PERÚ
 - TURISME D'OCI, PLATJA I ESBARJO AL CARIB (PUERTO RICO, REPÚBLICA DOMINICANA) I BAHAMES

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

CENTRE AMÈRICA

- MÈXIC:
 - PAÍS TURÍSTIC MÉS IMPORTANT DE LA REGIÓ
 - 2 MILIONS DE KM² - 113.423.000 HABITANTS (2010)
 - 3.500 KM DE FRONTERA COMÚ AMB ELS ESTATS UNITS
 - ARRIBADES DE VISITANTS (2007): 92.233.000
 - ATRACTIUS:
 - PAISATGES NATURALS:
 - DESERT EN BAIXA CALIFÒRNIA I SONORA
 - SERRES ÀRIDES COM LA BARRANCA DEL COURE
 - MUNTANYES SEQUES EN OAXACA
 - VOLCANS NEVATS
 - SELVES AL SUD
 - NOMBROSOS LITORALS: 60% DELS TURISTES ACUDEIXEN AL PACÍFIC, AL GOLF DE CAMPECHE I AL MAR CARIB.
 - PATRIMONI HISTÒRIC:
 - 11.000 EMPLAÇAMENTS ARQUEOLÒGICS (DESTACA YUCATÁN, AL CENTRE DEL PAÍS)
 - MÈXIC D.F.:
 - GEGANTESCA METRÒPOLI (19 MILIONS D'HABITANTS)
 - CATEDRAL MÉS ANTIGA D'AMÈRICA LLATINA, PALAU NACIONAL. PASSEIG DE LA REFORMA. BASÍLICA DE NOSTRA SENYORA DE GUADALUPE (1553), MUSEU NACIONAL D'ANTROPOLOGIA. NUCLI MODERNITZAT...

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

CENTRE AMÈRICA

- **GUATEMALA:**
 - 109.000 KM².
 - TRES REGIONS NATURALS:
 - NORD “TERRES BAIXES DE PETEN” (SELVA TROPICAL)
 - CENTRE FRANJA AMB PODEROSOS VOLCANS
 - SUD RIVET LITORAL
 - CIUTAT DE GUATEMALA:
 - MUSEUS D'ARQUEOLOGIA I TRADICIONS POPULARS
- **RESTA DE PAÏSOS TURISME DESIGUAL:**
 - BELIZE (ANTIGA HONDURES BRITÀNICA) SENSE TRAURE PROFIT DELS EMPLAÇAMENTS ARQUEOLÒGICS.
 - HONDURES: EMPLAÇAMENTS MAIES
 - NICARAGUA I EL SALVADOR: GUERRA CIVIL, POCA ATRACCIÓ DE TURISTES
 - COSTA RICA: MÉS TURISME INTERIOR I DE COSTA QUE GUATEMALA. A LA CIUTAT DE PANAMÀ DESTACA L'ARXIPÈLAG DE LES PERLES.
- **ANTILLES:**
 - UNA DE LES ZONES MÉS IMPORTANT DE TURISME AL MÓN: PUERTO RICO, REPÚBLICA DOMINICANA, JAMAICA, HAITÍ, BAHAMES, BERMUDES, CUBA I LES XICOTETES ANTILLES: ILLES VERGES AMERICANES I LES ANTILLES FRANCESES (GUADALUPE, MARTINICA I BARBADOS)
 - ILLES AL VOLTANT DEL MAR CARIB (4.000 KM)
 - ALTES TEMPERATURES TOT L'ANY. ESTIU ESTACIÓ DE PLUGES I CICLONS. HIVERN SEC, SENT L'ESTACIÓ MÉS TURÍSTICA.

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

- PAÏSOS ANDINS
 - DES DE COLÒMBIA FINS BOLÍVIA.
 - COLÒMBIA:
 - 1 MILIÓ DE KM².
 - PRIMER DESTÍ TURÍSTIC ANDÍ
 - TRIPLE SERRALADA MUNTANYOSA.
 - SANTAFÉ DE BOGOTÀ: A 2.640 METRES D'ALTITUD, DESTAQUEN LES ESGLÉSIES DEL BARRI ANTIC I EL MUSEU ARQUEOLÒGIC I MUSEU DE L'OR.
 - CARTAGENA: EDIFICIS COLONIALS. GRAN ESTACIÓ BALNEÀRIA DE SANTA MARTA.

AMÈRICA DEL SUD

- EQUADOR:
 - QUITO: A 2.850 M D'ALTITUD. RESTES DEL PASSAT COLONIAL: ESGLÉSIES BARROQUES
 - COLUMNA VERTEBRAL VOLCÀNICA.
- PERÚ:
 - 1,3 MILIONS DE KM².
 - TRES ZONES DIFERENCIADES: LA LLARGA I ÀRIDA FRANJA COSTERA, ELS ANDES I LA PLANA D'AMAZÒNIA.
 - LIMA I CALLAO AGLOMERACIÓ DE 7 MILIONS D'HABITANTS. NOMBROSOS PUNTS D'INTERÈS: CATEDRALS, PALAUS...

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

AMÈRICA DEL SUD

- VESSANT ATLÀNTICA
 - VENEÇUELA:
 - CARACAS: CAPITAL MODERNITZADA
 - PLATGES DEL CARIB. CIUTATS COLONIALS COM CORO I MÉRIDA. ALTIPLÀ DE LA GUAIANA, POC VISITAT.
 - BRASIL:
 - ALT POTENCIAL TURÍSTIC. 8,5 MILIONS DE KM². BRASÍLIA CAPITAL.
 - AMBIENT TROPICAL, FESTIVITATS I EXOTISME DE LA CUINA.
 - CIUTATS COSTERES DE RECIFE, OLINDA, SÃO LUIS I SALVADOR.
 - AMAZÒNIA:
 - MASSA GRAN I INHÒSPITA PER SER UNA REGIÓ TURÍSTICA.
 - DESTAQUEN LES CIUTATS COM BELEM I MANAUS.
 - PARAGUAI: ESPAI DE TRANSICIÓ ENTRE LES SABANES DEL XACO A L'OEST I LES SELVES AL EST. CAPITAL ASSUMPCIÓ.
 - URUGUAI: ARRIBADA DE TURISTES EN VAIXELL DES DE BUENOS AIRES. CAPITAL MONTEVIDEO D'APARENÇA EUROPEA.
 - ARGENTINA:
 - 2,5 MILIONS DE KM². CAPITAL BUENOS AIRES SEDUEIX PER L'ATMOSFERA EUROPEA DELS SEUS BARRIS, AMB ARQUITECTURA ITALIANA, ESPANYOLA, FRANCESA I BRITÀNICA.
 - LA PAMPA, AL SUD, CAMPS DE CEREALS I TERRITORIS DEDICATS A LA RAMADERIA.
 - SUD-EST: MAR DE PLATA, PLATGES.

PRINCIPALS AEROPORTS EN CENTRE AMÈRICA CARIB I SUD-AMÈRICA

COSTA RICA	Aeroport Internacional San José (SJO)
PANAMÀ	Aeroport Internacional de Tocumen (PTY)
GUATEMALA	Aeroport Internacional La Aurora (GUA)
EL SALVADOR	Aeroport Internacional de El Salvador (SAL)
PUERTO RICO	Aeroport de San Juan (SJU)
CUBA	Aeroport Internacional José Martí (HAV)
BAHAMES	Aeroport Internacional Luis Muñoz Marín (SJU)
REPÚBLICA DOMINICANA	Aeroport Internacional de Punta Cana (PUJ)
MÈXIC	Aeroport Internacional de la Ciutat de Mèxic Benito Juárez (MEX)
BRASIL	Aeroport Internacional de São Paulo (GRU)
PERÚ	Aeroport Internacional Jorge Chávez (LIM)
ARGENTINA	Aeroport Internacional Ministro Pistarini (EZE)
XILE	Aeroport Internacional Comodoro Arturo Merino Benítez (SCL)
COLÒMBIA	Aeroport Internacional El Dorado (BOG)
URUGUAI	Aeroport Internacional de Carrasco (MVD)
VENEÇUELA	Aeroport Internacional de Maiquetía Simón Bolívar (CCS)

3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENTS MOLT DIFERENTS

- www.sica.int → Consell Centreamericà de Turisme
- www.cata.visitcentroamerica.com → Agència Turisme Centreamericà
- www.southvoyage.com → guia viatges de Sud-Amèrica.

BIBLIOGRAFIA

- MESPLIER, Alain: “Geografía del turismo en el mundo”. Editorial Síntesis. Madrid, 2000.
- Webs:
 - ABAIXADA DELS ESTATS UNITS
 - [HTTP://SPANISH.MADRID.USEMBASSY.GOV/](http://SPANISH.MADRID.USEMBASSY.GOV/)
 - ABAIXADA DE CANADÀ
 - [HTTP://CANADAINTERNATIONAL.GC.CA](http://CANADAINTERNATIONAL.GC.CA)
 - ABAIXADA DE MÈXIC
 - [HTTP://EMBAMEX.SRE.GOB.MX/ESPANA/](http://EMBAMEX.SRE.GOB.MX/ESPANA/)
 - ABAIXADA D'ARGENTINA
 - [HTTP://EMBAJADAARGENTINA.ES/](http://EMBAJADAARGENTINA.ES/)
 - BASE DE DADES DE NACIONS UNIDES
 - [HTTP://DATA.UN.ORG/](http://DATA.UN.ORG/)

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 03

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

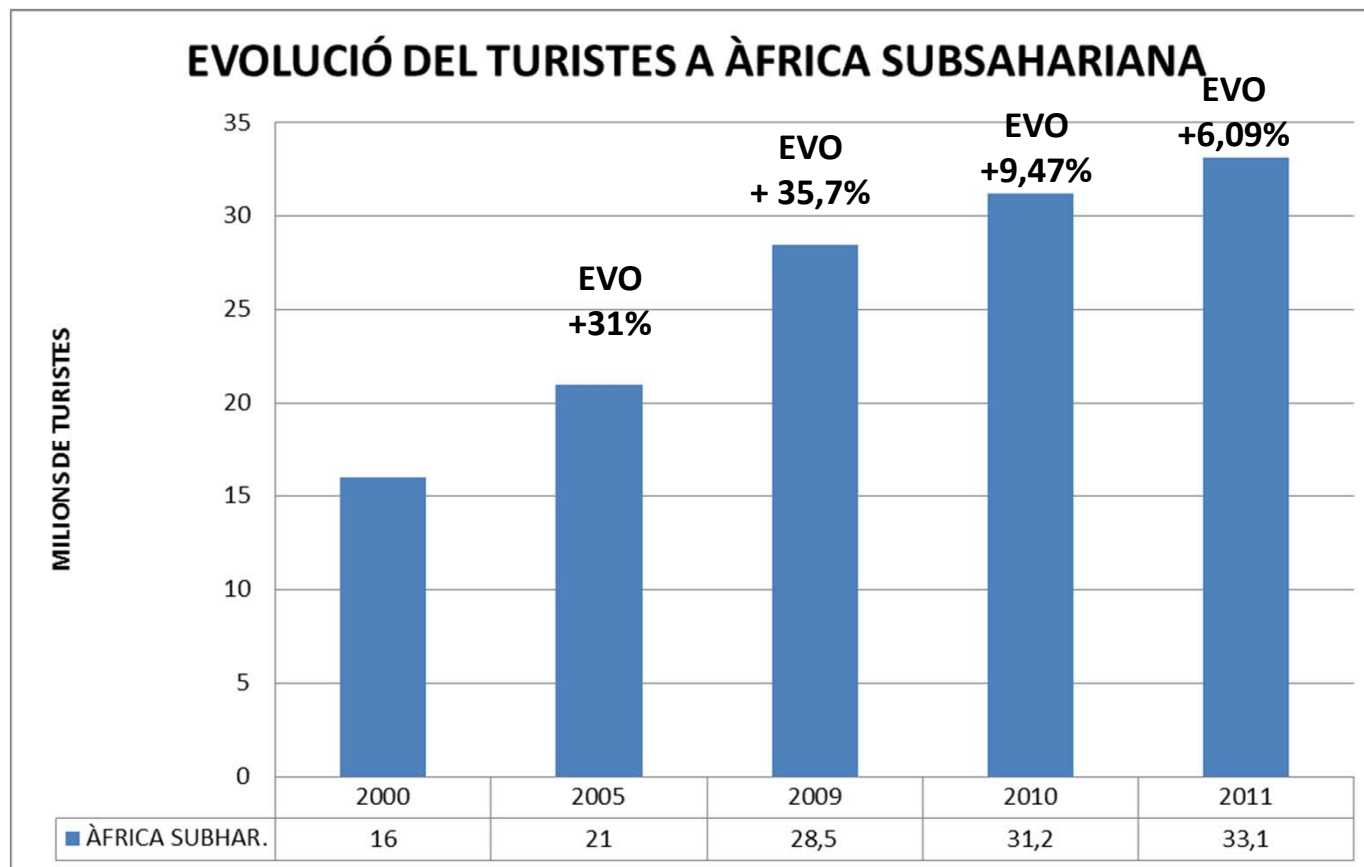
- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- **3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS**
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

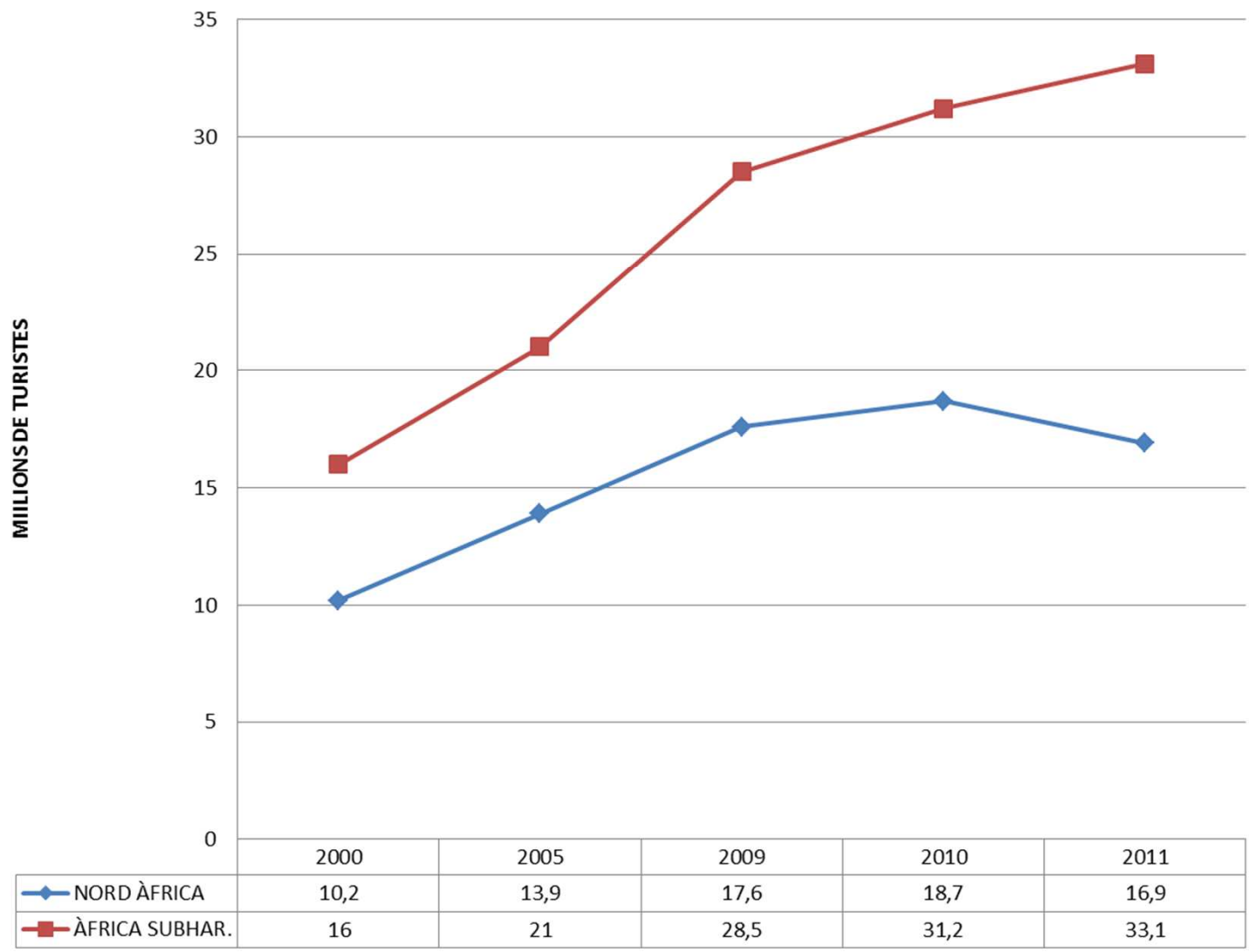
INTRODUCCIÓ

- AL MARGE DEL TURISME DE MASSES
- 856.327 MILIONS D'HABITANTS (2010)
- 24,6 MILIONS DE KM²
- IMPORTANT: PRÀCTICA N° 05 L'ALUMNE PODRÀ OBTENIR I ANALITZAR DADES DELS PRINCIPALS PAÏSOS DE CADA REGIÓ

	2000	2005	2009	2010	2011
MÓN	674	797	881	939	980
ÀFRICA	26,2	35,0	46,0	49,9	50,0
PES AL MÓN	3,9%	4,4%	5,2%	5,3%	5,1%
NORD ÀFRICA	10,2	13,9	17,6	18,7	16,9
PES AL MÓN	1,5%	1,7%	2,0%	2,0%	1,7%
PES A ÀFRICA	38,9%	39,7%	38,3%	37,5%	33,8%
ÀFRICA SUBHAR.	16	21	28,5	31,2	33,1
PES AL MÓN	2,4%	2,6%	3,2%	3,3%	3,4%
PES A ÀFRICA	61,1%	60,0%	62,0%	62,5%	66,2%



EVOLUCIÓ DELS TURISTES A ÀFRICA ENTRE 2000 I 2011.



3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

CARACTERÍSTIQUES

- PAISATGES DIVERSOS
 - ÀFRICA NEGRA:
 - AMPLI ESPAI FORMAT PER GRANS CONQUES (NÍGER, XAT, CONGO I KALAHARI)
 - CLIMA CÀLID CONSTANT. TEMPERATURES MITJANES > 20º AL LITORAL:
 - AFAVOREIXEN PRÀCTIQUES NÀUTIQUES
 - ÀFRICA OCCIDENTAL, CENTRAL I MERIDIONAL:
 - HORITZONS POC DIFERENCIATS (AMB EXCEPCIONS COM LES MUNTANYES DE CAMERUN I DRAKENSBERG)
 - ÀFRICA ORIENTAL:
 - PAISATGES MÉS ACCIDENTAL PEL MOVIMENT DE LES PAQUES TECTÒNIQUES. GRANS LLACS I VULCANISME (KILIMANJARO: 5.895 M I MUNTANYA KENYA: 5.200 M)

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

CARACTERÍSTIQUES

- **PATRIMONI CULTURAL DESCONEGUT**
 - TURISME CULTURAL ASSOCIAT A RECORREGUTS DE CURTA DURACIÓ AL VOLTANT DE LOCALITATS MARÍTIMES.
 - RÀPIDES VISITES A CIUTATS INTERIORS I A LA SABANA.
 - ALTA RIQUESA CULTURAL POC CONEGUDA:
 - HISTÒRIA, ART I FOLKLORE AFRICÀ.
 - FESTIVITATS DESTACADES COM LES DE MÀSCARES DE KAGRAN EN CASAMANCE, LA FESTIVIDAD KIRDIS AL CAMERUN I SOBRE EL FOC EN L'ILLA DE LA REUNIÓ.
 - FRAGILITAT DE LES CONSTRUCCIONS (ARGILES I FUSTA) I DEFICIÈNCIES EN LES INFRAESTRUCTURES DE TRANSPORT.

- **TURISME DE NEGOCIS EN SUDÀFRICA I EN GRANS METRÒPOLIS PORTUÀRIES.**
 - PRODUCTES D'EXPORTACIÓ: CAFÉ I CACAU A LA COSTA D'IVORI, CACAUET AL SENEGAL.
 - EXPLOTACIONS A PARTIR DE LA SELVA AL GABON.
 - MINERALS A LIBÈRIA, GUINEA I GHANA.
 - COURE AL CONGO I ZÀMBIA
 - FERRO I MANGANÈS AL GABON.
 - PETROLI A NIGÈRIA , ANGOLA I GABON.

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

CARACTERÍSTIQUES

- PREDOMINI DEL TURISME INTERNACIONAL
 - PRINCIPALMENT EUROPEU
 - MÉS DE LA MEITAT D'ARRIBADES
 - 72% AL SENEGAL, 58% ILLA MAURICI I 57% A KÈNIA
 - PROXIMITAT GEOGRÀFICA I PASSAT HISTÒRIC
 - BRITÀNICS: PART ORIENTAL
 - FRANÇA: OCCIDENTAL I ILLA REUNIÓ
- TURISME NACIONAL REDUÏT
 - DESTACA A BOTSWANA, LESOTHO I SWAZILÀNDIA
 - ENCAPÇALAT PELS HABITATS DE SUDÀFRICA
 - BLANCS AMB UN NIVELL DE VIDA ELEVAT
 - TENSIONS POLÍTIQUES ENTRE ESTATS, GUERRES CIVILS, DEFICIÈNCIA DELS TRANSPORTS REGIONALS.
- INCONVENIENTS A SUPERAR
 - FRENS:
 - SUBDESENVOLUPAMENT ECONÒMIC
 - DESORDRES POLÍTIICS I GUERRES CIVILS
 - COMPETÈNCIA AMB ALTRES DESTINS
 - MALALTIES TROPICALS
 - CAPACITAT D'ALLOTJAMENT LIMITADA
 - POCA CAPACITAT I DIVERSIFICACIÓ
 - AL VOLTAT DELS BARRIS RESIDENCIALS O AL LITORAL

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

ESPAIS TURÍSTICS A ÀFRICA

- ÀFRICA OCCIDENTAL
 - SENEGAL
 - TURISME ACTIU GRÀCIES A ORGANITZADORS EUROPEUS
 - CLUB MEDITERRANÉE I NECKERMAN (COMPLEXOS)
 - 6 PARCS NACIONALS: DESTACA DJOUDJ
 - PAÍS AMB VARIETAT PAISATGÍSTICA: LITORAL, DESERT I SELVA.
 - COSTA D'IVORI
 - REGIÓ LITORAL HUMIDA AMB SELVA I INTERIOR SEC AMB SABANA
 - ABIDJAN (CAPITAL) EMPLAÇAMENT DE L'EQUIPAMENT HOTELER AMB PRESTIGI.
 - NIGÈRIA
 - PAÍS MÉS POBLAT DEL CONTINENT (158.423.000 HABITANTS)
 - TURISME AL LITORAL. LAGOS (CAPITAL) ÉS UN GRAN CENTRE DE NEGOCIS.
- ÀFRICA CENTRAL:
 - CAMERUN
 - PAÍS MUNTANYÓS, AMB SELVA I LITORAL.
 - LA CIUTAT DE DOUALA DESTACA PER LES SEVES PLATGES.
 - ANGOLA
 - ATRACCIÓ PELS PAISATGES I FAUNA.
 - SUD: PARC NACIONAL D'IONA.
 - LUANDA (CAPITAL): RESTES COLÒNIES PORTUGUESES

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

ESPAIS TURÍSTICS A ÀFRICA

- ÀFRICA ORIENTAL
 - KENYA
 - SEGON PAÍS TURÍSTIC
 - SUPERFÍCIE COMPARABLE A LA D'ESPANYA
 - PAISATGES DIVERSOS: MUNTANYA KENYA (5.200 M AMB NEU), PLATGES A L'EST, ALTIPLANS AMB SABANA AL CENTRE I SEMI DESÈRTIC AL NORD.
 - PRIMERA REGIÓ TURÍSTICA: PARC NACIONAL DE NAIROBI I EL DE TSAVO (MÉS GRAN DEL MÓN) → SAFARIS FOTOGRÀFICS COM SUBSTITUCIÓ DE CAÇARIES
 - SEGONA REGIÓ TURÍSTICA: LITORAL AMB UNA LLARGA BARRERA DE CORAL I LA CIUTAT DE MOMBASA (TEMPLES HINDÚS, MESQUITES, VESTIGIS DE LES COLÒNIES PORTUGUESES...)
 - TANZÀNIA
 - PAÍS DELS LLACS DEL KILIMANJARO (5.895 M).
 - HUIT PARCS NACIONALS: 4 MILIONS D'HECTÀREES
 - ILLA DE ZANZÍBAR
- ILLES DE L'OCEÀ ÍNDIC
 - ILLES MAURICI, SEYCHELLES, REUNIÓ, COMORES I MADAGASCAR
 - CARACTERÍSTIQUES COMUNES: BELLESA DELS PAISATGES, PLATGES VERGES, VEGETACIÓ EXUBERANT... DESTÍ ELITISTA

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

ESPAIS TURÍSTICS A ÀFRICA

- ÀFRICA AUSTRAL
 - SUDÀFRICA
 - 1,2 MILIONS DE KM2. PRIMER PAÍS AFRICÀ RECEPTOR DE TURISME
 - DESTACA TURISME DE NEGOCIS LLIGAT AL RECURSOS MINERALS.
 - METRÒPOLIS AMB INFRAESTRUCTURES D'ACOLLIDA.
 - TURISME INTERIOR NOMÉS REALITZAT PER LA POBLACIÓ AMB ALT NIVELL ECONÒMIC.
 - CREACIÓ CLIMA POLÍTIC FAVORABLE:
 - FINALITZACIÓ DEL “APARTHEID” AL 1994.
 - SEGREGACIÓ SOCIAL A PARTIR DE LA RAÇA
 - ORGANITZACIÓ COPA DEL MÓN DE RUGBI AL 1995.
 - ORGANITZACIÓ MUNDIAL DE LA FIFA AL 2010.
 - SUD: FRANJA COSTANERA DE 150 A 200 KM (CADENA DEL DRAKENSBERG)
 - NORD: ALTIPLANS ENTRE 600 I 200 METRES, QUASI DESÈRTIQUES
 - PROVÍNCIA “EL CABO”
 - CLIMA MEDITERRANI
 - BRESSOL HISTÒRIC DEL PAÍS (CIUTAT DEL CABO FUNDADA AL 1652 PER LA COMPANYIA HOLANDESA DE LES ÍNDIES ORIENTALS). NOMBROSOS MUSEUS, RUTA DELS JARDINS I VINS, BADIES, PLATGES I CAPS.
 - POBLACIONS MARÍTIMES INDUSTRIALS I PORTUÀRIES: PORT ELIZABETH, EAST LONDON...
- www.tourisme.go.ke → pàgina oficial del turisme.

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

PRINCIPALS AEROPORTS	CIUTAT – PAÍS	CODIFICACIÓ
AEROPORT DE JOHANNESBURG	JOHANNESBURG (SUDÀFRICA)	JNB
AEROPORT INTERNACIONAL DE LA CIUDAD DEL CABO	CIUTAT DEL CABO (SUDÀFRICA)	CPT
AEROPORT INTERNACIONAL MURTALA MUHAMME	LAGOS (NIGÈRIA)	LOS
AEROPORT INTERNACIONAL JOMO KENYATTA	NAIROBI (KÈNIA)	NBO
AEROPORT INTERNACIONAL DE DAKAR	DAKAR (SENEGAL)	DKR
AEROPORT INTERNACIONAL FELIX HOUPHOUET BOIGNY	ABIDJAN (COSTA D'IVORI)	ABJ

BIBLIOGRAFIA

- MESPLIER, Alain: “Geografía del turismo en el mundo”. Editorial Síntesis. Madrid, 2000.
- Webs:
 - ABAIXADA DE SUDÀFRICA
 - www.sudafrica.com
 - ABAIXADA DE NIGÈRIA
 - www.nigeriainspain.org
 - ABAIXADA DE KENYA
 - www.kenyaembassypain.es
 - BASE DE DADES DE NACIONS UNIDES
 - [HTTP://DATA.UN.ORG/](http://DATA.UN.ORG/)

L'ESPAI TURÍSTIC

TEMA Nº 03

GRAU DE TURISME
FACULTAT D'ECONOMIA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- 3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

- 3.1. EUROPA I EL MEDITERRANI: ORIGEN I DESTINACIÓ DEL TURISME DE MASSES
- 3.2. EL CONTINENT AMERICÀ: NIVELLS DE DESENVOLUPAMENT MOLT DIFERENTS
- 3.3. L'ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS
- **3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL**

3.3. ÀFRICA SUBSAHARIANA: UN TURISME EMERGENT, AMB MOLTES DIFICULTATS

- OMT DIVIDEIX ÀSIA EN 3 TRES REGIONS TURÍSTIQUES:
 - ÀSIA DE L'EST – PACÍFIC
 - ÀSIA DEL SUD
 - ORIENT MITJÀ

INTRODUCCIÓ

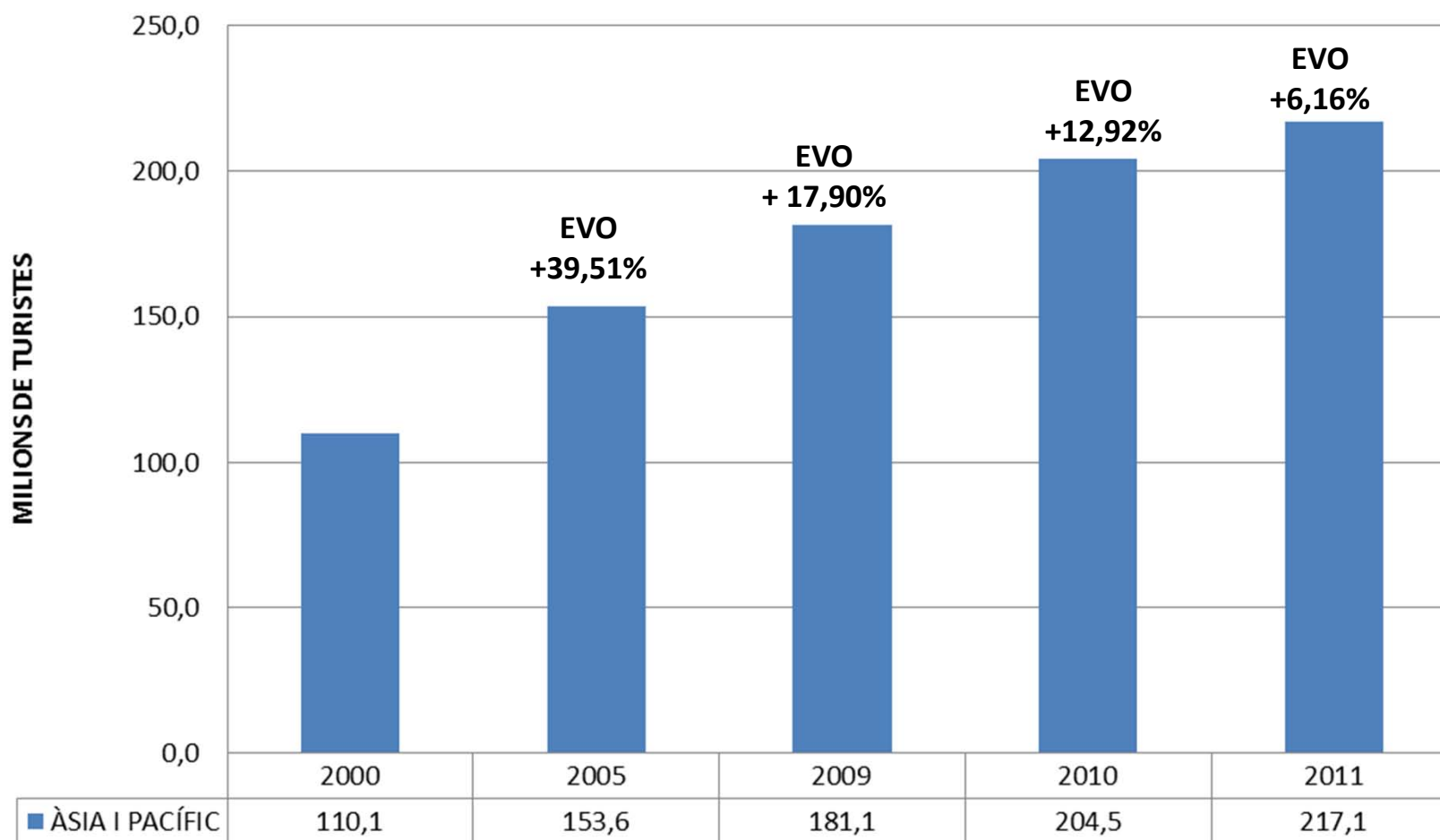
- ÀSIA : 4.164.252.000 HABITANTS (2010)
- OCEANIA: 310.384.000 HABITANTS (2010)

- ÀSIA : 44,58 MILIONS DE KM²
- OCEANIA: 9,00 MILIONS DE KM²

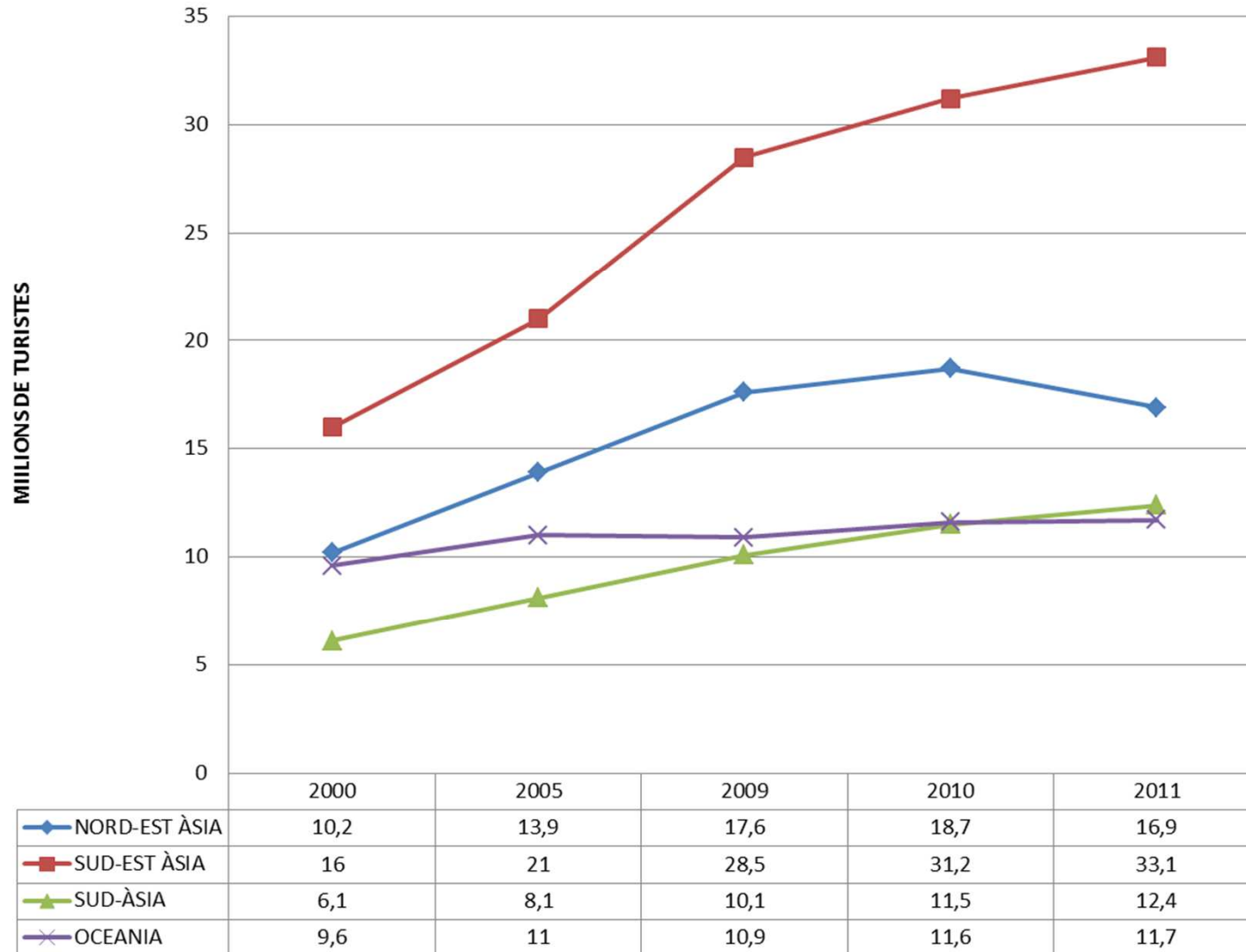
- IMPORTANT: PRÀCTICA Nº 05 L'ALUMNE PODRÀ OBTENIR I ANALITZAR DADES DELS PRINCIPALS PAÏSOS DE CADA REGIÓ

	2000	2005	2009	2010	2011
MÓN	674	797	881	939	980
ÀSIA I PACÍFIC	110,1	153,6	181,1	204,5	217,1
PES AL MÓN	16,3%	19,3%	20,6%	21,8%	22,2%
NORD-EST ÀSIA	10,2	13,9	17,6	18,7	16,9
PES AL MÓN	1,5%	1,7%	2,0%	2,0%	1,7%
PES A ÀSIA	9,3%	9,0%	9,7%	9,1%	7,8%
SUD-EST ÀSIA	16	21	28,5	31,2	33,1
PES AL MÓN	2,4%	2,6%	3,2%	3,3%	3,4%
PES A ÀSIA	14,5%	13,7%	15,7%	15,3%	15,2%
SUD-ÀSIA	6,1	8,1	10,1	11,5	12,4
PES AL MÓN	0,9%	1,0%	1,1%	1,2%	1,3%
PES A ÀSIA	5,5%	5,3%	5,6%	5,6%	5,7%
OCEANIA	9,6	11	10,9	11,6	11,7
PES AL MÓN	1,4%	1,4%	1,2%	1,2%	1,2%
PES A ÀSIA	8,7%	7,2%	6,0%	5,7%	5,4%

EVOLUCIÓ DEL TURISTES A ÀSIA I PACÍFIC



EVOLUCIÓ DELS TURISTES A ÀSIA I PACÍFIC ENTRE 2000 I 2011.



3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

CARACTERÍSTIQUES

- DIVERSITAT DE CONDICIONS NATURALS
 - OEST (ÀSIA SECA):
 - DES DEL SINAÍ FINS IRAN – FINS EL DESERT DEL GOBI
 - DESERT: OBSTACLE PEL DESENVOLUPAMENT DEL TURISME.
 - PRECIPITACIONS < 500 MM.
 - TEMPERATURES ESTIVALS ALTRES (34°C MITJANA).
 - SUD-EST (ÀSIA VERDA):
 - ESTACIÓ HUMIDA: ALTES PRECIPITACIONS (MONZÓ)
 - INUNDACIONS, CICLONS
 - DIFICULTATS EN LA CIRCULACIÓ TERRESTRE I AÈRIA
 - OCEANIA:
 - DIFERENTS TIPOLOGIES DE CLIMA, AMB UNA GRAN ZONA DESÈRTICA CENTRAL.
 - ARXIPÈLAGS SOTMESOS ALS ALISIS : REFRESQUEN L'ATMOSFERA I PLUGES REGULARS
 - DESENVOLUPAMENT DEL TURISME MARÍTIM I NÀUTIC.

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

CARACTERÍSTIQUES

- **TURISME CULTURAL**
 - ALT PATRIMONI GRÀCIES A LES ANTIGUES CIVILITZACIONS.
 - DESTAQUEN XINA I ÍNDIA AMB SANTUARIS BUDISTES E HINDÚS I VESTIGIS IMPERIALS.
 - ORIENT MITJÀ AMB RUÏNES DE CIVILITZACIONS ROMANES I MESOPOTÀMIQUES.
 - CIUTATS DE PEREGRINACIÓ: JERUSALEM (CRISTIANS), LA MECA I MEDINA (MUSULMANS), BENARÉS (HINDÚS)
- **TURISME DE NEGOCIS**
 - AUSTRÀLIA, COSTA ASIÀTICA DEL PACÍFIC, JAPÓ I ALS “QUATRE DRAGONS”: HONG KONG, TAIWAN, SINGAPUR I COREA DEL SUD.
- **TURISME INTERNACIONAL DE VACANCES:**
 - ARXIPÈLAGS DEL PACÍFIC, ILLES PROPERES A L'ÍNDIA (MALDIVES I LITORALS TAILANDESES).
 - ZONES AÏLLADES, S'ARRIBA GRÀCIES AL TRANSPORT AERI.

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

CARACTERÍSTIQUES

- **DIVERSITAT DE TURISTES**
 - **TURISME NACIONAL EN DESENVOLUPAMENT**
 - **JAPÓ, AUSTRÀLIA I NOVA ZELANDA MOLT DESENVOLUPAT**
 - EN GRANS CIUTATS, POBLACIONS LITORALS I DE MUNTANYA.
 - GRÀCIES A LES XARXES DE COMUNICACIÓ I ALLOTJAMENT
 - PAÏSOS EMERGENTS EN DESENVOLUPAMENT
 - **RESTA DE PAÏSOS**
 - MOBILITAT REDUÏDA PER POCS RECURSOS I XARXES DE COMUNICACIÓ DEFICITÀRIES
 - **TURISME INTERNACIONAL**
 - **LA GRAN MAJORIA PROVÉ D'ÀSIA I PACÍFIC (ESPECIALMENT DEL JAPÓ): EL 80% DEL TURISME A ARÀBIA SAUDITA I SINGAPUR**
 - **EUROPA: ORIENT MITJÀ, 75% MALDIVES, 40% PAKISTAN, 38% ÍNDICA I 20% AUSTRÀLIA (COMMONWEALTH)**
 - **AMÈRICA DEL NORD: PACÍFIC I COSTA ORIENTAL D'ÀSIA. 20% FILIPINES, 18% JAPÓ, 12% NOVA ZELANDA I XINA. HAWAII.**

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

GRANS REGIONS TURÍSTIQUES

- **ORIENT MITJÀ**
 - MOLT AFECTAT PER LES GUERRES
 - ÀRAB-ISRAELITES DE 1956, 1967 I 1973
 - IRAN – L'IRAQ 1979 – 1989
 - CONFLICTE AL GOLF 1990 – 1991
 - JORDÀNIA
 - 98.000 KM², LA MAJORIA DESERT.
 - TURISME: 10% PIB
 - ALT PATRIMONI ARQUEOLÒGIC
 - DIVERSITAT D'ALLOTJAMENTS
 - CISJORDÀNIA OCUPADA PER ISRAEL EN 1967
 - PETRA:
 - ANTIGA CAPITALS DELS NABATEUS (SEGLE V A.C – I D.C)
 - DESTAQUEN ELS TEMPLES, PALAUS I TOMBES.
 - ARÀBIA SAUDITA
 - 2.240.000 KM², DOMINEN DOS DESERTS: RUB'AL-KHALI AL SUD I NUFUB AL NORD.
 - CIUTATS DE RIYAD I DJEDDA DESENVOLUPADES GRÀCIES AL PETROLI.
 - DIVERSOS LLOCS SANTS DE PEREGRINACIÓ (ISLAM): LA MECA (GRAN MEZQUITA) I MEDINA (CONSERVA LA TOMBA DE MAHOMA).
 - SÍRIA, EMIRATS ÀRABS UNITS, KUWAIT, QATAR, BAHREIN, L'IRAQ I IRAN: CONFLICTES BÈL·LICS FRE AL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC.

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

GRANS REGIONS TURÍSTIQUES

- SUD D'ÀSIA
 - ÍNDIA, NEPAL, PAKISTAN, SRI LANKA I MALDIVES
 - ALTA ATENCIÓ PER PART DELS TUOPERADORS
 - ÍNDIA
 - PRESTIGIÓS PATRIMONI
 - 3.287.000 KM2
 - SANTUARIS HINDÚS, SIKHS I BUDISTES. PALAUS DE MARAJAS I PASSAT COLONIAL PORTUGUÈS, FRANCÈS I BRITÀNIC.
 - GRANS CIUTATS AMB BONES INFRASTRUCTURES HOTELERES (COM JANPATH DE DELHI), DEFICIÈNCIES EN LA XARXA DE TRANSPORT PER CARRETERA I FERROCARRILS
 - ÍNDIA NORD
 - LA MAJOR PLANA AL·LUVIAL AL MÓN TROPICAL. BORDEJADA EN LA PART NORD PER LA CADENA HIMÀLAIA.
 - CONCENTRACIÓ DELS FLUXOS TURÍSTICS INTERNACIONALS.
 - DELHI:
 - CIUTAT VELLA VERSUS CIUTAT NOVA (NOVA DELHI; CAPITAL POLÍTICA). DESTACA EL PALAU RASHTRAPATI BHAVAN I EL TAJ MAJAL.
 - ÍNDIA ORIENTAL
 - CALCUTA. GRAN METRÒPOLI. JUXTAPOSICIÓ DE RIQUESA I MISÈRIA. PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DE TEMPLES, MESQUITES I PALAUS BRITÀNICS.
 - AL SUD, ESTAT D'ORISSA: CIUTATS TEMPLES COM KONARAK, PURI I BHUBANESWAR.
 - ÍNDIA SUD
 - HERÈNCIA INDÚ. DESTACA L'ESTAT D'ANDHRA PRADESH PER HYDERAHAB QUE CONSERVA PALAUS, JARDINS, MESQUITES I MUSEUS (S. XVI – XVII).
 - EN EL PAÍS TAMIL ES TROBA MANDRÁS, BRESSOL DE L'ANTIGA CIVILITZACIÓ DRAVIDIANA (UNA DE LES MÉS ANTIGUES AL MÓN).

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

GRANS REGIONS TURÍSTIQUES

- SUD-EST D'ÀSIA
 - TAILÀNDIA, MALÀSIA, SINGAPUR, INDONESIA, FILIPINES, INDOXINA (CAMBOIA, VIETNAM), BIRMÀNIA.
- NORD-EST D'ÀSIA
 - XINA I LA PERIFÈRIA (MONGÒLIA INTERIOR, XINJIANG, TÍBET, YUNNAN). JAPÓ, COREA DEL SUD I TAIWAN.
 - XINA
 - RECENT APERTURA POLÍTICA DEL PAÍS.
 - ALT TURISME NACIONAL. TAMBÉ DESTACA EL TURISME CULTURAL I DE NEGOCIS (A PEQUIN (BEIJING), SHANGHAI I CANTÓN)
 - PEQUIN, CAPITAL, AL NORD. CENTRE TURÍSTIC DEL PAÍS, EDIFICADA AL SEGLE XV. PALAU IMPERIAL, TEMPLE DEL CEL, GRAN MURALLA.
 - VALL HUANG HE: SHAANXI RIQUESES ARQUEOLÒGIQUES. XI'AN PORTA DE LA RUTA DE LA SEDA.
 - AL SUD, SANGHAI: METRÒPOLI DE NEGOCIS NACIONAL. GRAN CENTRE HISTÒRIC. CANTON, PORT INDUSTRIAL.
- PAÏSOS DEL PACÍFIC
 - ILLES HAWAII, POLINÈSIA FRANCESA (TAHITÍ, MOOREA I BORA BORA), MELANÈSIA (NOVA CALEDÒNIA, PAPUÀSIA-NOVA GUINEA), MICRONÈSIA (LES MARIANES, LES CAROLINES, KIRIBATI I LES ILLES MARSHALL), AUSTRÀLIA I NOVA ZELANDA.
 - AUSTRÀLIA: ILLA CONTINENT
 - PAÍS DE LA SEQUERA (NOMÉS L'EST, LES MUNTANYES I TASMÀNIA REBEN AIGUA SUFICIENT).
 - DESENVOLUPAMENT DEL TURISME INTERNACIONAL DE TIPOLOGIA DE NEGOCIS. ANTIGA COLÒNIA PENITENCIÀRIA I VEGETACIÓ AL LITORAL.

3.4. ÀSIA I EL PACÍFIC: UNA DISTRIBUCIÓ MOLT DESIGUAL

PRINCIPALS AEROPORTS	CIUTAT – PAÍS	CODIFICACIÓ
AEROPORT INTERNACIONAL DE NARITA	TOKIO	NRT
AEROPORT INTERNACIONAL DE TOKIO	TOKIO	HND
AEROPORT INTERNACIONAL GENGHIS KHAN	ULAN BATOR (MONGÒLIA)	ULN
AEROPORT INTERNACIONAL DE PUDONG	SHANGAI	PVG
AEROPORT INTERNACIONAL DE HONG KONG	HONG KONG	HKG
AEROPORT INTERNACIONAL DE SUVARNABHUMI	BANGKOK	BKK
AEROPORT INTERNACIONAL KINGSFORD SMITH	SUDNEY	SYD
AEROPORT INTERNACIONAL CHHATRAPATI SHIVAJI	BOMBAY	BOM

BIBLIOGRAFIA

- MESPLIER, Alain: “Geografía del turismo en el mundo”. Editorial Síntesis. Madrid, 2000.
- Webs:
 - BASE DE DADES DE NACIONS UNIDES
 - [HTTP://DATA.UN.ORG/](http://data.un.org/)